

Sub semnul unității patriotice și lucidității revoluționare, al grijii active

pentru viitorul României și pentru pacea Planetei Pământ

INTENSĂ ACTIVITATE POLITICĂ A FORURILOR CONDUCĂTOARE ALE PARTIDULUI, A TUTUROR ORGANISMELOR ȘI PÎRGHILOR DEMOCRAȚIEI NOASTRE SOCIALISTE, PUSĂ ÎN SLUJBA DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE A PATRIEI, SPRE BINELE OAMENILOR EI

Biblioteca Jud. Harghita
SALA DE LECTURA

„Depinde de noi ca viața poporului nostru să devină mai bună, mai îmbelșugată, ca puterea economică a patriei să crească și pe această bază să întărim forța moral-politică a societății noastre, să ridicăm nivelul de trai al poporului, să asigurăm întărirea continuă a independenței și suveranității României socialiste!”

NICOLAE CEAUȘESCU

INDESTRUCTIBILI PRIN VOCAȚIA PĂCII

În ultimele zile, în numeroase orașe reședință de județ au continuat să aibă loc ample mitinguri și adunări publice în cadrul cărora zeci de mii de oameni și-au exprimat adevărată deplină la noua inițiativă de pace a tovarășului Nicolae Ceaușescu, hotărârea neclintită a poporului nostru de a acționa, împreună cu toate popoarele lumii, pentru oprirea curselor inarmărilor, pentru lichidarea armamentelor nucleare de pe continentul european, pentru înțelegere și colaborare în lume.

Știut este însă că România socialistă și președintele ei nu se află la prima inițiativă de acest fel. Prin cuvântul ei

cel mai autorizat, prin cuvântul tovarășului Nicolae Ceaușescu, țara noastră a făcut numeroase propuneri concrete și a militat fără încetare, în diverse organisme internaționale, pentru stoparea curselor aberante a inarmărilor, pentru instaurarea unui climat de încredere și securitate în lume, pentru depășirea unor stări de fapt care trenează în discuții abstracte și pentru trecerea la măsuri concrete și eficiente, conform voinței de pace și libertate a popoarelor.

(Continuare în pag. 2)

D. CONSTANTINESCU ■

„Am fost și am rămas un adept al noului“

Citiți în pagina 11 părerile profesorului Arseni despre câteva din problemele actuale ale medicinei noastre.

Urare Multă Sănătate
Cititorilor revistei Flacăra.

Arșeni

Superplastifianții, o revoluție în construcții

Brevetul românesc — al treilea din lume, dar nici producția să nu bată pasul pe loc!

Trăim o revoluție în construcții, în tehnologia betonului — cea mai importantă înnoire din ultimii 50 de ani, adică de când, prin 1930, s-a inventat betonul precomprimat. Revoluția actuală este adusă de superplastifianți. Cuvântul revoluție nu reprezintă nicicum o superlicitare gazetărească. Aprecierea lucidă a fost făcută de Congresul internațional de superplastifianți de la Montreal din iunie 1981, la care a fost prezentată și o lucrare românească mult apreciată.

Țara noastră avea toate șansele să păsească în acest domeniu cu dreptul, intru-cît deține al treilea brevet din lume de superplastifianți. La strania istorie a acestuia ne vom referi în cele ce urmează.

În 1979—1980 s-a studiat la Institutul de cercetări și proiectări pentru materiale de construcții și la Centrul de cercetări al industriei chimice, Laborator Oras Victoria, posibilitatea producerii în țară și a utilizării în tehnologia betoanelor și prefabricatelor a superplastifianților. Acești nou-veniți în industria construcțiilor au apărut, în ultimii ani, doar în câteva țări industrializate — Japonia, Republica Federală Germania, S.U.A. La ora actuală există doar două patente în lume: unul japonez, pentru produsul „Mighty 150”, și altul vest-german, pentru „Melmont”. Și iată, un grup de cercetători români con-

duși de doctorul inginer Ion Ionescu, șeful laboratorului de tehnologia betoanelor de la sus-mentonatul institut bucurestean, în colaborare cu colegii de la Victoria, s-au încumetat să-i concureze pe Cei Doi Mari, punând la punct producerea de superplastifianți românești. Această „îndrăzneală” era perfect justificată. Iar avortul inteligenței tehnice românești perfect real, fiind vorba de o lucrare originală, nicicum de copierea unor procedee străine. Ea a fost comunicată și apreciată de specialiștii din întreaga lume reuniți la cea

(Continuare în pag. 7)

LIONEL NIȚESCU ■

Specialiști români distinși cu Marele premiu al inventatorilor la Moscova

Un nume care tinde la celebritate: FELIX—LASER

Citim într-unul din topurile științifice — căci există și astfel de clasamente, în afara celor ale muzicii ușoare sau stelelor de cinema —, publicat în revista „Communication International” din Anglia pentru domeniul atât de nou al transmisiilor prin fibre optice, între firme gigant din S.U.A., Japonia, Anglia și Franța, și numele: FELLAS—România. Fellas: familia de echipamente optoelectronice Felix-laser. Producător: Întreprinderea de calculatoare electronice — București. Autor: dr. ing. Vladimir Doicaru. Vîrsta: 30 ani. Înălțimea... profesională: cotă ridicată, și, după curba profesională, în rapidă creștere. Semne particulare: pasiune, inventivitate, profesionalism.

Dar să ne îndreptăm privirea mai atent

(Continuare în pag. 7)

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Sub semnul unității patriotice și lucidității revoluționare, al

Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii

„Numai în condiții de pace și colaborare, popoarele lumii își pot realiza obiectivele lor de progres. De aceea, noi sintem hotărâți să facem totul pentru a ne uni eforturile cu popoarele europene și din întreaga lume pentru a impune pacea, respectul independenței naționale, pentru o lume fără arme atomice, fără arme în general, pentru o lume a egalității în drepturi, a dreptății sociale și naționale, o lume mai dreaptă și mai bună pe planeta noastră !”

Luni, 23 noiembrie, în Sala Palatului Republicii au început — sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România — lucrările Plenarei Consiliului Național al Oamenilor Muncii.

Lucrările plenarei s-au desfășurat atît în ședințe plenare, cit și pe secțiuni de specialitate, printre cei prezenți în sală fiind membrii Biroului Executiv al Consiliului Național al Oamenilor Muncii, membri și membri supleanți ai Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. și ai guvernului. Au mai luat parte la lucrări, ca invitați, cadre din conducerea ministerelor și instituțiilor centrale, activiști de partid și de stat, ai organizațiilor de masă și obștești, ziaristi. Întîmpinat cu însuflețită căldură și cu vii aplauze, a luat cuvîntul secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În cuvîntarea sa, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o sinteză a discuțiilor purtate pe marginea realizărilor obținute în primul an al celui de-al șaptelea cincinal de dezvoltare economico-socială a României, precum și a neajunsurilor ce s-au ivit sau se mai ivesc în activitatea diverselor compartimente de producție. „Trebuie să spun deschis că față de lipsu-

rile din activitatea unor organe centrale, a conducerii unor centrale și întreprinderi se impunea o atitudine mai auto critică, punerea cu mai mult curaj în evidență a neajunsurilor manifestate în organizarea și conducerea activității, pentru că numai poziția fermă, critică și auto critică, hotărîrea de a trece la măsuri pentru lichidarea lipsurilor și îmbunătățirea activității constituie garanția că aceste neajunsuri vor fi înlăturate, că în 1982 se va asigura mai buna conducere și organizare a întregii activități”.

Secretarul general al partidului nostru a mai subliniat că: „Este necesar ca toate conducerea colective ale ministerelor, centralelor, întreprinderilor, organelor centrale să țină seama și să asigure soluționarea la timp și în bune condițiuni a tuturor problemelor care s-au dezbătut, pentru a crea astfel o bază temeinică pentru îndeplinirea planului pe 1982”.

Menționînd că deși adunările generale ale consiliilor oamenilor muncii se țin cu regularitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a atras atenția că „Nu în suficientă măsură participanții la adunările generale — în calitatea lor de proprietari, de producători și beneficiari, de conducători ai destinelor patriei noastre socialiste — acționează și trag la răspundere pe cei care

nu-și fac datoria. Este necesar să facem din adunările generale, așa cum prevăd și legile pe care le-am adoptat astăzi — foruri de conducere, de hotărîre, unde să se pună în discuție și să se ia și măsuri împotriva acelor cadre care nu-și îndeplinesc în mod corespunzător sarcinile încredințate în conducerea întreprinderilor, a instituțiilor respective”.

Referindu-se la problema asigurării în mai bune condițiuni a surselor de energie din țară, la asigurarea materiilor prime necesare diverselor domenii industriale, la asigurarea tuturor sectoarelor economiei naționale cu materiale, cu mașini-unelte, cu utilaje „cu tot ce este necesar — inclusiv cu piesele de schimb de care avem nevoie”, tovarășul Nicolae Ceaușescu a afirmat că dispunem la ora actuală, în toate sectoarele economiei, de rezerve și resurse suficiente, că planul pe 1982 pornește tocmai de la aceste premise, exprimîndu-și în același timp convingerea că oamenii muncii „din toate sectoarele producției materiale vor acționa cu toată răspunderea, vor onora încrederea și așteptările poporului nostru”.

În încheiere, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a adresat — ca și în nenumărate rânduri pînă acum — un fierbinte îndemn la realizarea unei lumi a păcii, lipsită de arme „o lume a egalității în drepturi, a dreptății sociale și naționale, o lume mai dreaptă și mai bună pe planeta noastră !”.

Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii a adoptat: „HOTĂRÎREA Consiliului Național al Oamenilor Muncii din industrie, construcții, transporturi, circulația mărfurilor și finanțe”, precum și „APELUL adresat de Consiliul Național al Oamenilor Muncii din Republica Socialistă România clasei muncitoare, tuturor oamenilor muncii din țara noastră, forțelor iubitoare de pace, popoarelor din întreaga lume pentru acțiuni unite consacrate păcii și dezarmării”.

HORIA PATRAȘCU

Indestructibili

prin vocația păcii

(Urmare din pagina 1)

Toate aceste demersuri, care au asigurat României deosebitul prestigiu de care se bucură astăzi în lume, au fost generate desigur de respectul neabătut al principiilor de drept internațional. În ordinea practică a lucrurilor însă posibilitatea ca demersurile acestea să configureze țelul de pace al României socialiste, credința țării noastre în dreptul fiecărui popor, mare sau mic, de a-și făuri un viitor liber și demn, trebuie identificată mai în urmă, în timp, în orientările Congresului al IX-lea al partidului, care la rîndul lor se inseriau în continuitatea idealurilor și aspirațiilor de pace și progres pe care poporul român le-a nutrit de-a lungul întregii sale istorii zburdate. În spiritul aceluiași aspirații dintotdeauna ale românilor, cu precizări impuse de determinările istoriei contemporane și de înfățișarea lumii de azi, în interviul acordat sîmbătă, 21 noiembrie a.e., postului olandez de televiziune — N.C.R.V., tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: „Consider că popoarele Europei pot să determine oprirea cursului înarmărilor, oprirea amplasării de noi armamente nucleare și înlăturarea celor existente, pot realiza o colaborare, în spiritul documentelor semnate la Helsinki, care să se bazeze pe o conlucrare activă în vederea progresului economico-social, pe respectul independenței și suveranității fiecărei națiuni. Este în interesul popoarelor europene de a face totul pentru a realiza o pace traică în Europa, pentru a contribui la realizarea păcii în întreaga lume”.

Într-adevăr, prin forța voinței lor de pace popoarele pot deveni indestructibile. Iar în rîndul popoarelor lumii, poporul român crede, iată, — și afirmă răspicat prin cuvîntul președintelui său — că pacea nu poate fi o chestiune de conjunctură ci o condiție vitală de supraviețuire, de dezvoltare și progres pentru miliarde de oameni.

Plenara Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor

Așa cum s-a stabilit în cadrul Comitetului Politic Executiv și ca urmare a indicațiilor exprimate ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, la începutul acestei săptămîni s-a desfășurat la București Plenara Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor. Ordinea de zi a lucrărilor a cuprins raportul prezentat de tovarășul Emil Bobu, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului Național al Agriculturii, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, precum și o suită de documente — proiecte de lege, proiecte de decret, programe, norme tehnice obligatorii — de o deosebită importanță pentru dezvoltarea și modernizarea în continuare a unor compartimente vitale ale economiei naționale.

Au fost evidențiate succesele dobîndite în cursul acestui an în domeniile producției agricole și industriei alimentare, și au fost analizate, totodată, într-un pronunțat spirit critic și auto critic, lipsurile și neajunsurile manifestate în acest an agricol. O parte importantă a raportului a fost consacrată zootehniei, sector aflat în mod special în atenția conducerii de par-

tid și de stat și căruia îi revine un rol deosebit în buna aprovizionare a populației și în asigurarea industriei cu materii prime.

S-au făcut apoi referiri ample la locul și rolul specialistului în activitatea de sporire a producției agricole, la stilul și metodele de muncă, și au fost prezentate principalele orientări și direcții ale dezvoltării economico-sociale a României în anul 1982, precum și principalii indicatori ai proiectului de plan pentru anul viitor. Ultima parte a lucrărilor plenarei s-a desfășurat în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România. Momentul central al dezbaterilor, al largului schimb de opinii și păreri, l-a constituit cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, document de o deosebită valoare teoretică și practică în destinația acestui vast compartiment al economiei naționale.

Subliniînd realizările dobîndite în acest an agricol, președintele României a ținut totuși să semnaleze, în cadrul unei judecătoare și lucide analize a situației de fapt, existența unor grave lipsuri și neajunsuri în numeroase unități de producție și cer-

cetare, ca și în cadrul unor foruri de conducere și decizie. Aceste stări de lucruri negative și în primul rînd faptul că în foarte multe unități agricole producțiile s-au dovedit necorespunzătoare, sub nivelul prevederilor de plan, reprezintă — a subliniat pe bună dreptate secretarul general al partidului — consecința modului defectuos în care s-a lucrat și nu pot fi puse numai pe seama condițiilor naturale, climatice, necorespunzătoare. „Trebuie să căutăm cauzele în felul cum organizăm și conducem activitatea în agricultură, a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu. De ce avem în aceleași condiții, în același județ, în localități vecine cu același teren, cu aceeași umiditate, cu aceeași ploaie, recolte de 12 000, de 15 000 kg la hectar, iar alături cu numai un pas — ca să zic așa — avem terenuri unde se obțin recolte numai de 1 500 kg sau 2 000 kg la hectar !”

Referindu-se pe larg la ceea ce se cheamă în fapt agricultură științifică, la modul în care au fost respectate măsurile agrotehnice și la modul ideal în care acestea ar trebui să constituie un ghid permanent, și aducînd în această ordine de idei numeroase exemple concrete, to-

varășul Nicolae Ceaușescu a apreciat că există toate posibilitățile pentru ca prevederile planului pe anul 1982 să fie îndeplinite sau chiar depășite. Dar acest lucru impune respectarea strictă a termenelor de însămînțare și recoltare, de efectuare la timp a lucrărilor agricole, de convertire a științei agricole în practică zilnică, de eforturi susținute pentru obținerea unor seminte și hibrizi de calitate superioară. Întregul efectiv de oameni care conduc sau lucrează efectiv în agricultură, a arătat în acest context secretarul general al partidului nostru, trebuie să aibă în vedere faptul că în anul 1982 este necesar să se producă o schimbare radicală în agricultură, iar aceasta să se materializeze în obținerea cel puțin a producțiilor planificate, cu toate că există posibilitatea — și trebuie să se aibă în vedere acest lucru — a realizării unor producții superioare. Aceste proiecte, de zădărite și planuri concrete se sprijină pe o bază reală, iar aceasta este alcătuită din mijloace de producție cu un înalt randament și în primul rînd din oameni harnici și destoinici, principala forță și garanție a succeselor viitoare, deoarece oamenii hotărâsc în ultimă instanță recolta, producția, asigură îndeplinirea sarcinilor.

S-au făcut în continuare referiri ample asupra rezultatelor obținute în alte două compartimente importante ale economiei naționale: zootehnia și industria alimentară. Semnalînd existența unor serioase lipsuri și neajunsuri și în aceste sectoare de activitate, și adresînd o îndreptățită critică celor care au făcut posibile asemenea stări de lucruri, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus deopotrivă și numeroase sugestii și recomandări de o înestimabilă valoare practică. A fost adusă în discuție de asemenea problema irigațiilor și larga activitate destinată îmbunătățirii funciare, subliniîndu-se și în această privință direcțiile prioritare și modalitățile optime pentru imulsionarea activității și în aceste compartimente ale economiei agrare. Este necesar, a subliniat președintele României, să se ia măsuri hotărîte pentru a se pune ordine și disciplină în buna funcționare a unităților agricole la toate nivelurile, de a se proceda pretutindeni la revizuirea, modernizarea și optimizarea activității de producție și conducere, de concepție și muncă nemijlocită pentru asigurarea unor producții sporite vegetale și animale.

„Am convingerea — a arătat în încheiere secretarul general al partidului nostru — că dispunem, în agricultură, de tot ceea ce este necesar pentru a depăși starea actuală de lucruri, pentru a obține lichidarea rapidă a lipsurilor și îmbunătățirea radicală a întregii activități, pentru a face ca, încă în anul 1982, să se demonstreze că agricultura românească, că oamenii muncii, specialiștii din agricultură pot și dispun de forțe necesare pentru a realiza hotărîțile Congresului al XII-lea, pentru creșterea contribuției agriculturii la ridicarea patriei socialiste, la ridicarea bunăstării generale a poporului !”.

LIVIU MAIOR

griji active pentru viitorul României și pentru pacea Planetei Pământ

Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste

Pornind de la realizările însemnate obținute de poporul nostru în îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul 1981, primul an al cincinalului 1981-1985, plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste a analizat prevederile pentru anul viitor. Au fost astfel dezbătute și aprobate în unanimitate proiectul Planului național de dezvoltare economico-socială pe anul 1982, proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare pe anul 1982, precum și Programul privind autoconducerea și autoaprovizionarea teritorială pentru asigurarea populației cu produse agricole, animale și vegetale, pe perioada 1982-1985. Participanții la Plenara Consiliului Național al F.D.U.S. au urmărit cu deosebită atenție și vie satisfacție cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste.

Pe marginea punctelor înscrise la ordinea de zi au luat cuvântul tovarășii: Ion Bogdan Băluță, președintele Consiliului județean Botoșani al F.D.U.S., Floarea Bucur, vicepreședinte al Consiliului Central al U.G.S.R., Vasile Baciu, maistru la Exploatarea minieră Căliman (Suceava), Ștefan Marin, președinte al C.A.P. Costești (Buzău), Arseni Constantin, președintele Biroului Comitetului Central al Organizației Democrației și Unității Socialiste, Zamfir Minea, maistru sonder la Șcheia Videle (Teleorman), Dumitru Radu Popescu, președintele Uniunii Scriitorilor, Domokos Geza, scriitor, membru al Consiliului oamenilor muncii de naționalitate maghiară, Georgeta Popa, maistru la Fabrica de confecții și tricotaje București, Antonie Plămădeală, episcop al Episcopiei Buzăului, Călin Mihăileanu, director al Institutului central de cercetări energetice, Laszlo Papp, episcop al Eparhiei reformate Oradea, Constantin Lefter, maistru la Combinatul siderurgic Galați, președintele O.D.U.S. pe întreprindere, acad. Nicolae Teodorescu, președintele

Uniunii asociațiilor oamenilor de știință, Iosif Irimie, director la Întreprinderea de geamuri Tîrnăveni, Vasile Bontas, secretar al C.C. al U.T.C.

Cei care au luat cuvântul în cadrul plenaryi au subliniat că documentele menționate materializează concepția și orientările secretarului general al partidului privind dezvoltarea echilibrată a economiei naționale, în condițiile sporirii eficienței și calității întregii activități, a realizării programului de ridicare a nivelului de trai al întregii populații. Vorbitorii au apreciat că aceste proiecte de plan, pe deplin realizabile, sînt în concordanță cu hotărârile Congresului al XII-lea al partidului, ținînd seama de nevoile și posibilitățile de dezvoltare ale economiei naționale. În acest cadru, au fost relevate pe larg sarcinile ce revin F.D.U.S. în îndeplinirea prevederilor din documentele dezbătute și au fost prezentate propriile programe de muncă pentru coordonarea acțiunilor comune ale organizațiilor componente ale F.D.U.S., pentru unirea eforturilor întregii națiuni în

vederea atingerii obiectivelor prevăzute pentru anul 1982.

Ca totdeauna, deosebit de prețioase, esențiale, de importanță hotărîtoare pentru activitatea viitoare sînt ideile cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu. Relevînd că țara noastră dispune de baza materială necesară, de toate condițiile pentru ca în anul 1982 să parcurgă încă un drum important pe calea trecerii la un nou stadiu de dezvoltare, conducătorul partidului și statului nostru a subliniat din nou că chezașia îndeplinirii planului cincinal, a mersului ferm înainte al României pe calea socialismului și comunismului, a bunăstării și fericirii o constituie unitatea deplină a poporului român, a tuturor forțelor societății noastre. Este necesar, a arătat secretarul general al partidului, ca toți cetățenii României, indiferent de locul de muncă, de profesie, să contribuie la realizarea programului de dezvoltare economico-socială.

Dar pentru ca obiectivele dezvoltării în viitor a României să poată fi realizate, este nevoie de pace. Iată de ce vorbitorii în cadrul Plenarei F.D.U.S. și-au exprimat adevărată deplină a noile inițiative de pace ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, cuprinse în Apelul F.D.U.S. Evidențiind marele ecou al Apelului, vastele acțiuni politice și de masă care au loc în țară, participanții la lucrările plenarei și-au manifestat voința fermă de a se opune cursei înarmărilor, de a contribui la instaurarea unei păci trainice în lume.

O vie satisfacție a produs exprimarea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a convingerii că toate organizațiile F.D.U.S., toți oamenii muncii, întregul nostru popor vor acționa într-o deplină unitate pentru a asigura realizarea planurilor de dezvoltare economico-socială, precum și a convingerii că, în aceeași strînsă unitate, întregul nostru popor va acționa, împreună cu toate popoarele europene, cu toate popoarele lumii, pentru a contribui la realizarea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare, la triumful păcii pe planeta noastră.

Transpunerea în viață a documentelor adoptate în cadrul plenarei Consiliului Național al F.D.U.S., a programului de dezvoltare economico-socială a României, aparține în întregime oamenilor muncii, fiecărui dintre noi.

ION D. GOIA

Ședințe ale Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Miercuri, 16 noiembrie, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Cu acest prilej au fost prezentate, alături de realizările remarcabile obținute de oamenii muncii din industrie, și o serie de neajunsuri și rămîineri în urmă serioase într-un număr de ramuri, îndeosebi din domeniul industriei extractive - la cărbune și petrol. De asemenea, au fost apreciate negativ și o serie de aspecte ale activității din domeniul industriei metalurgice și industriei chimice. Pentru lichidarea lipsurilor și a rămîinerilor în urmă Comitetul Politic Executiv a indicat să se ia măsurile cele mai ferme în direcția realizării integrale a sarcinilor de producție pe acest an. Comitetul Politic Executiv a examinat apoi modul în care se desfășoară campania agricolă, stringerea și depozitarea ultimelor cantități de produse existente pe cîmp, încheierea arăturilor și semănatului, livrarea produselor de către unitățile agricole pentru

constituirea fondului central. Criticînd unele rămîineri în urmă existente în unele județe în ceea ce privește desfășurarea lucrărilor agricole de toamnă, ca și manifestarea unor atitudini negative din partea unor organe și organizații de partid și de stat în raportarea recoltelor obținute, Comitetul Politic Executiv a indicat să se ia cele mai energice măsuri pentru accelerarea activității în agricultură și predarea produselor la fondul de stat în concordanță cu obligațiile legale, cu rezultatele reale obținute în toate județele țării. În acest sens s-a stabilit să se constituie colective de activiști care să se deplaseze pe teren pentru a controla, îndruma și sprijini concret îndeplinirea corespunzătoare a sarcinilor trasate de conducerea partidului. Comitetul Politic Executiv s-a ocupat și de modul în care se duc la îndeplinire măsurile stabilite privind întărirea autoconducerii și autoaprovizionării teritoriale, asigurarea produselor agroalimentare necesare consumului populației. În cadrul aceleiași ședințe

Comitetul Politic Executiv a examinat și măsurile de pregătire a planului și Bugetului de stat pe anul viitor, dînd pentru care s-a recomandat ca problemele legate de planul pe 1982 să fie dezbătute în primul rînd în organele centrale ale autoconducerii muncitorești. În acest scop au fost stabilite datele de desfășurare ale plenarelor Consiliului Național al Oamenilor Muncii și Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor. Partea a doua a ședinței a fost consacrată examinării activităților de politică externă. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat mai întîi o informare cu privire la vizita oficială întreprinsă în țara noastră, în perioada 26-30 octombrie, de președintele Republicii Federale Germania, Karl Carstens, împreună cu doamna Veronica Carstens. De asemenea, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat o informare cu privire la vizita oficială de prietenie pe care a efectuat-o în țara noastră tovarășul Serghei Kraigher, președintele

Prezidiului Republicii Socialiste Federative Iugoslavia. În același cadru tovarășul Nicolae Ceaușescu a informat și despre vizita oficială de prietenie pe care a făcut-o în țara noastră, în perioada 13-17 noiembrie, tovarășul Robert Mugabe, președintele Uniunii Naționale Africane Zimbabwe - Frontul Patriotic, primul ministru al Republicii Zimbabwe. S-a subliniat că în cursul tuturor acestor vizite, cu prilejul convorbirilor oficiale, dar și al documentelor întocmite a fost evidențiată necesitatea ca reuniunea de la Madrid să se încheie cu rezultate cât mai bune, să ducă la convocarea unei conferințe consacrate încrederii și dezarmării în Europa.

Comitetul Politic Executiv a stabilit măsuri pentru traducerea în viață a înțelegerilor convenite, documentelor semnate cu prilejul acestor vizite, care asigură dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare pe multiple planuri dintre România și țările respective.

MIRCEA MARIUS

În cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 21 noiembrie, desfășurată sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-au dezbătut și aprobat proiectele Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România, planul de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare, bugetului de stat și planului financiar centralizat pe anul 1982.

Planul pe 1982 se axează pe lărgirea bazei proprii de materii prime și energetice, dezvoltarea intensivă a agriculturii, îmbunătățirea structurii producției industriale, gospodărirea rațională și valorificarea superioară a materiilor prime și energiei, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, consolidarea echilibrului material, valutar și financiar al planului. Sporirea mai accentuată a eficienței econo-

mice, aplicarea riguroasă a prevederilor noului mecanism economico-financiar, mobilizarea tuturor resurselor în vederea îndeplinirii programului de creștere a nivelului de trai al populației.

Luînd în dezbateră prevederile proiectului Planului național unic de dezvoltare economico-socială a R.S.R. pe anul 1982, Comitetul Politic Executiv a subliniat că acestea au în vedere ridicarea eficienței producției sociale prin creșterea sustinută a productivității muncii și reducerea continuă a cheltuielilor de producție, îndeosebi a celor materiale. Sarcinile privind sporirea productivității muncii se bazează pe extinderea gradului de mecanizare și automatizare, mai buna organizare a producției și muncii, extinderea lucrului la mai multe mașini, folosirea deplină a timpului de lucru, ridicarea în continuare a calificării personalului muncitor, întărirea ordinii și disciplinei în întreaga activitate

economică. Corespunzător dezvoltării producției materiale a societății, proiectul planului prevede creșterea cu 5 la sută a venitului național și, pe această bază, sporirea în continuare a veniturilor populației.

Proiectul Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare pe anul 1982 orientează întreaga activitate din acest domeniu spre dezvoltarea intensivă a agriculturii.

Examinîndu-se în continuare proiectele bugetului de stat și planului financiar centralizat pe anul 1982 s-a evidențiat că ele au la bază realizările obținute în primul an al actualului cincinal, ilustrînd pregnant forța și trăinicia economiei românești.

Programul privind autoconducerea și autoaprovizionarea teritorială are ca principiu de bază asigurarea unei bune aprovizionări a populației în tot timpul anului,

atît în mediul urban cît și în cel rural, prin valorificarea integrală, cu eficiență maximă, a tuturor resurselor materiale de care dispune fiecare județ, municipiu, oraș, comună.

Comitetul Politic Executiv a apreciat că îndeplinirea în bune condiții a prevederilor, realizarea integrală a producțiilor agricole vor asigura o bună aprovizionare a populației.

Ședința Comitetului Politic Executiv și importante documente dezbătute cu acest prilej, care urmează să fie supuse Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, se înscriu pe linia eforturilor continue, sustinute, ale conducerii de partid și de stat pentru ridicarea pe o treaptă calitativ superioară în anul ce vine, în întregul cincinal, a activității economice și sociale.

L. NICULESCU

Pacea, dreptul nostru suprem

Un redactor al revistei Flacăra a cutreierat, timp de două zile, Capitala — pe străzi, prin piețe, holurile hotelurilor, magazine, cantine muncitorești, prin diverse întreprinderi și instituții, a făcut mai multe teste în școli și licee, a consemnat opiniile a zeci de oameni de toate vârstele, opinii care, condamnând cu fermitate războiul și adepții săi, se transformă în tot atâtea patetice definiții ale PĂCII.

Învățat aici, dar și spiritul de pace și prietenie — O.K.? Fără laude, fără exagerări, da?, din toată inima mea! "

"Ne este teamă și totuși prea puțin dintre noi se pot pătrunde de înțeleșurile profunde ale războiului și păcii. Nu o pot face decât aceia care au auzit bombele suierând, pentru care alarma a devenit o obsesie, pentru care războiul a însemnat pierderea tatilor, mamele, soților. În general, părerea u-nora este că războiul ar fi inevitabil iar speranța ce ne rămâne ar fi aceea că el va fi de proporții reduse. În condițiile actuale, astfel de afirmații mi se par nu numai aberante, dar și de un amar cinism. Nu știu cum am putea evita acest război, dar o doresc din tot sufletul. Oare dacă popoarele ar fi fost conduse numai de filozofi, s-ar fi ajuns aici?! Din păcate, Platon nu ne mai poate răspunde de mult..." (Iulia Epescu)

Magdalena Urlățeanu (44 — vinzătoare, Librăria „M. Sadoveanu”): „Am apucat, copil fiind, sirenele războiului. Ne refugiasem la Tincăbești. Tatăl meu a fost invalid de război, lucra ca sofer în cinematografie în acel timp: i-a explodat o bombă sub masină. S-a chinat îngrozitor, poate că el v-ar fi dat mai multe amănunte...! Eu am o fată de 20 ani și un băiat de 13, ar fi cumplit să se repete un război, mai ales la proporțiile actuale — bomba cu neutroni este ceva sinistru! De ce?! Nu ajungea și restul?! Nu pricep, nu înțeleg. Nu știu dacă un război poate fi preîntâmpinat sau nu, sintem însă datori cu toții să luptăm pe orice cale, împotriva acestei posibile monstruoșități”.

"Nu cred că situația actuală ar depinde sau nu de părerea mea, cert este faptul că există în fiecare dintre noi o imensă dorință de pace, o firească forță de a respinge tot ceea ce ne-ar putea transforma ne noi, oamenii, în amintiri de care nu va mai avea cine să-și mai amintească". (Cristina Constantinescu).

Rodica Maricescu (44 — casier, Agenția centrală TAROM): „Am doi copii, Simion, inginer, și Gabriel, elev. Este firesc să mă gândesc la viitorul lor. Eu, una, am prins ultimul război mondial și știu ce înseamnă el. Omul este o unitate a unei colectivități, noi, românii, nu avem în noi — nu ne este dată în fire — notiunea de a ataca. Deși, atacați am fost în nenumărate rânduri... Dar ce se petre-

ce acum? !... De unde panica, de unde pofta asta de măcel? ! Este dezgustător! "

"În fața ferestrei mele e un ploș — prietenul meu. De un timp mă simt singură și nesigură. Va fi sau nu o catastrofă? ! Imi vijie urechile de cuvântul RĂZBOI. Imi tresare fiecare nerv, fiecare fibră atunci când aud cuvântul asta. Și ca să mă liniștesc, deschid fereastra să respir aerul încă liniștit, să imi umplu ochii și sufletul cu vederea „prietenui” meu încă drept și verde. Să-l întreb ce crede el că se va întâmpla. Și știți ce-mi răspunde? Că nu va fi niciodată război. Pentru că frunzele lui sint toate la fel și dacă doar una se răzvrătește împotriva a-dierii, surorile ei sint atât de numeroase, încât vocea acelei singure inconștiente nu se mai aude. Închid ochii și-mi imaginez că popoul este omenirea întreagă iar adierea căreia trebuie să i se supună toate frunzele este ordinea naturală, progresul, mersul într-un singur sens: înainte! " (Ileana Pietreanu)

Dorina Staicu (37 — soferită taxă 19-B-4222): „În general, cei pe care-i duc la destinație nu prea discută politică, așa că întrebarea dumneavoastră mă ia oarecum prin surprindere. Nu cred că este posibilă izbucnirea unui al treilea război mondial, ar fi ceva sinistru. Adică nu, chiar: după ce am realizat în 37 de ani — din '44, nu-i așa? — să se distrugă totul?! Din păcate, dacă stau acum să mă gândesc, e mult mai ușor să distrugi, decât să construiești ceva, mda...! Știi, am o fetiță de 11 ani. Ei, fir-ar — de ce m-ati oprit tocmai pe mine din cursă?! Iertati-mă... Geanina se numește fata. Dar nu ar fi uman! "

"Există în lume o stare de spirit deosebit de încordată din cauza acestei înarmări continue. Deși fiecare om se teme de un război nuclear, și îi este frică, nu mărturisește, ci încearcă să uite și să fie preocupat de alte lucruri. Nu e o soluție...! " (Daniela Covaev)

Constantin Luca (26 — student anul V, arhitectură): „Noi nu cunoaștem decât din istorie ce înseamnă războiul. Oricum, fără pace, fără un climat de liniste și de echilibru, nu putem realiza ceea ce învățăm aici să facem: să construim. Războiul, prin definiție, este un haos. Cred că trebuie să conștientizăm mai mult atitudinea noastră socială. Trebuie să evităm calea periculoasă de comodă — „dacă deo-

camdată nu e război, ce mă interesează? ! " — să ținem cont de viitor, în contextul individ-societate cu plura căruia nu-i mai poate fi indiferent dacă îi pică, sau nu, bomba în cap! Consider că ar trebui făcută o informare mai exactă în lume, în genere, asupra cauzelor care nasc, sau care mistifică actualele conflicte”.

"Nu cred că toată omenirea este pe deplin conștientă de pericolul care a-țirnă asupra capetelor noastre" (Irina Samoilă)

Camillo Cedrat (46 — industriaș din Milano, consilier al clubului de fotbal „INTERNAZIONALE-MILANO”): „Dorim pacea și dezarmarea căci fără acestea va fi imposibil de trăit. Consider că actuala tensiune este destul de sesizabilă în condițiile în care violenta s-a extins exagerat de mult, cind drogurile — efect al tensiunii, al nesigurății zilei de mîine — au o răspundere foarte mare, fiind folosite atât de adulți cît, mai grav, de copii; cînd există oricînd riscul de a fi ucis pe stradă”.

"Mi se pare că cel mai ilogic, abject și monstruos lucru în condițiile actuale este perspectiva unui război nuclear. Războiul, astăzi, nu mai are, ca ultimă expresie, absolut nici o justificare, este o soluție poate doar a scepticilor, a morbidului și setei de moarte ce mai persistă probabil încă în unii dintre noi. Cred că nimeni nu are dreptul să dispună de timpul la care poate fi limitată existența noastră. Nimeni nu are dreptul să ne impună moartea. În numele lui și pentru ce se fabrică armele? Moartea poate fi un fenomen inevitabil din punct de vedere particular, dar nu pentru o societate, nu pentru omenire și în nici un caz nu trebuie să devină consecința unei concluzii eronate... P.S. — În condiții de pace cred că o să văd și eu Turnul Eiffel, și altele..." (Cristina Mihăilescu)

Stefan Marinescu (55 — muncitor încărcător-descărcător la Punctul de trafic combinat E.C.M. București-Obor): „Am apucat războiul de rîndul trecut, aveam 15 ani, stiu cît alergam pe străzi în timpul bombardamentelor. Tatăl era pe front, noi eram 5 copii la părinti, trăiam din nenorocita de pensie pe care mălca-mea, casnică, o primea de la stat. Un unchi a venit de pe front fără un picior. Astăzi, un război ar însemna distrugerea întregii omeniri, sint basmele teoriiile cu „războaiele limitate”, mai ales nucleare. Nu pot socoti că lumea va ajunge la un astfel de prăpăd, și mă aflu din suflet politici de pace dusă de către partidul nostru, în frunte cu tovarășul secretar general Nicolae Ceaușescu”.

"N-am cunoscut războiul și nici nu vreau să-l cunosc. Consider că războiul nu dovedeste în nici un caz superioritatea umanității, pe plan moral, față de animalitate. Prin război omul își afirmă incapacitatea de a-și înțelege semenii. (Mădălina Bozdănescu)

Zoltan Duca (50 — olar, comuna Corund, Harghita): „Trebuie să fie pace, orice-ar fi — nu război, nu: e u-iam trăit, eram de 14 ani. Am rămas fără vaci, fără oi, ce vreti să vă spun mai mult? ! Dumneata stii, domnule dragă, ce înșăm-nă să bei apă dintr-o opincă plină cu singe de vită? ! "

"Am trei surori, mai mici, sint niște copii minunați și ele înseamnă totul pentru mine. Eu sint un fel de mămică a lor. Mă doare inima vîzînd cum norul îngrijorării le asterne în priviri un tainic semn de întrebare. As vrea să asez în fața celor ce minuesc monstruoșele mecanisme ale morții, ochii acestor fetițe fără apărare. Și poate că așa îi voi îndupleca. Lumea trebuie să existe, trebuie să trăiască. Pentru mine pacea înseamnă zîmbetul cald și gingaș al surorilor mele, de pace depinde mersul mai departe al vieții noastre. Trebuie să tăiem aripile nimicitoare ale celor care vor să o distrugă". (Măricica Ion)

Cristache D. Marcu (77 — C.A.P. Vă-răști, Giurgiu): „Am făcut amîndouă războaiele, taică. Războiul e foamea, distrugerea popoarelor. Și nici dumneata nu mai scrie acolo nimic, decât ce ți-am spus eu! "

"Nu stau să mă gândesc și nici măcar nu-mi aleg cuvintele: nu avem ce alege, avem doar ce face, noi, cu toții! Sintem antrenati într-un mecanism u-rias și stupid, ce se petrece cu noi? Unii spun că toate acestea ne depășesc, că nu mai avem ce face. Nu este adevărat! Marin Preda spunea că singurul lucru fundamental care-l desparte pe om de animal, este conștiința. Nu vrem ca unii dintre semenii noștri să n-o mai aibă, să o piardă, pierzînd astfel tot ceea ce atitea generații au construit cu prețul singelui și sudorii, tot ceea ce am construit și noi, la rîndul nostru! " (Gabriela Georgescu)

Petre Constantin (51 — postas, Oficiul postal nr. 10): „M-ati oprit din drum, duc corespondența, nu-i nimic: este firesc și mă simt dator să vă răspund: sint căsătorit, am patru copii. Doresc din tot sufletul să-i văd sănătoși și la casele lor. Eu nu am făcut războiul, părintii mei însă da, eram copil, imi aduc aminte ce înseamnă să sari dintr-o groapă în alta și să simți pămînt în gură. V-as mai spune ceva însă: în general, noi, postășii, sintem oameni îndrăgiiți mai pretutîndeu: aducem vești, iar veștile bucură orice om. În timpul celui de-al doilea război, postășul devenise însă o spaimă, aducea, din nefericire, jale: anunța morții de pe front. Ei bine, dacă va mai începe vreunul, eu unul, postas, nu voi mai aduce nimic — nicicui! Pentru că nu va mai fi nimeni care să mai aștepte vreo postă...! "

Trăim zile fierbinți, în intelesul cel mai propriu al cuvîntului, și nu mai este pentru nimeni o nouitate că ne aflăm într-un moment de răscruce: niciodată pînă astăzi pericolul izbucnirii unui nou măcel mondial nu a fost mai evident, niciodată pînă acum națiunile, omenirea, nu s-au aflat atît de aproape de pragul unei catastrofe irecuperabile, cumplite și înșoșitoare pentru însăși notiunea de umanitate.

România — țară prin însăși natura și istoria ei de milenii o țară pașnică, de oameni muncitori, însetați de dreptate — a reacționat prompt în fața acestei stări de fapt; de altfel acțiunile României socialiste pe plan internațional, inițiativele personale ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în scopul destinderii, instaurării unui climat de pace și de încredere reciprocă, sint binecunoscute și apreciate, public, de personalități marcante ale lumii contemporane. Intenția rîndurilor care urmează a fost însă aceea de a afla părerea unor oameni mai puțin cunoscuți de opinia publică, gîndurile acelor „mari anonimi” cum ne place să-i numim: femei, bărbați, copii — cei pentru care, mai mult ca sigur, o posibilă conflagrație, de orice gen ar fi ea, ar fi cu mult mai marcantă, ar pune o pecete cu mult mai gravă decât pe cei citiva ascunși în dosul ușilor capitate ale politicii de mare putere.

Gheorghe Stoica (28 — strungar, Întreprinderea AVERSA): „Sint mîhnit și pornit totodată împotriva acestei inconștiente agresive ce ne dă de gînd și ne spulberă liniștea zilelor noastre. Nu înțeleg: oare cei care se ocupă cu armamentul, cu amenințările ce duc la încordarea asta internațională — ei nu au familii, nu au copii? ! Eu am o fetiță, are un an și 6 luni. S-ar putea ca viitorul ei să se o-prească foarte curînd — ar fi îngrozitor! Trebuie să milităm pentru pace, să luptăm împotriva acestei monstruoșități contemporane ce se numește pericolul unui nou război, mai ales nuclear, „limitat”. De fapt, ce-i aia limitat? Mă întreb cum pot eu, un individ, să lupt împotriva acestei stări de fapt? Cred că prin munca mea, prin discuțiile cu prietenii, cu toți. Sint de acord, gînd în gînd, cu cuvintele fierbinți ale secretarului nostru general al partidului rostite la marea adunare populară din municipiul Brăila, cu prilejul „Zilei recoltei”, în finalul expunerii”.

"În anul 1983 voi termina liceul și voi da, sper, la facultate. Am aflat că la filologie se intră greu. Credeam că totul va depinde de mine, de gradul meu de pregătire, de seriozitatea cu care privesc această problemă. Acum însă nu mai pot privi astfel lucrurile. ACUM este cu totul altceva. Lumea trăiește într-o tensiune nebună. Noi, cei ce ne plimbăm, ce vizităm, ce admirăm, s-ar putea să nu ne mai plimbăm, să nu mai vizităm, să nu mai admirăm nimic. S-ar putea chiar să nu mai dau la facultate. Asta pentru că un număr infim de oameni sint total lipsiți de rațiune. Războiul — cea mai absurdă invenție a omului! Ce putem face decât să ne împotrivim războiului? Se strigă cuvîntul PACE!, peste tot. Și totuși nu se aude. Adică se aude, dar nu de cine trebuie". (Liliana Marin)

Dinu Chiță (38 — șef ralon magazin ELECTROTEHNICA, Bd. Magheru 33): „Singura soluție este dezarmarea, și asta cît mai repede. Cred că se poate, trebuie, nu există altă soluție. Este imposibil ca oamenii acestui deceniu, aflat abia la începutul său, să nu găsească o soluție. La urma urmei trăim, cu toții, pe aceeași planetă! "

"Un viitor război ar ucide viața, fenomen întimplător și cu totul excepțional pe planeta noastră. Presupunînd că viața ar reapărea, o nouă civilizație ar face fără îndoială un drum deja parcurs de omenire. De aceea ar fi preferabil ca miliardele investite în armament să fie folosite în scopuri umanitare, omenirea are încă nevoie de multe, din păcate. În condițiile actuale, singura măsură posibilă împotriva războiului ar fi un protest general al umanității manifestat de întreaga populație a pămîntului". (Liliana Tătaru)

Mircea Nemeth (44 — responsabil departament administrativ în cadrul Ministerului Energiei Electrice): „Consider că este sinistru treaba asta care se circulează în presa occidentală cu privire la un război, vezi Doamne, limitat în Europa. Căre limită? !... În mod firesc este nevoie de o colaborare, de o înțelegere între oameni, între state. Oricum l-ai lua un război înseamnă acaparare. De ce să nu ne rezumăm fiecare la porțiunea de pămînt ce ne-a fost dată din moșii străbuni, de ce să ne vînturăm de colo-colo? ! Un om sănătos, întreg la minte, nu poate porni la așa ceva! "

"Războiul ar însemna un dezastru, de asta sintem conștient cu toții. Și? Ce putem face? Să luăm atitudine? Oare prin faptul că eu, una, sint împotriva războiului, îl urăsc și o spun asta pe diferite căi, se va rezolva problema dezarmării, se va înceta stocarea armelor „absolut necesare”? ! Problema mă depășește, nu știu care pot fi căile de remediere a situației actuale, deși știu că viitorul meu, al nostru, depinde de necesara pace! " (Cătălina Fernoagă)

Odes Singh (27 — Guyana, America de Sud: absolvent al A.S.E. București, doctor în economie cibernetică): „Referitor la război și pace, doresc să nu existe războiul, oamenii suferă, există o frică, foamea, ură — lucruri groaznice! O.N.U. are un rol de seamă, ar trebui susținut. Admir politica României și a președintelui Ceaușescu, cu am învățat aici, la dumneavoastră, sint indian de origine, voi duce în țara mea nu numai ceea ce am

O întîlnire cu eroi, în timp de pace

Rememorez clipele de adevărată, o-menească emoție, trăite alături de oamennii muncii din superba citadelă a muncii. Întreprinderea „23 August” și nu pot în-țelegi reportajul acestei deosebite după-amieze înainte de a multumi pentru sansa de a fi fost invitata lor, pentru sansa de a putea vorbi despre ei.

Cu entuziasmul și prospețimea, cu ardore în acțiune, proprii activiștilor de partid care au drept prim obiectiv, drept înalt tel al zilelor și nopților de muncă — omul, tovarășul secretar Vasile Vasile, împreună cu întregul activ al secretariatului Comitetului de partid al sectorului 3 al Capitalei, au inițiat o profundă manifestare pentru pace, în consens cu toate manifestările ce au loc în aceste zile la noi, au răspuns chemării la dezarmare, la rațiune, la respect pentru civilizația umană, dezeritate ale partidului nostru, ale secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, spunînd și realizînd întîlnirea oamenilor muncii de la „23 August” cu doi eroi în timp de pace: Vasile Iscru și Dumitru Prunariu.

Sala Clubului Întreprinderii „23 August” rivalizează cu cele mai frumoase săli de teatru. Veți spune că este firesc ca o întreprindere de o asemenea importanță să aibă un club excelent, dar noi ne-am obișnuit prea mult cu firescul acesta, noi uităm desori cum se muncеște și se trăiește în alte părți ale lumii. Este un sentiment de confort sufletesc să poți consemna că aici, în clubul celei mai mari uzine bucureștene, pacea nu înseamnă eroismul în fața unei morți absurde, generată de cursa înarmărilor, de fatalismul celor care nu cred în fericirea vieții pe pămînt, că aici, în mijlocul muncitorilor, pacea înseamnă eroismul de o viață al lui Vasile Iscru, bărbatul care în noaptea de 23 August 1944 se pregătea de moarte, plutonul de execuție îl aștepta implacabil ca răsăritul, dar porțile penitenciarului din Constanta au fost zgduite de o forță mai mare decât a destinului său: forța Partidului Comunist, care a însemnat pentru Vasile Iscru și pacea, și viața. De mai bine de 40 de ani lucrează în aceeași întreprindere. A apucat și „Malaxa”. Spune, simplu: „Nu se compară! Strălucesc pe pieptul omului drept, călît în muncă, și călît de acea stranie clipă cînd, așteptînd să moară, a înțeles că va trăi. medaliale eroismului.

Vasile Iscru un erou al muncii laudă fapta eroică a tînărului Dumitru Prunariu, mesagerul României acolo unde cerul senin e hotarul dintre planeta noastră și nemărginire.

Urmăresc cuvintele căpitanului de aviație și imi dau seama de marea calitate a omului, de excepționala alegere care s-a făcut atunci cînd el, și nu altul, a fost desemnat să rostească primele cuvinte ale limbii române acolo unde doar Lucaferul poeziei, Mihai Eminescu, a cutezat să le înalte. Un murmur de emoție a urmat primei sale fraze: a tinut să spună că în primul an de facultate — a urmat aeronautica — a făcut practica la Întreprinderea „23 August”. Și deosebit de patriotic ni s-a părut referența, înainte de orice, la avlația românească, la Vuia, la Vlaicu, la Coandă, la Gogu Constantinescu. A legat ziua de 14 mai, mai precis seara de 14 mai 1981 de împlinirea a 75 de ani de la înălțarea primului aeroplan, de triumful geniului poporului nostru. A legat seara de 14 mai 1981, seara în care „Soiuz 40” l-a propulsat spre cosmos, de anul în care se aniversau 60 de ani de la înființarea Partidului Comunist Român.

Au urmat întrebările. Pornind de la întrebarea, de loc facilă, asupra problemei recirculării apei, pînă la aceea — dacă luna se vede tot atît de poetic și în spațiul cosmic.

Am vrut să-l întreb pe Vasile Iscru, erou al muncii, erou al păcii, ce s-ar întâmpla cu linistea sa, cîstigată în cei aproape 40 de ani de pace, dacă flăcările nefertătoare ar insingera din nou cerul. Nu am putut să-l întreb. Un om care a trecut prin moarte, un om care s-a luptat pentru viață, pentru fiecare clipă de împlinire, acolo, în uzina lui, în casa lui și a celor 18000 de tovarăși de muncă, nu poate fi întebat despre spaimele oare amenință seninătatea anilor săi!

Am vrut să-i spun lui Dumitru Prunariu că mă înfloară gîndul că un cosmonaut ar putea, vreodată, să vadă, din imensitatea spațiului cosmic, distrugerea pămîntului. Nu am făcut-o, nu se spun astfel de lucruri oamenilor care zboară! Dar, acum, o spun cu toată credința mea, cu toată credința noastră în Pace: nicicînd, de pe o navă cosmică să nu se vadă pămîntul altfel decât scaldat de ape în culoarea turcoazelor, munți și cîmpii ca în jocuri de cuburi colorate, țări cuprinse de lumina răsăritului și a asfințitului, nicicînd să nu vadă vreun om distrugerea leagănului nostru etern!

PIA OLARU

Inginerul Constantin Sederias — tinutul director general adjunct al Intreprinderii de mașini electrice București — își atrăsese atenția încă din copilărie să nu cumva să-și omit, în materialul pe care urma să-l fac aici, numele „bătrînului” Victor Bunea. Chiar să fi vrut — nu așa fi avut cum!

„În cadrul Festivalului național „Cin-tarea României”, ediția 1980, în do-meniul creațiilor tehnico-științifice I.M.E.B. a obținut, în cadrul sectorului 6, două premii I, un premiu II și un pre-miu III. Chiar și aceste cifre de început — căci, într-un fel, despre niște cifre va fi vorba în rândurile ce urmează — spun multe în ceea ce privește capacitatea creatoare, spiritul novator al celor de la marea și modernă întreprindere bucu-reșteană (exportatoare în toate continen-tele lumii, chiar și în țări cu tradiție în acest domeniu cum ar fi: Suedia, S.U.A., Danemarca, Franța etc.).

George Florian, subinginer principal, responsabilul cu invențiile și inovațiile pe întreprindere, mă informează că în patri-moniul I.M.E.B. există la ora actuală un număr de 25 de invenții, alte 7 fiind în curs de caracterizare (dintre care acestea, șapte, două fiind materializate). Dacă le voi înșira, deși pentru un neinițiat titu-latura lor nu poate spune mare lucru, o voi face totuși — menționând numai câteva dintre ele — pentru a sublinia avantajele materiale pe care le aduc, și numai după ce, pentru a-și face cît de cît o idee, citito-rul va lua cunoștință de ceea ce se produce aici: motoare electrice de cele mai diverse tipuri și mărimi (pentru me-trou, tramvaie, troleibuze, nave fluviale și maritime, pentru industriile metalurgică, minieră, chimică, textilă, pentru siderur-gio etc.), convertizoare de frecvență, grupuri electrogene (vă este familiar, cu siguranță, cel întrebuțat la filmările de noapte!), echipament electric pentru lo-comotivle diesel electrice și hidraulice — enumerarea poate continua.

Preocuparea celor de aici pentru asimila-rea produselor din import este o constan-tă, o permanență în activitatea de concepție, alături de cea închinată inven-țiilor și inovațiilor. Și pentru că am ajuns la acest capitol, iată, încep cu omul asu-pă cărula înși a atras atenția, la început,

directorul general adjunct: Victor Bunea. Doctorul inginer Victor Bunea are fru-moasa vîrstă de 77 ani, este astăzi pen-sionar, a lucrat la I.M.E.B. și continuă să lucreze, adică își împarte timpul liber în-tre jocul de tenis și vizitele în întreprin-dere — aici, unde lucrează și fiul său, Victor Bunea „junior”, ca inginer proiect-ant. Am spus despre primul că „își im-parte timpul liber între...”, iar asta nu e o simplă figură de stil, pentru că ore și ore de încordare, de concentrare intelc-tuală de folosire a unei experiențe dobîndită într-o viață de om. Bunea-senior și le petrece ziua și noaptea, mai ales, aplecat asupra planșetei.

Și iată una dintre cele mai importante

„La I.M.E.B. se cîștigă meciuri ale inteligenței valorind milioane!”

Invenții brevetate de cei doi: „Procedeu pentru echilibrarea dinamo-magnetică a rotoarelor mașinilor electrice verticale” (folosind, printre altele, de către R.D. Ger-mană la grupurile de medie frecvență); el singur acest procedeu, aduce anual întreprinderii economii în valoare de peste 7 milioane lei.

Tot cei doi Bunea, de data asta îm-preună cu tehnicianul Lucian Cojocaru și șeful de atelier Victor Giurea, sînt autorii unui „Procedeu pentru micșorarea vibra-țiilor magnetice ale rotoarelor mașinilor electrice”; nu vă va spune, poate, mare lucru, faptul că elementul principal folosit este o folie de pîslă: vă va spune însă cu siguranță ceva faptul că și această invenție aduce peste 7 milioane lei economii anual.

Și lista autorilor continuă, aleg la în-fîmplare, câteva dintre exemplele pe care mi le înșiră George Florian: „Convertizo-rul asincron de frecvență” (autori: ing. Neculaș Gavrilin, tehnicianul proiectant Diana Zilberman, inginerii Dan Barbu și Amelia Iapasi); economii — peste 1,5 mi-

lioane anual; este folosit în industria lemnului și cea textilă.

Sau: „Procedeu și agregat pentru echi-librarea rotoarelor convertizoarelor elec-trice rotative” (autor: dr. ing. Eugeniu Niculescu, directorul tehnic al întreprin-derii); nici în acest caz, titlatura nu pare impresionantă, nu-i așa? Așa doar ca, dacă ar fi fost procurat din import, ar fi costat 1,5 milioane lei.

Produs aici, realizarea sa a costat circa 50.000 lei...!

George Florian, „responsabilul cu in-vențiile”, lucrează la I.M.E.B. de mai bine de 24 ani, cunoaște bine cu alte cuvinte alit întreprindere, cît și oamenii ei; cu-noaște la perfecție capacitatea lor, e un om deschis și sincer, nu-i place să se as-cundă după deget și, probabil din această pricină, la citeva ședințe de lucru lărgite pe Capitală și pe profil, luările sale de cuvînt nu le-a prea fost la îndemîna celor obișnuți cu „liniștea”, cu „căldurica” inerte și comodității. Îmi demonstrează matematic, punct cu punct, că activitatea de introducere a noului — invenția, ino-vația — cere un deosebit efort intelectual, cere pasiune și zăbuciu; că se poate face mult mai mult în acest domeniu; că factorul principal aici rămîne omul, că problema stimulării, a recompensării sale — pe măsura valorii materiale a noului propus de el și introdus în pro-ducție — este încă departe de a fi rezol-vată, că ar trebui făcute studii mai serioase și mai la obiect în ceea ce privește relația cîștig particular — beneficiu pu-blic.

„Și îmi arată, în încheiere, un ultim obiectiv, aflat în stadiu de materializare la I.M.E.B. și înscris sub un titlu la fel de neutru și inexpressiv: „Instalație de recuperare a căldurii la cuploarele de încălzire” (autor: ing. Nicolae Nitu). Neavînd poate — în acest caz — nici o legă-tură cu energia electrică (pe care se axează, firește, întreaga activitate de aici), ea nu e cu nimic mai prelos în ceea ce privește obținerea unor importante eco-nomii de combustibil. Asigurînd în același timp din plin încălzirea halilor de pro-ducție și a unei necesare vestiarelor lu-crătorilor marii întreprinderi bucureștene.

HORIA PATRAȘCU

O inaugurare amînată la Crevedia Mare și o iarnă mai blîndă la Vinătorii Mici

Cînd vîntul s-a înșurubat în acoperișul unuia dintre grajdurile C.A.P.-ului de la Crevedia Mare, din județul Giurgiu, pri-marul a știut ce are de făcut: s-a dus și s-a împrumutat de la un localnic, Cornel Ionescu, patru suluri de carton asfaltat. Ploua și nîngea, era lapoviță așadar, iar împrejurarea care l-a obligat pe primarul Vasile Ivan să facă uz de autoritatea sa se datorază faptului că nu chiar de pu-țină vreme C.A.P.-ul din această comună se află, ca să zicem așa, într-o stare de lapoviță zootehnică. Cele 400 de vaci ale cooperativei stau în cinci grajduri — cons-truite demult, imediat după înființarea C.A.P.-ului, și cu toate că grajdurile acoperite au fost, nu-l-i vorbă, amenajate pentru a rezista și în această iarnă, adică li s-au etanșezat ferestrele și ușile și le-au fost întărite acoperișurile, ele se arată totuși improprie, precum întimplarea de mai sus a dovedit-o. Din această pricină, și în primul rînd ca să iasă din me-diocritatea unei munci prin care n-au prea strălucit pînă acum, cei din Crevedia Mare s-au hotărît cu cîțiva ani în urmă să construiască o fermă model de vaci cu lapte. Această fermă urma să fie dată în producție de la 30 decembrie 1980 și să cuprindă un lot de 706 vaci. Con-strucția a început în 1978 și reprezintă fără îndoială un efort din partea acestui C.A.P., căci e vorba de o investiție de 18 milioane de lei, mai mult credite a-ordate din partea statului și mai puțin bani gheață ai unității. Hotărîndu-se să facă pasul acesta curajos, prin care să dobîndească renume de mari producători agricoli, de mari producători de lapte, localnicii s-au arătat incurajați de per-spectiva că ferma în discuție are să fie cu adevărat model, cuprinzînd 2 grajduri mari de vaci, un grajd de tîneret, o ma-ternitate, un filtru sanitar, o centrală termică, bucătărie furajeră cu magazie și toate celelalte utilități de rîscoală. Visau probabil să poată face chiar inaugurarea ei într-un cadru cît de cît festiv, care să le dea sentimentul că trec la o viață nouă,

în rînd cu cei care nu doar vorbesc ci chiar fac agricultură modernă. Deocam-dată, această bucurie pare însă că le-a cam fost retezată. Primul grajd din cele două mari ne spunea primarul Vasile Ivan, poate fi dat în folosință în citeva zile, urmează doar să se mai facă pro-bele la instalațiile de evacuare a dejec-țiilor. În schimb, ultimul termen pentru al doilea grajd dintre cele mari, 20 noiembrie a.c., a și trecut. Că a mai trecut încă un termen nu încapă supărare, oa-menii s-au învățat și cu asta, întrebarea este dacă măcar în primul grajd vor pu-tea intra vitele în zilele următoare, adică măcar în jurul datei de 1 decembrie. E vorba, se înțelege, nu de vacile pe care cel din Crevedia or să le mai cumpere pînă să rotunjească numărul de 706, ci de cele 400 pe care le au acum și pe care vor să le aducă degrabă în grajdul cel nou, unde — cel puțin acest lucru e sig-ur — vîntul nu va mai smulge acoperi-șul. Din păcate, în ziua cînd am fost la Crevedia Mare și am intrat în sectorul zootehnic la o oră care ar fi trebuit să fie, neîndoindu-ne, de lucru în plin, vîntul îi smulsesse, dacă ne e îngăduit să spunem așa, și pe constructori. Aceștia, încadrați ai Șantierului Nord — Cornetu, aparțină-torii de Trustul județean de construcții, fuseseră prezenți mai de dimineață însă dispăruseră între timp parcă înghițiți de pămîntul lutos de pe malul Neajlovului. Toți 36, în frunte cu șeful lor despre care Vasile Ivan, primarul comunei, spunea că știe că-l cheamă Stelică, celălalt nume nu-l cunoaște. Și, pentru că prin tranșeea sectorului zootehnic să nu mai pîlbie lumina nici unei ființe omenești, pleaseră și îngrijitorii Ion Pituș, Maria Staicu, Maria Despa și Ioana Despa, nefiind prezenți acolo nici președintele C.A.P.-ului, Elena Vasiliță, sau inginerul șef Mircea Doancă, măcar din curiozitatea de a mai ști ce se întîmplă prin ograda colectivă de care toți se cheamă că răspund. În schimb, trecînd ceva mai tîrziu împreună cu Marin Oarnă, primarul comunei veci-

ne, Vinătorii Mici, prin sectoarele zooteh-nice ale celor două C.A.P.-uri de la Vină-torii Mari și Vinătorii Mici, nu ne-a fost deloc greu să ne explicăm de ce, pînă una-alta, producția de lapte obținută aici de la cele vreo 600 de vaci este de vreo două ori mai mare decît cea de la Crevedia Mare. Pur și simplu pentru că oa-menii par a avea mai multă grijă de ani-male. Iar o formă a acestei griji este că, deși construite tot prin anii '62-'63, cele opt grajduri de la Vinătorii sînt încă în stare bună, spre deosebire de cele de la Crevedia. Fără să se fi gîndit cineva să le abandoneze, dimpotrivă, ele au fost mo-dernizate, introducîndu-se de exemplu apă cu nivel constant și se află mereu sub ochii echipelor de meseriași ale celor două C.A.P.-uri. Încît, chiar și la viteza nebulă de 100 de metri pe secundă, vîntul n-a putut cînti decît citeva țigle de la colțul unui acoperiș, care au fost ase-zate însă imediat la loc de către cei trei meseriași ce alcătuiesc „echipa de ur-gență”, Ion Toțoi, Tudor Mofoi și Du-mitru Constantin. Dar un fapt privind aceiași constructori ai Trustului județean, ai Șantierului Nord-Cornetu, am putut afla și la Vinătorii Mici, cu toate că în această comună nu se construiește, pre-cum am zis, nimic nou în sectoarele zootehnice. Aici se construiește, în schimb, o școală ce urmează să fie dată în folo-sință în anul următor. Constructorii ar fi trebuit să vină să toarne planșul dar n-au mai venit, cu toate că material de construcție ar fi avut, 20 de tone de ci-ment, încă din luna august. Or, dacă tot nu se hotărîsc să folosească cimentul acesta la construcția școlii din Vinători, mai exact din satul aparținător Poiana lui Stingă, de ce — se întreabă primarul Marin Oarnă — nu vin să-l ia pentru a-l folosi la ferma zootehnică de la Crevedia? Pentru că, după știința lui, la construcția acestei ferme a fost și mai este nevoie de ciment. Oricum, dacă aceiași inimosi constructori nu se hotărîsc să se hotărîscă în vreun fel, e limpede că nu se poate întîmpla decît ceea ce a și început să se întîmple: cimentul se strică, se pietrifică, devine de nefolosit. Și 20 de tone parcă înseamnă mai degra-bă mult, decît puțin.

D. CONSTANTINESCU

Adevărata „minune” de la Maglavit

Se cunoaște notorietatea dubioasă a sa-tului Maglavit, farsa grosolană care a îmbrodit dar și îmbogățit pe mulți de pe urma halucinațiilor unui naiv și gîp-gav păstor.

Au trecut destule decenii de la acea incredibilă, comică întimplare și iată, din 1977 începe, se vorbește din nou despre o minune la Maglavit.

Pe Dunăre, la cîțiva metri deasupra mării, departe de orice creastă carpatină, în miezul torid și vînturat de praf al Bă-răganului, viețuiesc făpturi delicate, născu-te numai pentru vîl reci și înalte: păstrăvii. E vorba de o premieră mon-dială: crescătorie de salmonele la sazeici de metri altitudine, la paralela patruzeci și șase.

Un om, „păstorul” tuturor păstrăvilor din țară, celebru și eficient iubitor de na-

tură, priceput gospodar al apelor de munte, autorul unor cărți de larg interes, inginerul Paul Decei, din Ministerul Eco-nomiei Forestiere și Materialelor de Con-strucții, a descoperit în zona Hunia-Ma-glavit izvoare reci, venind din pîcimentul carpatic. Temperatura medie: 14° Celsius. Optimă pentru păstrăv. Temperatura maximă: 18° C. Minimă: 9° C. Adică li-mitele optime de viețuire ale nobilului pește alpin.

Așa încît, cu colaborarea altor citorva inimosi — inginerul Gheorghe Lazăr, di-rectorul Inspectoratului silvic Dolj, ingi-nerul Victor Ivănescu, inginerul Mihai Dinu, șeful Ocolului silvic Calafat, tehn. Marius Gavrilăscu, precum și doi pădu-rari, Vasile Nica și Marin Mîrică, oameni de cîmpie școlii în codrii și păstrăvăria Azuga — s-a trecut la colectarea izvoa-relor și la construirea păstrăvăriei. Unul din cei ce au muncit la săpături și la be-tonării se numește Petreche Lupu... Este însuși Petreche Lupu...

Sigur că au existat și impedimente, si-gur că au apărut și neîncredători... Dar azi, la Hunia-Maglavit, un experiment științific deosebit de îndrăzneț, după trei

ani de verificări, își enunță argumentele definitiv: 4 000 kilograme păstrăv pe an de pe 800 metri pătrați luciu de apă, în condiții de creștere excepțională (de două ori mai rapidă decît în păstrăvăriile cla-sice!).

Dar Hunia-Maglavit nu e singurul loc din țară unde cîmpia naște păstrăv. Sînt în execuție păstrăvării și la Bratovoști-Dolj, Hotărani-Olt, iar la kilometrul 46, pe șoseaua București—Ploiești, crescătoria Moara Domnească, cu o producție anuală de 10 000 kilograme pește, așteaptă oricînd pe bucureșteni cu păstrăv proas-păt!! (Adresăm pe această cale tuturor celor ce au știre de asemenea reci iz-voare rugămîntea de a adresa informa-țiile lor Inspectoratului de salmoneicultură a MEFMC.).

Aceasta e noua, adevărata minune de la Maglavit. O minune simplă, a științei, a ideii. Unul din cele mai ieftine și mai productive mijloace de creștere a păstră-vului a fost descoperit în România. Îl vor folosi, desigur, și alții. Dar totul se va da-tora unor oameni. Lui Paul Decei și co-legilor lui. Ei au fost Primii.

RADU ANTON ROMAN

Opinia unui alegător

Implicarea presei

Mi se pare v-am mai spus odată, chiar în această rubrică și nu prea demult, că mă surprinde înflăcărata adevărate a unor cititori — zic unor gîndindu-mă exclusiv, acum, la cei cu șansa deciziei — la articolele critice publicate în ultima vreme și nu numai la articolele scrise de mine. Zic mă surprinde înflăcărata lor adevărate, fiindcă aici văd și începutul ipocritiziei: cu cit adevăratea e mai înflăcărata, cu atît mai ipocrită mi se pare toată povestea. Fiindcă, după ce își declară zgomotos sa-tisfacția pentru ca „în sfîrșit, s-au spus unor lucruri pe nume”, „bravo, domnule, îmi place, o zici pe șleau, așa e”, „să știți că ai spus adevărul și încă nu l-ai spus pe tot, mai încăpea”, așadar după ce își declară zgomotos satisfacția și adevăratea, se așază liniștiți pe scaunul lor de decizie și nu întreprind absolut nimic, dar abso-lut nimic! Nu e de crezut, dar așa e!

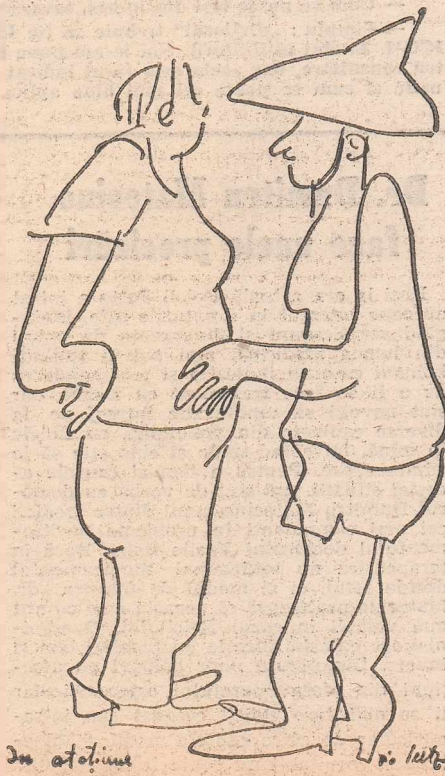
Și atunci eu — sau altul care crede cu toată ființa în ce spune și scrie — mă apuc și scriu cu singele conștiinței alt ar-ticol și iar primesc felicitări exact de la cite unii despre care e chiar vorba în acel articol sau care ar fi în situația să facă în așa fel încît ce scriu eu în articol să devină realitate, iar ei sînt perfect de acord ca sugestia mea să devină realitate, însă realitatea rămîne străină de ei.

Mult mai simplu și mai cinstit ar fi ca acei tovarăși să mă contrazică, și cu argu-mente să-mi spună tot în presă că nu am dreptate, că nu cunosc bine realitatea. Am făcut și în Flacăra și în Informația, de citeva ori, unor factori de decizie adminis-trativă invitația elegantă de a da un răs-puns chestiunilor pe care mi permiteam să le pun în discuția cititorilor convins fiind că vorbesc în numele lor. Nici un răspuns, nici o adiere de încercare de a se intra în dialog, o liniște sfîntă mă lăsa să vorbesc singur.

Să fi scăzut într-atît autoritatea gaze-telor încît preocupîntii nu consideră ne-cesar să se mai ostenească să intre în dialog cu noi?! E greu de crezut, pentru că amîndouă gazetele, și prin tiraj și prin prezența lor în conștiința cetățeanului, do-vedesc că se bucură de o mare autoritate. Să fi scăzut conștiința adresanților, sim-țul lor democratic?! De unde liniștea și indiferența lor, atunci? Din cînd în cînd, sau la rubrica specializată a Flăcării, se răspunde la cazuri concrete la care s-a trimis birocratic o adresă. Nu despre aceste răspunsuri vorbesc eu. Nu despre răspun-suri la cazuri care se pot rezolva adminis-trativ mai simplu ci despre problemele care implică societatea în diverse ipostaze ale ei propuneam eu și nu numai eu, anumitor factori vizați direct un dialog. În urmă cu mai bine de două decenii un șef de spațiu locativ foarte serios criticat de presă și la care mai ajunsesem și eu cu o sesizare mi-a arătat liniștit, după ce mă legitimasem în fața lui ca ziarist, un teanc de ziare destul de gros, pus pe scaunul pe care el sedea... vorba lui Ca-ragiale, e mă scuzați... cu fundul lui de șef!! Sigur, n-a ținut mult șefia lui însă imaginea mă urmărește și azi pentru că și el avea, sau pornise la drum măcar, cu datele unui lucrător al societății noastre socialiste, nu era un străin, nu era din alt partid, nu era de altă cetățenie...

Bănuiesc că se înțelege că pledez pen-tru dialog și îmi propun ca în viitor să fac o trecere în revistă a chestiunilor pen-tru care măcar unii din cei în cauză m-au fîrțit cu „bravo, domnule, ai curaj, dă-i înainte. Adică dă-i înainte, că noi ne ve-dem de treabă...”

DINU SĂRARU

De atunci...

ODOBLEJA INEDIT

„De ce am scris «Psihologia consonantistă» în limba franceză”

Prin bunăvoința inginerului Ștefan Bajureanu, unul din puținii prieteni apropiați ai doctorului Ștefan Odoobleja, ne-a parvenit de curind un manuscris redactat și semnat în original de savantul severinean. Sint pagini de memorialistică ce dovedesc odată mai mult destinul tragic al marelui nostru om de știință, lovit pe nedrept încă din tinerețe de invidiă și nerecunoștința unor colegi de breaslă, de repetate hotărâri arbitrare, ce l-au obligat pe autorul „Psihologiei consonantiste” să-și scrie lucrarea capitală în limba franceză și să o publice într-o editură pariziană. Manuscrisul pe care îl încredințăm tiparului a fost redactat în perioada 1975-1977.

Sînt bucuros să constat că, în urma acțiunii mele de revindicări cibernetice, specialiștii noștri au făcut descoperirea că nu numai eu, ci și profesorul Danielopolu a sesizat în fiziologia sistemului nervos aspecte circulariste, respectiv: cibernetice. Mai înainte ca eu să arunc acea piatră în baltă, tulburînd liniștea și odihna specialiștilor, — timp de 26 de ani de la apariția ciberneticii și după 46 de ani de la cercetările lui Danielopolu — faptul trecuse aproape neobservat. Mi se datorează mie, deci, că i-am făcut pe specialiștii noștri să-l observe. Prin aceasta am contribuit la o reconsiderare a ilustrului nostru savant.

Aș avea de adăugat că, pe lângă această contribuție directă și personală, prof. Danielopolu a mai contribuit la cibernetică și pe o cale indirectă: el este acela care m-a provocat a mă îndirji, pînă la ultimele extreme, în cercetare — ceea ce m-a făcut să descopăr unele din secretele subtile ale acestei arte — și tot lui îi datoriez ideea năstrușnică de a publica lucrări în limba franceză. Și iată cum.

În ultimul an de facultate (1927) am descoperit o metodă clinică de explorare care înlocuia cu succes, „semnul banului” al lui Pitros, studiat de Danielopolu și care era descris — cu reproducerea cuvintelor profesorului român — în cartea de semiologie cea mai apreciată pe acle vremuri a profesorului francez Emile Sergeant.

După verificări riguroase pe numeroase cazuri, am redactat un articol pe care să-l public într-o revistă medicală. Fiind vor-

ba de un procedeu înrudit cu semnul banului, și intrucit acesta fusese cercetat de către prof. Danielopolu, am trimis articolul la „Revista științelor medicale” — revista lui Cantacuzino și Danielopolu. Cîne putea să aprecieze mai bine aportul meu și valoarea contribuției mele decît savantul care se ocupase îndeaproape cu semnul banului?

Așteptînd să-mi apară articolul, visam adeseori un succes răsunător — visam să fiu chemat, felicitat, poate chiar invitat la vreo colaborare în clinica sa, de către ilustrul profesor. Dar — decepție: articolul nu apărea, publicarea lui era respinsă. Am mai trimis încă vreo două articole — și mai bine redactate, și mai puse la punct, dar rezultatul a fost la fel de negativ. Ceva mai mult: ca un fel de răspuns indirect și ca o provocare, a mai apărut și o teză despre semnul banului, a domnului Mares Eugen (azi profesor) în care erau reeditate vechile concluzii ale lui Danielopolu, fără ca, cel puțin, să fi fost corectate erorile pe care eu le semnalsam. Papt semnificativ: teza era prezidată de prof. Danielopolu.

Am mers într-o zi la secretarul de redacție al revistei, dr. Nicolau (ulterior profesor) și, abia stăpînindu-mi revolta, l-am asigurat de seriozitatea cercetărilor mele și de adevărul celor expuse în articol — la care asigurări el mi-a răspuns, jenat:

— Ei, d-le doctor, parcă d-ta nu înțelegi... Adevărul e că pînă atunci nu înțelesesem și nici nu voiam să concep o astfel de atitudine din partea unui mare cer-

cetător, care știa prin el însuși ce înseamnă munca de cercetare și cit efort, cită sudoare se cere pentru o descoperire chiar neînsemnată.

Am rămas profund mîhnit. Dar n-am dezarmat. Dacă profesorul nu vrea să-mi recunoască munca și rezultatele de bunăvoie, am să-l fac să le recunoască de nevoie: am să-l fac o comunicare la Societatea medicilor din București (președinte Danielopolu), o comunicare demonstrativă și convingătoare, care va fi bine primită de către mulțimea medicilor de față și care va trebui să-i schimbe și atitudinea profesorului. M-am înscris și am fost programat. Din păcate profesorul lipsea din țară. A prezidat profesorul N. Lupu.

Sigur pe mine și sigur pe victorie, am făcut și gestul provocator al aruncării mînușii: în locul profesorului am ținut să am pe elevul său în „semnul banului”, așa încît am mers la spitalul Brăncovenesc și l-am anunțat pe doctorul Mares (și el medic militar) ca să vină să-și susțină părerea.

Comunicarea mea — mai ales prin demonstrația practică pe bolnav, în sedință, din care rezulta cu evidență marea simplitate și deosebita precizie a metodei mele — s-a bucurat de un deplin succes: medicii participanți au rămas convinși și mulți din ei chiar entuziasmați.

S-a întimplat însă, la urmă, ceva neașteptat și extrem de trist. Doctorul Mares, pe care eu îl invitaseam la o întrecere cavalerescă și academică, a găsit cu cale să-mi dea o replică destul de puțin academică. El și-a recrutat o gașcă de partizani, pe care i-a pus în rîndul din fund, unde era și el, și după ce eu am terminat — în momentul cînd prof. Lupu a întrebat cine vrea să ia cuvîntul — ciraciul lui Mares au început să bată din picioare.

Neavînd argumente științifice, cerebrale, adversarul meu argumenta cu picioarele. După vreo două minute de vacarm, s-a ridicat, din mijlocul huliganilor, doctorul Mares, vociferînd: „Nu e adevărat, cum zice doctorul Odoobleja, cum zice profesorul Danielopolu e adevărat!”

După care a stat jos.

S-a iscat o reacție extraordinară de stigmatizare a gestului necavaleresc și neacademic: foarte mulți din sală și-au arătat simpatia pentru mine, mi-au luat apărarea și au lăudat metoda. Prof. Noica — om în genere foarte potolît — zbiera în gura mare și mă încuraja să nu mă las (mi-a trimis și la Lugoj o entuziastă scrisoare în care mă îndemna să perseverez în „focul sacru”).

Cînd prof. N. Lupu mi-a dat apoi cuvîntul în replică, eu am spus că în fața unor astfel de comportări nu mai am ni-

mic de spus, și că doresc să prind trenul spre Lugoj. Am plecat înainte de terminarea sedinței. M-am frîmîntat, tot timpul, singur, în tren — aci revoltat și furios, aci încîntat și încrezător în cei mulți care-mi luaseră apărarea cu atîta însuflețire — mulți din ei cu totul necunoscuți de mine. Cînd am coborît din tren la Lugoj, eram liniștit și încîntat: luasem o hotărîre mare — să public o lucrare în limba franceză. Dacă în țară — nici la București — n-am putut avea succesul scontat, îl voi avea în străinătate. În noaptea aceea am adormit în fericirea aceluia vis frumos.

Așa s-a născut „La Phonoscopie” — prima mea lucrare în limba franceză, apărută în 1935 în editura G. Doim, Paris.

Odată antrenat în realizări de mare respirație, nu puteam să nu-mi încerc forțele într-o altă lucrare de și mai mare anvergură. Așa s-a născut „cibernetica” mea din 1938, pe care, bineînțeles, nu puteam accepta să apară editat tot în limba franceză și tot într-o editură pariziană, la „Librairie Maloine” sub numele de „Psychologie consonantiste”.

Dacă profesorul Danielopolu mi-ar fi acceptat articolele și dacă discipolul său mi-ar fi dat replica sa cu capul și nu cu picioarele, niciodată nu mi-ar fi trecut prin mînt să scriu în limba franceză. Aș fi publicat-o, probabil, în românește. Și atunci n-ar mai fi citit-o americanii, n-ar mai fi citit-o inginerii constructori de mașini de calcul, n-ar mai fi citit-o nici matematicianul Norbert Wiener cu inginerul Bigelow și cu doctorul Rosenbluth și nu ar mai vorbi azi nimeni de cibernetică.

Citeodată raul este binele și nu rareori adversarul îți face mai mult bine decît prietenul. Așa gîndeam și în 1939, cînd mi-am terminat cartea — drept care am mers să ofer un volum omagial ilustrului profesor. Era ocupat, în laborator. M-a întîmpinat dr. C. Dimitriu (ulterior profesor): i-am spus ce doresc și l-am întrebat dacă nu cumva profesorul o fi supărat pe mine (semnalasem, în cartea mea, erorile de principiu și de tehnică ale metodei sale în „semnul banului”). M-a asigurat că nu — că profesorul este un om de un caracter superior. Am înțeles că aflaseră deja despre lucrarea mea.

Cum ar fi putut să prevadă profesorul Danielopolu că, în mod involuntar și prin angrenajul unui termodinimism fatal, el mă ajută pe mine să ajung cibernetician — și că la rîndul meu, eu îl voi ajuta pe el să fie înregistrat printre precursorii ciberneticii?

Curioase surprize mai oferă și conexiunea asta inversă!

Adevărul se poate afla la mijloc, alteori este adevăr pur și simplu

Cu mai mulți ani în urmă, un grup de 20 de ingineri, fizicieni, matematicieni de la ICEMENERG, politehnicele din București și Iași, Universitatea din Brașov. Întreprinderea de mașini grele București și scriam într-un număr trecut — a pus la punct o invenție de amploare, brevetată și elogiată peste hotare, capabilă să aducă milioane, poate zeci de milioane de lei economii anual: procedeu și instalația pentru tratamente termice cu comandă program și încălzire prin rezistori. Ea a avut însă, se pare, neșansa să se nască „într-un loc greșit”, motiv care ar explica tăgădărea în aplicarea practică. Este argumentul directorului general al Institutului central de cercetări energetice, doctorul inginer Călin Mihăileanu, și al inginerilor Gheorghe Popa și Andrei Zabunov de la ICEMENERG, unde lucrează unul din inventatorii, Alexandru Forje. „ICEMENERG” nu este și fabrica de instalații de tratament termic — ne-au spus inginerii Mihăileanu, Popa și Zabunov.

Acest argument, credem, nu poate convinge și mulțumi pe deplin pe cine se întreabă de ce o asemenea idee, de care avem nevoie, și-a croit cu atîta greutate și întîrziere drumul. De ce nu a fost îndreptată unde trebuia? Sau poate că ideea nu este chiar atît de valoroasă?

Adevărul este pe undeva la mijloc — sînt de părere cel trei interlocutori ai noștri. Ea nu revoluționează tratamentele termice la piesele mari, nu înlocuiește decît într-o mică măsură procedeele convenționale, ci le completează. Nu începe însă îndoielă că este o idee bună, de interes, care poate fi folosită corespunzător, așa cum a făcut, prin efort propriu, de exemplu Trustul Energomontaș.

Ce economii ar putea aduce, după părerea dv.?

Oricît ar părea de curios, după atîția ani, nu ni se poate preciza nimic. Inventatorii au argumentat, au afirmat, au experimentat, dar nu pot face totul singuri. Repetăm: nimeni nu contestă utilitatea și eficiența deosebită a invenției, dar...

Cum se poate ieși din impas, tovarășe director general?

— Simplu: „dirijorul” trebuie să fie Institutul central pentru construcții de mașini ICCM. Ei sînt utilizatorii. Noi le-am pus la dispoziție datele noastre și specialiștii pentru consultare, dar acela este forul indicat și, în același timp, neutru; el poate aprecia unde și cum se poate cel mai bine aplica invenția, cu ce eficiență exactă, care ar fi

beneficiarii potențiali etc. Desigur, ar trebui să colaboreze și cu alte ministere interesate, intrucit procedeu poate avea o largă aplicabilitate, deoarece oferă avantaje tehnologice, energetice, acoperă lipsurile existente la noi de asemenea instalații și poate fi folosit în condiții de șantier, fără a fi necesare demontări și alte operații costisitoare. Așadar, ICCM, Institutul central pentru construcții de mașini!

„Și eu un simplu telefon, pe care tovarășul Călin Mihăileanu îl dă chiar în fața noastră directorului general al ICCM, problema se rezolvă în cinci minute.

Se știe — ne spunea inginerul Forje — că resursele energetice nerecuperate, decît pierdute azi în industria noastră, se apropie în echivalent — și nu de foarte departe — de producția anuală de petrol a țării. Iată deci cîmpul larg de acțiune, grelele răspunderi care apasă pe umerii energeticienilor: să contribuie la reducerea acestor uriașe pierderi (chiar dacă ele nu pot fi total eliminate, date fiind limitele impuse de legile termodinamicii). Cu ce ar trebui să se ocupe cercetătorii de la ICEMENERG? De „viitorul de lumină și căldură” al țării. Deci intră în sfera lor, cu necesitate, și preocuparea pentru a se recupera, în limita posibilului, milioanele de tone echivalent de petrol de care vorbeam, neexistînd nici un alt institut în țară care să se ocupe de problema utilizărilor energetice în ansamblu.

Mulți cercetătorii regretă — arată interlocutorul nostru — că la întrecerea socială dintre institutele de cercetări și proiectări ICEMENERG nu s-a situat niciodată pe locuri fruntașe și că se vorbește prea puțin despre realizările sale efective și de prestigiu. Firește, nimeni nu neagă că și aci s-a muncit cu folos și că s-au înregistrat succese — dar nu în ritmul dorit și, mai ales, necesar.

Este posibil, adăugăm noi, ca și aprecierilor critice (dar constructive) ale inginerului Alexandru Forje — căruia, totuși, cele câteva zeci de brevete și cele două decenii de activitate în sectorul energetic îi conferă o anumită „greutate” — să li se aplice afirmația tovarășului director general Călin Mihăileanu: „Adevărul este pe undeva la mijloc”. Oricum, dorința unor cercetători ca și institutul lor să contribuie, mai eficient și mai prompt la rezolvarea acutelor probleme energetice ale țării nu poate decît să bucure și nu trebuie să supere pe nimeni, ci dimpotrivă. Cît despre necesitatea ca după atîția ani, în deplină cunoștință de cauză, să se găsească soluțiile și căile cele mai potrivite pentru a se aplica larg în producție, acolo unde se dovedeste rațional, procedeu și instalația care face obiectul acestui articol, lucrurile sînt clare. Chiar dacă în final se va dovedi că nu e vorba de zeci de milioane, ci doar de milioane de lei. Fiindcă și de ele are nevoie energia românească; aci adevărul nu este pe undeva la mijloc.

LIONEL NIȚESCU

Dr. Dumitru Mateciuc face unele precizări

Deși la ora actuală Boicil Forte a intrat aproape integral în drepturile sale, invîgînd scepticismul și divergența de opinii din lumea medicală, mai pot fi întîlniți bolnavi care au indicația și recomandarea de a li se face tratament cu Boicil, dar sînt nevoiți să umble zile întregi pe la diverse cabinete din policlinici, cu fiolele în mînă, întrebînd unde și cine știe să le administreze. Pentru a lămuri cauzele acestei situații, am stat de vorbă cu doctorul Dumitru Mateciuc, unul dintre medicii cei mai competenți în problema medicamentului doctorului Vasile Boici. Dacă în terapeutică nu totdeauna medicamentul decide totul, ci și modul de folosire, dr. Mateciuc precizează că aceasta este cu atît mai valabil în cazul Boicilului. O administrare corectă duce la un rezultat bun și invers. Din păcate unor bolnavi cu afecțiuni din sfera aparatului osteo-articular li se mai face Boicil cutanat sau intramuscular de către cadrele medii și, bineînțeles, rezultatul nu poate fi cel așteptat. Deși administrarea sub formele amintite nu este dăunătoare, există pericolul de a

se compromite medicamentul. Bolnavul este frustrat de binefacerile tratamentului, rămînd în idee că Boicilul nu l-a ajutat, el neavînd de unde să știe că nu i-a fost administrat corect. Care sînt cauzele? „Rezerva și timiditatea cu care mai este recomandat și aplicat Boicilul de către medicii din rețeaua sanitară se datorează lipsei materialului informațional, presa de specialitate acordînd prea puțin spațiu acestui produs farmaceutic. Mai la înălțime se pare că este presa de specialitate de peste hotare, din R.F.G., Iugoslavia, Spania, Israel etc. La Madrid, dr. Martinez Gastey, șeful unei clinici de balneofizioterapie și recuperare, obținînd rezultate peste așteptările sale cu Boicil Forte, nu a întîrziat să le comunice în diverse buletine de informare științifică. O altă cauză este lipsa materialului documentar. În 1977 și 1979, Centrala de medicamente a Ministerului Industriei Chimice a tipărit o broșură redactată de noi, un fel de monografie, ce cuprinde toate informațiile legate de efectele și de tehnica administrării Boicilului. Broșura însă nu a fost difuzată cum trebuie și nu a ajuns în posesia tuturor medicilor practicieni din rețeaua de bază. A treia cauză și foarte importantă este că în cazul Boicilului nu este suficientă lectura prospectului sau a broșurii, Boicilul se administrează după o tehnică nouă, originală, un fel de algo-

punctură medicamentoasă (a nu se confunda cu acupunctura), sub formă de microinfiltrații loco-dolente. Precizez că este o mare deosebire între infiltrațiile obișnuite și tehnica microinfiltrațiilor cu Boicil, care nu poate fi înșușită de medicii decît vîzînd și făcînd. Adică prin inițiere la Centrul de recuperare și terapie Boicil din Timișoara, sub direcția îndrumare a dr. Boici. Pînă acum nu au fost organizate asemenea cursuri de specializare în tehnica microinfiltrațiilor cu Boicil decît pentru medicii din Timișoara. Au mai venit la dr. Boici unii medici din Arad, Botoșani, Herculane, Constanța și alte orașe, dar din inițiativa lor și în timpul concediilor de odihnă. Ei aplică în mod curent Boicilul în diverse afecțiuni reumatismale sau de altă natură”. Dr. Dumitru Mateciuc argumentează în continuare: „La Universitatea din Quebec, Canada, există în cadrul unor clinici secții pentru diagnosticarea și tratamentul durerii prin infiltrația plexurilor nervoase cu substanțe anestetice. Dar efectul este de 1-2 ore. Noi avem Boicilul care nu e anestezie, ci un analgic cu acțiune promptă și prelungită — luni sau chiar ani — tocmai prin celelalte efecte ale sale: vasoregulator, antispastic, eutrofic etc. Toate aceste efecte, care grăbesc recuperarea funcțională și reîntegrarea în circuitul psiho-so-

cial a bolnavilor, au fost reconfirmate pe plan clinic de regretatul prof. dr. Ștefan Gavrilăscu din Timișoara. În ceea ce privește cercetările de laborator, la Institutul de medicină umană și Facultatea de medicină veterinară din Timișoara, colectivele conduse de prof. dr. N. Dragomir, dr. farmacist A. Gherdan, dr. M. Moldovan, dr. S. Botărel continuă cercetările paraclinice”. Informații de ultimă oră de la Centrala de medicamente: s-a primit aprobarea pentru fabricarea comprimatelor Boicil. Unguentul se fabrică la „Nivea”-Brașov și urmează să apară în farmacie. Monografia Boicil a fost redată în limba română, iar prin grija compartimentului de specialitate din Ministerul Industriei Chimice au apărut versiunile în limbile engleză și rusă și sînt în curs de apariție cele în germană, franceză și spaniolă. Continuă colaborarea cu dr. Boici? „Desigur, numai că acum colaborarea noastră se desfășoară de la distanță. Eu m-am restabilit în Capitală de cîțiva ani, unde prin înțelegerea conducerii Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor și Direcției sanitare a Regionalei C.F.R. București mă ocup și de aplicarea Boicilului într-una din policlinicile acestui minister”.

REGHINA VARVICI

Totul a început de la o „ceartă” între producătorii și distribuitorii de energie de la noi, intrigați de faptul — așa, cel puțin, se părea — că **dispărea energie**. Din senin... Se învinuiau reciproc că nu înregistrau exact, ceea ce ar fi explicat așa-zisa dispariție. Analizând fenomenul, un grup de cercetători români au emis o ipoteză cu vaste implicații, punând în discuție postulate de bază ale fizicii din fizică în virtutea cărora se lucrează azi în mod curent în energetică și pe baza cărora se făcuseră calculele care învederară misterioasă dispariție de care vorbeam mai înainte.

Având în vedere semnificația economică și utilizările în energetică ale noii ipoteze, am solicitat un comentariu academicianului **Nicolae Teodorescu**, a cărui activitate științifică de o viață în acel domeniu de graniță între matematică și fizică denumit „ecuațiile fizicii matematice” constituie o ilustrare vie și convingătoare a ceea ce el numește **matematica faptului real**.

— Ne aflăm, oare, la o răscruce, tovarășe academician, cercetătorii români deschid un drum nou?

— Voi vorbi ca matematician, nu ca energetician, firește. Autorii în cauză, modest și realiști, nu pretind că au elaborat o teorie completă, ci doar o ipoteză pe care o supun discuției. Adevărat, aduc în sprijinul ei experiențe, măsurători, rezultate tangibile, unele materializate în brevete. Dealtfel, ei sînt, în majoritate, ingineri. Lăsându-i pe energeticienii să se pronunțe de partea lor, eu voi comenta din punctul meu de vedere. Civilizația actuală se sprijină, într-un anume sens, pe electricitate, pe utilizarea fenomenelor electromagnetismului. Or, marele Maxwell, care în secolul trecut le-a dat formularea matematică, le-a descris drept fenomene liniare.

Ce înseamnă aceasta? Modelul liniar este o formă de relație matematică avînd proprietăți foarte simple: dacă există mai multe cauze care acționează în același timp, efectele se sumează; dacă o cauză se amplifică cu un factor, efectul se amplifică în aceeași proporție. Dar iată ce se poate întîmpla în realitate: pe o linie tehnologică, bunăoară, cade într-un loc pe flux o cheie franceză, care sparge un pinion și oprește un întreg proces tehnologic. Cauză minoră, efect uriaș, deci neliniar! Desigur, am simplificat și schematizat, dar esențialul constă în aceea că modelul matematic cu care lucrează tehnicianul trebuie să prevadă și asemenea situații și să propună soluții de evitare. Aceasta este matematica faptului real. Matematica secolului trecut, care ne-a dat, indirect, și ecuațiile lui Maxwell, tînde să simplifice modelele, care nu mai pot fi acceptate azi, cînd se lucrează cu tensiuni de 400 000 kV și se transportă energie la mii de kilometri. Modelul liniar vechi de un secol nu mai corespunde cu practica, este necesară o nouă teorie generală a energiei — iată ce afirmă inginerii Alexandru Forje și Marius M. Dăncilă, doctorii ingineri Mihai G. M. Pop și Florin Predan, inginerul Ioan Bogdan și fizicianul Vasile Stratulat de la ICEMENERG, profesor doctor Giuseppe Munteanu, conferențiar doctor Claudia Si-

mionescu, inginerii Florin Andreescu, Vasile Luca, Radu Iovănuș, Cornel Serban, Ioan Eneșca de la Universitatea Brașov, asistent universitar inginer Manuela Chindea de la Politehnica Bucureșteană și chimistul Bruno Bednar.

— Acest salt spre neliniar — arată în concluzie academicianul Nicolae Teodorescu — oglindește și posibilitățile mărite de calcul datorate apariției ordinatorilor (în trecut se liniariza și „din comoditate”), dar mai cu seamă adăucirea continuă a cunoștințelor noastre asupra lumii înconjurătoare, care tocmai fiindcă este vie, reală, deci complexă, își refuză liniaritatea. De cele mai multe ori, aceasta din urmă nu este decît o aproximație: raza „dreaptă” de lumină se dovedește, la un examen mai atent, a fi curbată de masele pe lingă care se propagă, muchiile drepte ale cristalelor apar frînte la microscop etc., etc. Să nu-1 uităm nici pe Spiru Haret, „primul român care a ajuns în

O senzațională

(deocamdată) ipoteză

Matematica faptului real

Lună”: ca prețuire pentru lucrarea sa de doctorat, un crater selenar a primit numele său. Or, Haret a dovedit că de periculoasă poate fi liniarizarea în mecanica cerească. Mergînd pînă la termenul de ordinul 3 al aproximației, deci depărtîndu-se și mai mult de ecuația liniară, „simplificată”, el a descoperit că axa mare a unor orbite nu este invariabilă, așa cum se credea pînă la el. Evocarea lui Haret e consider relevantă acum, cînd discutăm despre ipoteza cercetătorilor români care, desigur în cu totul alt domeniu, pleacă și ei de la neliniaritate — încheie academicianul Nicolae Teodorescu.

Înainte de a ne referi la aplicațiile practice, energetice și la problemele deschise, să precizăm că noua ipoteză românească propune schimbarea dimensiunilor fundamentale de reprezentare a fenomenelor fizice: în loc de timp și lungime, se propun ca mărimi fundamentale masa și energia, legate între ele de o relație mai generală decît aceea propusă de Einstein, care este liniară: energia = cu masa înmulțită cu viteza luminii la pătrat. Bineînțeles, relația lui Einstein rămîne valabilă, însă într-un domeniu mai limitat.

Iată, acum, argumente tehnice în favoarea noii ipoteze. Despre unele rezultate preliminare s-a mai vorbit în „Flacăra”, dar au intervenit și fapte noi.

● Doctorul inginer **Florin Predan** de la ICEMENERG a măsurat parametrii unor linii de înaltă și foarte înaltă tensiune în sistemul electroenergetic național și a constatat abateri de la ceea ce rezulta din relațiile normale de calcul, actualmente în uz în rețeaua energetică.

● Ingerul **Marius Dăncilă** a măsurat

parametrii descărcărilor electrice de scurt-circuit la izolatoarele unor linii de înaltă și foarte înaltă tensiune, constatînd, de asemenea, că nu se înscriu în formalismul matematic liniar. Pe graficele privind, de exemplu, legătura dintre impedanță și curent apăreau curbe și nu linii drepte.

● Ingerul **Alexandru Forje** a făcut experiențe de descărcări electrice cu transfer de metal care își pot găsi aplicații în domeniul sudării și topirii metalelor — experimente preluate și dezvoltate de inginerul **Florin Andreescu**, la care vom reveni. Și în acest caz s-au observat abateri notabile de la legile fundamentale ale electrodinamicii, așa cum sînt cunoscute azi.

● Aceeași neliniaritate se regăsește în experimentele efectuate de profesorul doctor în chimie **Horst Bednar** și doctorul în științe medicale **Horia Radu**, prezentate într-o comunicare la congresul internațional de neuropatologie musculară de la Montreal.

● Din nou în tehnică: un fapt similar a fost regăsit, independent, de profesorul **Eugen Potolea**, de la Institutul politehnic București.

Din aceste experimente tehnice au rezultat și o serie de brevete, care propun soluții noi pentru proiectarea mașinilor utilizînd energia electrică. Cit privește experimentul Bednar-Radu, el deschide un cîmp nou de dezvoltare în terapeutică, întrucît pe baza lui se poate preciza mai exact și mai curînd diagnosticul unor boli genetice grave.

De subliniat că noua ipoteză, în unele cazuri, poate duce la **reducerea consumului de energie de cîteva ori**. Dispozitivul creat la Universitatea din Brașov de colectivul condus de șeful de lucrări inginer **Florin Andreescu** micșorează de 36 de ori consumul de energie la sudura prin descărcări în condensatori electrice. Astfel, la o priză de cameră se pot suda buloane pînă la 6 mm diametru și se realizează sudarea oricăror metale. O sudură „la rece”, adică efectuată la temperatura mediului ambiant ca bilanț energetic.

Partea de teorie, încă dezbătută, este acceptată în lîntile ei mari de specialiști ca profesorul Ion Dumitru Mangeron de la Politehnica din Iași și de șeful catedrei de fizică de la Universitatea brașoveană, Giuseppe Munteanu, care, în cadrul unui contract finanțat de Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, a făcut un studiu general și a formulat concluzii favorabile. Cum am mai spus, autorii nu pretind că formularea matematică la care au ajuns azi e definitivă sau pe deplin corectă, însă consideră că faptul fizic semnalat merită — datorită multiplelor aplicații în energetică — să fie aprofundat și pus în discuție. Pentru aceasta îl trebuie însă cunoscut de un cerc cit mai larg de specialiști și de practicieni — motiv pentru care am scris și prezentul articol. Aceste cercetări de anvergură deschid noi ferestre spre viitor, noi posibilități de economisire masivă a energiei — problema nr. 1 a acestui sfîrșit de secol.

LIONEL NIȚESCU

Brevetul românesc — al treilea din lume, dar nici producția să nu bată pasul pe loc!

(Urmare din pag. 1)

de-a doua Conferință Internațională de superplastifianți de la Montreal, în iunie anul acesta. Chiar si simplu fapt că a avut loc o conferință mondială consacrată acestei probleme, despre care cu puțin ani în urmă nici nu se pomenea, învederează interesul major pe care îl prezintă din punct de vedere economic și tehnic.

— De ce, tovarășe inginer Ion Ionescu? — Într-o singură frază, s-ar putea spune: **cauze mici, efecte mari!** Adăugarea superplastifianților în tehnologia betoanelor — în anumite proporții, permite îmbunătățirea sensibilității, chiar spectaculoasă uneori, a caracteristicilor fizice și mecanice ale betoanelor, rezistențele inițiale și finale crescînd cu 15—120 la sută la același dozaj de ciment și cu lucrabilitate egală. Mai sînt și alte avantaje tehnice, asupra cărora nu insist, pentru o sumedenie de variante ale utilizărilor practice. Repet, unele reduceri obținute pe această cale pot fi spectaculoase: păstrînd performanțele actuale, deci fără nici un rabat de la calitate, se pot micșora dozele de ciment — la prefabricatele produse în țară — cu 60 kg pînă la 160 kg pe metru cub. Iată un calcul simplu: dacă vom produce în România, pe an, 20 000 tone superplastifianți, se vor economisi 200 000—240 000 tone ciment, garanțîndu-se aceleași performanțe tehnice. De asemenea, se pot reduce tratamentele termice în proporție de o treime pînă la 100 la sută.

Si în construcțiile obișnuite — arată interlocutorul nostru — deci nu numai în industria prefabricatelor, plastifianții pot face „minuni”: nu e totuși dacă ridici un etaj în două zile și nu în zece...

— Si atunci, tovarășe inginer Ionescu, dacă din punct de vedere tehnic toate sînt clare, dacă această cercetare a fost încununată de succes și, în plus, a fost bine primită la Montreal, unde este hiba? Poate este vorba doar de rezultate de laborator, infirmate sau încă neconfirmate de practică?

— Dimpotrivă. Not cercetătorii de la laboratorul bucureștean, am și experimentat. Am fost ajutați de colegii de la laboratorul de la Victoria, inginerii Constantin Ciobanu și Ion Florea precum și de inginerii: Constantin Renner de la Intreprinderea de materiale de construcții Brașov, Melania Sovarschi de la I.M.C. Deva, Gheorghe Cotîrlăci de la I.M.C. Iași, Ion Koreck de la trustul de construcții-montaș Timișoara, și mulți alții,

deci tot ce am descoperit în laborator s-a validat în practică, în fabricile de prefabricate și pe șantierele de construcții, practic din întreaga țară. S-au obținut astfel produsele VIMC-11 și VIMC-22, s-au brevetat tehnologiile originale. Toate bune și frumoase, numai că nu se aplică de scară largă, în practică. Mai exact, se produce mult prea puțin față de necesitățile șantiereilor și fabricilor de prefabricate.

— Oare producerea superplastifianților este atât de scumpă și de pretentioasă încît nu rentează?

— Dimpotrivă. Ca dovadă, ei se produc și azi — dar în cantități extrem de mici — la stația-pilot de la Victoria și se utilizează curent la I.M.C. Brașov. **Totul e simplu și pus la punct, nimic din import, utilaje și materii prime românești.** Ținînd seama de cheltuielile de producție a superplastifianților și de reducerea consumurilor energetice pe care o fac posibilă, la fiecare mie de tone de superplastifianți produși în țară se estimează economii de 1 000 000 lei/an și 10 000 tone ciment (și cit combustibil înghit aceste tone de ciment!). Așadar vorbind poate în termeni nestiințifici, dar plastici: **superplastifianții sînt o afacere excelentă pentru țară.** Dar, desi doar pentru unitățile MEFMC necesarul este estimat în 1982 la 25 000 tone și cam 50 000 tone pentru întreaga țară (100 000 tone în 1985), în prezent nu se produc anual decît cîteva zeci de tone. Repet: cîteva zeci de tone în loc de cîteva zeci de mii, desi toate instalațiile sînt românești, nu este necesar să se importe nici un gram de materie primă sau de aparatură, iar costul unei instalații pentru a satisface necesitățile României nu depășește 30 000 000 lei — cifră infimă față de avantajele economice implicate.

— Si totuși... de ce nu s-a trecut la aplicarea în practică decît pe o scară atît de redusă?

— Probabil fiindcă se alegea după producții de sute de mii sau milioane de tone: or, superplastifianții nu pot concura sub raportul cantității, ci doar al calității. E o investiție mică, orea mică... Ar fi vorba de a se înființa o secție „minoră” în cadrul unui mare combinat. Nu s-a bucurat de atenția cuvenită din partea Ministerului Industriei Chimice, fiind considerată, probabil, lipsită de importanță în raport cu marile și realele probleme cu care se confruntă ministerul și pe care le înțelegem. Cercetarea s-a bucurat de sprijinul acestui minister în faza inițială, dar acum se pare că problema

„a scăpat” și fiecare o împinge mai încolo, probabil pentru aparenta ei lipsă de importanță. Poate nu este chiar atît de importantă pentru chimie, dar pentru economie națională pentru noi toți? Oricum, nu facem nici un proces trecutului. Ce a fost a fost. Vor fi fost cauze obiective — totdeauna sînt! — nu acesta este esențialul, ci faptul că o cercetare de importanță națională (România detine al treilea brevet din lume pentru superplastifianți) nu se valorifică nici pe departe în măsura cuvenită. Iată de ce, noi, cercetătorii, precum și întreprinderile de prefabricate din Brașov, Iași Deva, Doaga (Vrancea), Craiova, Călărași, Giurgiu, trusturile de construcții-montaș din Timișoara, Ploiești, Tîrgu Mures, sutele de beneficiari potențiali din țară — căci oare cine nu construiește la noi? și e bine că este așa — roagă să se acorde atenția și acestui produs al inteligenței tehnice românești. Începînd cu 1982, este așteptat cu înfrigurare pe șantierele țării, pretutîndeni unde oamenii vor să construiască nu numai mult, ci și bine și ieftin.

FELIX — LASER

(Urmare din pag. 1)

asupra acestui domeniu atît de modern, de ultimă oră, care tînde să revoluționeze întregul sector al transmiterii de informații. Aceste transmisii care înlocuiesc clasicul mînunchi de conductori din cupru, cu supele fibre optice, prezintă ca avantaje majore faptul că fasciculele optice, — noul cărăuș al informațiilor —, nu interferă unele cu altele, permițînd astfel transmiterea cu viteze de 10 milioane de ori mai rapidă ca în cazul telefoniei obișnuite, a unui foarte mare număr de canale de informații pentru fiecare lungime de undă a sursei optice folosite. Cu alte cuvinte, se poate face transmiterea pe același canal de informații a imaginilor TV, a semnalelor de calculator, a serviciilor telefonice și telex.

Dar ce este de fapt această fibră optică? Este un mediu transparent, realizat dintr-un miez de sticlă foarte pură și un învelis cu indice de refracție diferit de al miezului. Lumina se propagă prin reflexii succesive pe pereții acestui miez optic. Alte caracteristici favorabile ale fibrelor optice, pe lingă transmiterea concomitentă și cu viteze mari, sînt: pierderea semnalului este mică, astfel că regenerarea de semnal se pot pune la peste 100 de km față de numai 8 km în cazul liniei telefonice; dimensiuni foarte mici, ca un fir de păr, cu flexibilitate de 5 ori mai mare ca a cablului de tip TV; preț de cost în continuă scădere, deoarece Terra oferă mai ușor nisip pentru sticle decît cupru, care este doar 0.1% din scoarța pămîntului; și în sfîrșit foarte important: lipsa perturbațiilor electromagnetice de la mediul înconjurător ca la transmisiile de natură electrică.

Inedit și revoluționar, nu? Dar mai bine să-1 lăsăm pe autorul brevetului, inginerul Vladimir Doicaru, să-și facă conștiința științifică:

— Mai întii, — ne spune tînărul specialist, la care vicioșia ochilor trădează vicioșia spiritului în căutarea permanentă a noului, — semnătura pusă pe aceste echipamente Fellas nu este numai a mea, ci a unui întreg colectiv, la care media de vîrstă este de 27 ani. În acest domeniu de avangardă, în care puține țări de veche tradiție au răspuns: prezent! realizările noastre au trezit surpriză și interes, ele fiind bine primite la tirgurile internaționale de la Hanovra, Viena, Budapesta, Leipzig, București, și mai recent la Moscova, unde am obținut Marele premiu al inventatorilor. Voi încerca să abandonez limbajul de specialitate, devenind mai „laic” în explicațiile mele. Tot mai mult procesele industriale sînt conduse de calculator. Astfel, în marile complexe industriale, între calculatoarele implantate direct în instalații, ce sînt „pulsul” de parametri ai instalației și un calculator central pentru centralizări și decizii de ansamblu, se face un permanent și complicat schimb de informații. Există centralele electrice, nucleare, combinatele chimice, minele, la care mediul ambiant dă perturbații electromagnetice, de corozivitate sau explozivitate asupra transmisiilor clasice de sursă electrică. În cazul transmisiilor prin fibre optice, aceste perturbații devin inerte și dialogul permanent între calculatoarele terminale din instalații și calculatorul central decurge în condiții optime, cu mare eficiență, și de circa 1 000 ori mai ferit de erori. Echipamentele optoelectronice din familia Fellas fac tocmai această interconectare între calculatoarele centrale și terminale, aflate între 5—30 km, transmițîndu-se simultan informații printr-o singură fibră optică.

— Stimate Vladimir Doicaru, avem în față un elegant ansamblu: calculator, ecran TV, telefon, bloc digital, fibră optică, pe care scrie: video-data-phone multiplexer-demultiplexer Fellas 601. Observăm că pe ecran pot apărea sau inscrierile de date ale calculatorului, sau desene, sau figura celui cu care se poartă convorbirea telefonică. Care este intimitatea acestui echipament, care este anatomia lui ascunsă?

— Voi încerca principial să exolic din ce sînt compuse echipamentele din familia Fellas realizate de noi. Prima treaptă sînt așa-numitele modemuri și multiplexoare care modulează și demodulează informația primită de la calculatoarele primare și le prelucrează pentru transmiterea simultană pe același fir optic. Apoi treapta a doua, emițător-receptor pentru fibră optică, unde semnalele electrice se convertesc în semnale optice, fie prin așa numitele surse optice ne coerente (diode emițătoare de lumină LED în infraroșu), fie prin surse optice coerente (diode laser). Urmează linia de fibră optică, și din nou la receptor, un complex ca mai sus, modem sau multiplex, unde semnalul optic este reconverțit în electric prin fotodiode și prelat de celălalt calculator.

După ce aflăm că în Institutul politehnic București, prof. P. Baltă a experimentat și obținut fibră optică, inginerul V. Doicaru ne mai explică un domeniu de realizări al colectivului la fel de spectaculos. Și anume: cu același lanț de echipamente, transmisiile se poate face și fără firul optic, doar prin atmosferă.

În acest domeniu de pionierat, unde puține țări au putut să aibă preocupări, tînerii specialiști români au făcut să se vorbească de ei, și au reușit să facă export de inteligență, prototipurile lor, de concepție românească și performanțe remarcabile, fiind cumpărate de firme din Elveția, U.R.S.S., S.U.A., China, Austria.

Să scurtăm drumul lemnelor către sobă (II)

După aproape două luni, revenim, iată, în depozitele de lemne ale întreprinderii „Combustibilul”. După cum veți constata, unele din neajunsurile semnalate de raidul nostru au fost înlăturate, altele însă au rămas. Dacă o serie de cetățeni programați „au uitat” să treacă pe la casierii, creind incurcături întreprinderii, cei mai mulți și-au

achitat obligațiile, dar n-au primit încă, în ciuda promisiunilor, lemnele și cărbunii pentru care au plătit. Sint însă semne, garantate mai ales de intervenția Comitetului municipal de partid, a Primăriei, că restanțele vor fi lichidate. Reporterii noștri au înregistrat, din nou, starea la zi a câtorva depozite.

leftinul care costă scump

La depozitul de lemne se vind lemne. Oricite speculații am încerca în ce privește comerțul cu lemne, relația depozit-cetățean e una simplă. Dai, adică, banii și ici lemnele. În comerțul cu lemne, nu interesează nici caracterul cumpărătorului, nici starea civilă a căruțașilor, nici ce ziare citește cantaragiul. Singurul lucru care contează aici este să dai bani buni și să primești, în schimbul lor, lemne bune. Din fel de fel de pricină însă, comerțul cu lemne merge rău chiar și cind merge bine. Iată, spre exemplu, Depozitul nr. 206, situat în proajma gării Obor și în apropierea altor câtorva depozite. Anul trecut, au cumpărat lemne și cărbuni din Depozitul 206 un număr de 2.400 de cetățeni. Anul acesta, dat fiind reșezarea prefurilor la produsele petroliere, multe, foarte multe gospodării de tip tradițional au revenit la soba cu lemne. Deși capacitatea depozitului și numărul încadraților săi nu s-au schimbat, el a trebuit să mulțumească acum cererile a 5.500 de familii. Până în prezent, s-au livrat 4.300 de porții, cu speranța că până la 28 noiembrie livrările pentru anul în curs să fie încheiate. Ce se poate pricepe din asta? Mai multe lucruri: că depozitul are, ca să zicem așa, resurse interne insuficient valorificate, că are lemne și cărbuni în cantitățile necesare, că munca are spor. În realitate, treburile stau altfel. Munca lucrătorilor e groa și o seamă de factori o fac adesea istovitoare. În vagoanele de cărbuni aflate la rampă, la descărcat, muncitorii depozitului luptă din greu cu praful. Clienții refuză, pe bună dreptate, să plătească două-trei tone de cărbuni și să li se trimită acasă praful de cărbune. Livrarea e planificată destul de strâns, gospodării așteaptă, indeobște, cărușii e cu lemne și cărbuni în fața casei. Și cind marfa nu le place, o trimit înapoi. Depozitul e obligat, firește, s-o primească. Omul nu știe ce lemne și ce cărbuni o să primească. Comerțul cu lemne este, în felul său, cam ciudat. Plătești, care va să zică, și nu știi ce plătești. Zilnic, la șeful de depozit, Mihai Ion vin „cetățenii cu probleme”. Nu prea mulți, intrucît Depozitul 206 e din cele fruntase. Numărul restanțelor e mic, reclamațiile se și rezolvă, tocmeala pe calitate lemnelor și, indeosebi, a cărbunilor merge de obicei în favoarea cetățeanului. În curtea depozitului, munții de praful se înalță văzind cu ochii și, cind se face muntele mare, alte vagoane vin de-l încarcă și-l duc la termocentrale. Nu există praful mai plimbat decît praful din depozitele de lemne. Cind normal ar fi să se trieze praful din cărbune încă de la mine, să nu-l plouă vremea proastă pe drumurile țării și să nu coste ieftinul atît de scump. În curte,

după cîteva zile de ploaie, noroiul face din orice mișcare o aventură. Muncitorii, care descarcă vagoanele și încarcă apoi mașinile și căruțele, fac și ei ce pot. Și nu arareori ce vor. În condica de prezentă, din cei 16 încarcători-descărcători, la slujbă sint doar opt. Pe timpul verii, pe posturile în discuție au fost încadrați, uneori și pentru o zi, două, cit au binevoit să vină, aproape 100 de oameni. Fluctuația mîinii de lucru în depozitele de lemne este descurajantă. Din cei 100, numai 5 nu s-au găsit, o dată sau de mai multe ori, în conflict cu legea. „Aceștia sint oamenii și cu ei trebuie să ne facem treaba, spune Mihai Ion. Ei dojenesc și eu, dar nu prea tare, ca să nu se supere și să plece. Mai mult îi rog. Dar sint și muncitori desfoinici, pe care conțez: Matei Marin, Radu Petre, Dorel Blîndu, Vasile Albu. Apoi, căruțașii. Marin Traicu e om la aproape 63 de ani, de 35 de ani căruțaș, harnic, cinstit, respectînd clienții și fiind respectat de ei. La un depozit de lemne, mai spune Mihai Ion, trebuie să fii mină de fier. Eu sint de nici doi ani aici. Am avut însă norocul de niște șefi de depozit autoritari înaintea mea și n-am probleme prea mari”.

Deci, dacă la un depozit, unde într-o vară, în anotimpul acela, prin urmare, cind — cum zice proverbul — omul își face sanie, pe cîteva posturi se preumblă 100 de nevrednici, lucrurile stau bine, cum trebuie să fie oare în depozitele unde stau rău? Oare de pe ce poziție discută acolo, în fața porții și a gramezii de praful de cărbune, căruțașii și descărcătorii cu omul plătit; cu „clientul nostru, stăpînul nostru”?

„Vă rog frumos, spune Ion Mihai, să nu cumva să-i criticați pe muncitorii pe care-i vedeți la lucru și, mai ales, pe șoferi că sint serioși, cu ei ne descurcăm, fără ei nu știu ce m-aș face!”

Cum sper că v-am convins, la Depozitul 206, grijii peste puterile omului și ale șefului de depozit deocamdată nu-s. Singura pentru care nu există încă o soluție e aceea a lemnelor pentru „neplanificați”, pentru cetățenii care ori nu s-au programat din timp, ori vor o cantitate mai mare decît cea hotărîtă prin lege. Ar fi o speranță pentru începutul lui decembrie, așa se spune. Iar după decembrie, urmează ianuarie. Cît mai e și până-n primăvară? O lună, poate două.

În fiecare zi, de la 18,00 la 22,00, toți șefii de depozite din Capitală se întrunesc și discută cu direcția situația livrărilor. N-ăr fi lipsit de folos, credem noi, ca una din aceste întruniri să aibă odată loc în birourile unuia din depozitele din vecinătatea Gării Obor. Noroaiile prin care inoată căruțele, mașinile și muncitorii, munții de praful imbibat cu apă, drumurile impracticabile și, în general, contactul direct cu oamenii din depozite ar fi poate cauza unor măsuri reale pentru ca slujba la Combustibilul să aibă altă înțelegerea și, de ce nu?, alți muncitori.

TUDOR OCTAVIAN

„Norocul este cum și-l face omul” și în materie de lemne

20 noiembrie 1981. Zi de iarnă. Temperatura aerului 2 grade. Ora 7,45. Ne aflăm la Depozitul 103, aparținînd de întreprinderea „Combustibilul”. Și pentru că șefa depozitului n-a sosit încă, profităm de prezența celor aproape 15 persoane care o așteaptă. Ce așteaptă credem că e limpede pentru toată lumea. De cind? Asta încercăm să aflăm și noi. Deci: **Petre Chinole** de pe strada Constantin Davilică 18: „Am fost programat din 22 iulie, apoi reprogramat în 19 august. Acum cîteva săptămîni mi-au adus 660 kg de lemne, în loc de 900. Nu numai că lipseau din ele, dar erau numai putregaiuri și cioturi. Fiică-mea a fost programată în septembrie și n-a primit nici pînă acum, deși e invalidă, pensionară. Acum, ce să fac, vin din două în două zile, doar-doar voi primi și restul”. **Eugen Dumitrache** locuiește pe str. Paring 22, adică la circa 20 de metri de depozit. „Am fost programat în august, apoi în octombrie. Am plătit integral 1.000 kg lemne și 2.400 kg cărbuni plus transportul, pe data de 6 octombrie. Nici pînă astăzi nu le-am primit. Măcar lemnele. Sau numai cărbunii. Și dacă vroiau mi le aduceau și cu un cărucior, că stau lingă ei”. Ceea ce spune e confirmat de bonul de vînzare nr. 006736 și 007637. De ce a trebuit însă să plătească de la începutul lui octombrie lemnele și cărbunii dacă nici acum, aproape de sfîrșitul lui noiembrie nu au sosit? Și are, după cîte am înțeles, șanse doar pentru începutul lui decembrie. În aceeași situa-

ție se află și **Sandru Șoia** de pe str. Soveja 43 bis, care a plătit pe 25 octombrie după ce fusese reprogramat din septembrie. Ne arată chitanța 0067971. Pînă astăzi nimic. Omul a fost la „Combustibilul” pentru a i se da măcar niște cărbuni. Cei de acolo l-au reprogramat pentru 20, adică pentru astăzi. Are și dînsul o nedumerire. Pe ce criterii se dau aceste lemne și cărbunii? Pentru că are vecini care au plătit și au și primit marfa. „Chiar așa să fie norocul, după cum și-l face omul?”, se întreabă, suflîndu-și în miini pentru a se încălzi. **C. Velicu** are o mamă în vîrstă de 88 de ani care locuiește pe Calea Griviței 184 bis, pentru care vine să ridice lemnele plătite cu chitanța 0063341 din 7 octombrie. I s-a spus că mai are de așteptat pînă în decembrie. **Iuliu Budușan** s-a născut în anul 1901. Este un bărbat subțire, cu un umor deosebit pentru situația în care se află și pentru o zi atît de friguroasă. Zice: „Eu am plătit pe 19 octombrie și uite a trecut luna. Pot să le pretînd să-mi dea lemnele? În fond, pot să mai aștept o lună. Nevastă-mea mă ceartă că nu-i dau cărbunii. Da’ ce știe ea, că doar e femeie”. Vorbîndu-ne din experiența anului trecut, ne spune că mai lasă de dorit și stilul cărușilor care vin noaptea și descarcă lemnele și cărbunii, lumea doarme și nu vede ce i s-a adus. „Poftim de mai reclamă după aia? De fapt, ce poți să mai faci? Zici mersi și pentru ce ți s-a adus. Bine că ți-a adus?”

În fine, luați cu vorba nu am observat că a sosit conducerea depozitului. Este ora 8.15. Șefa se numește Anișoara Gînglea. Întrebată cum cum își explică dînsa nemulțumirile cetățenilor ne răspunde: „Momentan nu mai sint situații de oameni care au plătit în august și nu au primit lemnele. (?!?) Adevărul este că avem probleme. În primul rînd cu transportul. Trebuie să avem 5 mașini, trei de la autobaza terminal și două de la autobaza „Titulescu”. Dar practic lucrăm cu două, maximum trei. Acum una e stricată. Și mașinile astea ar trebui să facă 3 curse pe zi, dar nu fac decît una.

Sectorul a vrut să ne ajute trimîndu-ne forțe suplimentare. Au venit niște băieți de la „Ambasador”, de la „Continental” îmbrăcați în costume frumoase, dar au plecat imediat cind au văzut ce-i așteaptă”. „Dar astăzi ce livrări faceți?” o întrebăm pe șefa depozitului 103. Ne răspunde amabil: „Astăzi livrăm celor care au plătit pe 2 octombrie”. Cind aud aceste cuvinte cîteva oameni care tremurau pe afară ripostează: „Și noi am plătit pe 2 octombrie”. „Stați tovarăși, spune șefa, că avem 50 de incasări, nu putem da la toată lumea. Așteptați”. Incepe o discuție în

Cărbuni de calitate sînt puțini, în schimb sînt întîrzieri

Depozitul de combustibil 601, din strada Lușerului, este considerat cel mai mare și mai modern din Capitală. Planul de desfacere este de 180 de tone cărbune pe zi. În două zile depozitul își va lichida restanțele. Cele 914 tone de cărbune restanță, la data vizitei noastre, provin din suplimentările de la alte depozite. De la 1 noiembrie, depozitul 601 livrează și pentru depozitele 501 și 502. Pe data de 14 noiembrie se livraseră, pentru 501 și 502, bonurile din iulie!! La acesta sau la altele, oamenii s-au programat, au plătit, au contat pe faptul că vor primi cărbunii la timp și, iată, îi primesc acum, după patru luni. Restanțele se vor lichida cu eforturi suplimentare din partea personalului depozitului și cu puțin noroc — încă nu plouă, nu ninge. Situația preocupă pe toată lumea, la depozite sint detașați activiști care o urmăresc și care intervin în măsura posibilităților, repartizînd mașini și utilaje acolo unde este nevoie. Cauzele care au făcut să se ajungă la livrarea cu întîrziere a combustibilului către populație sint simple și la vedere, sint cunoscute de mult timp, ele ar fi trebuit înlăturate din momentul în care au apărut. De la început trebuie să spunem că rezolvarea situației nu stă integral în puterea personalului depozitului. La depozite munca este grea, oamenii sint plătiți în acord, funcție de cantitatea livrată și au, firește, tot interesul să ciștige mai bine.

Cauza principală care a generat restanțele este imposibilitatea asigurării unei livrări ritmice. În vară, cind condițiile erau cele mai bune, depozitul a avut perioade în care a livrat sub posibilități. Fondul de marfă a fost redus — cu alte cuvinte, n-au fost cărbuni. Calitatea mării este însă, în foarte multe situații, sub cerințele prevăzute de standarde. În

In loc de concluzii

Problema problemelor, lichidarea restanțelor

Intre problemele cu care se confruntă „Combustibilul”, nu puține și nu simple, cea mai arzătoare e, fără îndoială, cea a recuperării restanțelor. Chiar dacă, în ansamblu, situația s-a îmbunătățit față de 1 octombrie, dată la care am efectuat primul nostru raid prin depozite, mai sint încă destui cetățeni care au plătit și așteaptă, unii de săptămîni întregi, lemnele și cărbunii promiși. Întîrzierile au cauze diverse ce nu sînt, totdeauna, de întreprinderea respectivă care, ajutată substanțial de primărie, depune eforturi laudabile pentru lichidarea lor. Dar, așa cum sublinia directorul Constantin Staicu, vezi „Flacăra” numărul 40, „Combustibilul” e, uneori, depășit de împrejurări, din tot felul de motive.

Pe de o parte, „Transcomul” a fost și a rămas dator în privința asigurării mijloacelor de transport necesare și, mai mult decît atît, contractate! Pe de alta, calitatea cărbunilor (la lemne s-ar părea că nu-s probleme deosebite) nu s-a îmbunătățit, drept pentru care, primind mai mult praful decît cărbune, o serie de depozite (202, 203 etc.) sint blocate de adevărați „munți” de sterili. De aici, firește, forță de muncă irosită, bătaie de cap inutile și, ca o consecință logică, perturbări în livrarea mărfurilor către cetățeni. Cei de la „Combustibilul” n-au stat și nu stau cu miinile încrucișate, au tot făcut apeluri, și la „Transcom”, și la Cimpulung, și la Motru, de unde sosește o cantitate importantă de cărbune, dar competențele lor sint cele care sint, adică reduse. Ca urmare, în loc să se ocupe, exclusiv, de aprovizionarea beneficiarilor cu combustibil, întreprinderea de profil tot descarcă și încarcă la praful de cărbune, acesta fiind, cum plastic zice un coleg,

contradictoriu, din care se înțelege că fiecare are dreptate. Nu mai transcriem. Avem totuși convingerea că lucrurile ar merge mai bine dacă: 1) S-ar face o repartizare judicioasă a livrărilor în funcție de incasări; 2) Dacă ar fi asigurat parcul de mașini pentru transport; în caz de deteriorare a unui camion el să poată fi înlocuit de urgență; 3) Amenajarea curții interioare, care fiind plină de noroi provoacă dese împotmoliri ale camioanelor încercate; 4) Gaterile să meargă, nu să stea.

Îeșim din depozitul 103 pe cind un zec zglobiu încălzește miinile șoferului de pe mașina cu numărul de înmatriculare 23-B-3457. E defectă.

GEORGE CUȘNARENCO

data de 18 noiembrie, din 8 vagoane, 5 aduseseră mai mult praful și sterili. Minele și stațiile de plecare care trimit, de regulă, marfă proastă sint Iorcu-Ionești, Rovinari-Rogojelu, Popești-Voivozi, Sălaj-Sarmășag și Sontiga-Doicești. Din vagoane se descarcă mai mult un fel de mocirlă. Au fost cazuri cind vagoane întregi au transportat numai praful?! În asemenea cazuri, vagonul se descarcă și marfa se pune în custodia furnizorului. Vine un delegat, se constată, se încheie procesul verbal, iar depozitul se umple încetul cu încetul cu praful de cărbune, care ar trebui încercat din nou și transportat la o termocentrală. Transporturi duble, costisitoare, fără rost. Încărcări și descărcări inutile. La anumite stații de livrare, cele pe care le-am numit mai sus, nu sint instalații de sortare sau, dacă sint, nu sint folosite. Depozitul se blochează și nu mai e loc pentru punerea mării în custodie. În aceste cazuri, marfa se livrează clienților așa cum a venit, adică proastă. Clienții și-o sortează în stradă, îngrămădind pe trotuare praful și bucățile de piatră. Depozitul are obligația să o ridice și să aducă, în schimb, cărbune. Zilnic, 5-6 reclamații de acest gen se primesc, invariabil. Alte drumuri inutile, oameni și mașini blocate cu acest gen de operații. Vagoanele nu intră ritmic în depozit și pentru că gara de destinație, în cazul nostru stația C.F.R. Cotroceni, nu le poate cîntări din cauza posibilităților limitate de manevră și pentru că singura basculă cu care este dotată stația nu face față. Lipsa de personal are și ea urmările ei. Pe o mașină ar trebui să fie doi lucrători. Este doar unul, care încarcă și descarcă mașinile, vagoanele și sortează marfa. Utilajele de încărcare-descărcare sint ca și inexistente, dacă ne gîndim că pentru 180 tone de cărbune depozitul — cel mai mare și mai modern așa cum ni s-a spus — are un singur greifer, care din cind în cind se defectează?! În situațiile grele, primăria intervine și mai face rost, pentru cîteva zile, de un utilaj suplimentar. Contractul încheiat cu Transcom-ul, 9 mașini pe zi, nu este respectat. Aceste vin cum și cind pot, se mai defectează. Platforma betonată este de mult acoperită de un strat gros de noroi. Transportul hipo suplinește lipsa mașinilor, mai ales în zilele frumoase, căci oamenii nu-si scot caii orînd, și pe ploaie și pe lapoviță, și credem că au dreptate.

OPREA GEORGESCU

cel mai plimbat praful din lume?!

Dar întreprinderea însăși are, și ea, o parte din vină. Conducerea se zbate, se agită, directorul Staicu e un om energic și inimos, dar personalul depozitelor nu strălucește, ca să nu fim chiar mai drastici. Dacă necazurile, care se răsfrîng asupra cetățenilor, nu sint cauzate, în totalitate, de lucrătorii depozitelor, ei livrează ce și cit au, atunci trebuie să spunem, în deplină cunoștință a situației, că tonul cu care li se vorbește oamenilor e de sus, răstit, arrogant. S-au luat, e drept, unele măsuri, o serie de responsabili au fost destituiți, la depozitele 102, 201, 601 etc., dar se pare că ele n-au fost suficiente, mai marii depozitelor continuă să întîrzie, vezi reportajul de mai sus, să considere locul de muncă drept o „feudă”. Impotriva lor, ca și a obișnuinței de a livra combustibilii seara, ca omul să nu vadă prea bine ce i se aruncă în curte sau lasă la poartă, ar trebui să se manifeste o exigență sporită.

Am mai spus-o, dificultăți sint, dar și posibilități ca ele să fie înlăturate. Accelerarea ritmului de livrare, detectată în ultimele săptămîni, o atestă. E timpul însă ca toate forțele disponibile să fie capacitate în așa fel încît, printr-un efort conjugat, restanțele să fie grabnic lichidate. La 1 octombrie, reamintim, directorul Staicu ne informa că s-au luat măsurile necesare „pentru ca pînă la 4 decembrie, cel mai tîrziu, aprovizionarea cetățenilor cu combustibil să se încheie”. Să sperăm că așa va fi, bucurăstăni avînd nevoie de lemne și de cărbuni, nu de explicații și scuze. Aceștia din urmă, se știe, nu sînt niciodată de cîld.

OVIDIU IOANIȚOIA

Părinți și copii fără... părinți

Multe, prea multe dintre scrisorile care ne parvin în redacție se referă la părinți și copii fără... părinți. Cum se ajunge într-o atît de anormală și de paradoxală situație? În mii și mii de feluri. Două dintre acestea le prezentăm aici și acum.

Prea multă clementă...

Tandrețe, vorbe calde, înțelegere, acel climat firesc de familie nu a existat, zice femeia, niciodată în casa ei, în fosta ei casă. A părăsit-o fără regret și fără întoarcere, „A uitat” însă, acolo printre prea puține lucruri pe care a putut să le agonisească un cuplu devastat de ură și vrajbă, niște ființe vii: copiii lor, copii născuți din trupul și singele ei. Patru la număr.

„Eu, care vă scriu, mă numesc Curceanu Lenuta, am 11 ani și sint elevă în clasa a VI-a a Școlii generale din Lehliu-Gară și mama noastră ne-a părăsit la data de 16 aprilie 1981. Eu la vârsta aceasta spāl, fac mincare și fac toate treburile casei, pe care mama mea trebuia să le facă. Mai am încă trei frațiori pe care îi cheamă Marin, 13 ani, elev, Daniel, 8 ani, elev, Mihaela, 6 ani, elevă. Inceperea acestui an școlar a fost trist pentru mine, pentru că nu am avut nici ghiozdan, nici caiete, nici uniforme și nici frațiorii mei nu au avut”.

Destinul acestor copii e ca al saltimbanului ce merge pe o sîrmă sub care nu se află perne de aer ori plase amortizoare, ci decît hăul. Incep să se invete să trăiască din mila altora. Să piardă sentimentul demnității și al mîndriei. Incep să deprîndă resemnarea, după ce mai întii au luptat cît au putut, cum s-au plicepul la virstele lor, să reunească familia. Incep să afle și gustul și terifiantul „triumf” al micilor furțisaguri, mai întii fiind soluția disperării, a ieșirii din lipsuri materiale și afective. Dialogul cu cei doi copii mai mari, Marin și Lenuta, ne poate stoarce cu ușurință lacrimi, dar trebuie să rămînem lucizi pentru că acești copii trebuie salvați, trebuie să rămîna întregi. Și demni. „Tot ce avem noi pe lume — spune cu o maturitate extraordinară fetița de 11 ani — este o vîcută, un porc și un ciine. Nenicu (adică bătutul de 13 ani, n.a.) a tăiat coceni de pe cîmp ca să o iernăm. Ca să-i cum-

părăm am vindut lapte. Cu ce hrănim porcul? Am adunat soia de pe cîmp, ce rămînea în urma combinelor”. „Mama nu ne primește, cînd ne ducem la ea, zice să plecăm de unde am venit, adică la tata. Tata e așa cum e, ne împărtășește băiatul. Noi o vrem pe mama noastră lingă noi. Să fim și noi o familie, în rîndul oamenilor... N-am pentru ce să fiu bun și cui îi pasă cum învăț eu?”. Sigur, la virsta lui și în situația lui, e greu să-l cerem acestui copil înțelegerea că pentru el, pentru viața și viitorul lui trebuie să invete și să fie bun. Deocamdată, vrea să se răzbune pe părinți, pe mama care i-a părăsit, să-i dea ei o lecție de viață, de gîndire la destinele lor, pentru a o readuce acasă.

În comuna Lehliu-Gară acest caz atît de ieșit din comun pentru o comunitate sătească, unde familia, dragostea pentru copii este cea mai înaltă valoare umană, a ajuns o problemă civică dintre cele mai serioase, care a dat și mai dă de lucru multor oameni de la primar și directorul școlii la simplii cetățeni. Bărbatul, lui Ioan Curceanu, i s-a dat o muncă, a fost special chemat, în sectorul zootehnic al C.A.P., pentru a cîștiga mai bine, spre folosul celor patru copii. Dar nu s-a ținut de lucru. Cînd patima beției îl incolțea, pleca aiurea, fără să spună nimănui, lăsînd lucrul nimănui, ori, din cînd în cînd, pe umerii băiatului de 13 ani, prea fragili pentru o muncă de bărbat matur. Mama, Veronica Curceanu, a fost încadrată și calificată ca tricotează la unitatea de producție din localitate a Întreprinderii „Crinul” din București. Pentru a avea un venit lunar sigur, spre folosul copiilor cărora, însă, nu le dă nimic. Nici măcar alocațiile de stat pe care le încasează lunar și care se ridică, pentru toți patru, la 970 de lei! Alocația dintr-o singură lună ar fi ajuns pentru uniforme tuturor, iar școala ne confirmă că fetița vine cu cea de anul trecut, iar băiatul — într-un pantalon rupt și o hainuță veche și murdară! S-a învățat Veronica Curceanu, și ea, ca fabrica să tot facă acte de caritate, să le

ofere copiilor ei treninguri și numeroase alte obiecte de îmbrăcăminte. Din fondurile sindicatului! Pe ea n-o interesează din ce trăiesc copiii ei. Dar pînă cînd? S-a învățat ca școala să decidă pentru viața, hrana și educația lor! Anul trecut au fost ținuti în internat, fără nici o contribuție a părinților, acum vor fi trimiși — din banii cîștigați de elevi în practica lor de producție — într-o școală dintr-o stațiune montană.

Veronica Curceanu nu e inconștientă, nu are mințile răcite, e perfect normală, asta e stratagemă ei, motivația ei abilă, de a se eschiva de la responsabilitatea față de cei patru copii. Un mod de a se răzbuna pe tatăl lor, bărbatul ei! Sigur că e o anomalie a sufletului și conștiinței sale care, socotim, nu poate rămîne nepedepsită. Urîndu-și bărbatul, a ajuns să-și urască într-atîta și copiii, ceea ce nu poate fi decît monstruos. Prea multă clementă, prea multă înțelegere a organelor locale au făcut-o să creadă că nu mai are nici o răspundere față de cei cărora le-a dat viață. Dacă nu o poate obliga nimeni să mai conviețuiască, să se mai întoarcă la bărbatul care a chinuit-o 19 ani, și asta în numele demnității, e de înțeles dar să-și creezească și să-și educe copiii tocmai în numele valorilor noastre morale; o obligă înseși legile țării. Și asta trebuie să resimtă Veronica Curceanu, și cît mai curînd.

C. ADAM ■

Către Laura

se dedică domnișoarei Laura Covaci

Cuvîntul este un cap fără de craniu un cimitir fără de morți. Ah, doamne, ce straniu mi s-a părut că tu poți un înțeles fără de-nțelegere un răspuns nechemat o alegere votată pe scoici, o alegere pentru peștele dictat. Veneau cu ochii smulși din orbite să te contemple pe tine veneau cu timpanele toate zdrellite să te audă, divine cuvîntule cap fără craniu cimitir fără morți.

NICHITA STĂNESCU ■

66 de ani, obosită și bolnavă, mămică de nepoți...

Ontsprezece ani viața familiei Mihalache n-a fost nici fericită, nici tihnită, nici obișnuită. Dar adevărata a fost pentru că si-au ținut-o cu mîinile lor: ea, Maria, lustruînd lemnul într-o fabrică de mobilă; el, Grigore, reparînd uneltele și masinile dintr-o tăbăcărie. Inșă fericită n-a fost pentru că nu aveau copii si-i doreau, tihnită n-a fost pentru că în zadar au umblat și s-au zburcuiat ca să-i dobîndească, iar obișnuită n-a fost pentru că nu se mîna cu celelalte. Așa că dintre toate retele singurătatea în doi li s-a părut a fi cel mai greu de îndurat lucru pe pămînt. De aceea au înfiat-o în 1957 pe Viorica: 8 anișori, nopoată dinspre frate a Mariei, necăjită, cuminte, tristă. Au adus-o în București. Au îmbrăcat-o frumos. Au dat-o la școală. Chibritelnița de la nr. 46, pe strada Vitejilor, în care locuiseră pînă atunci, le-a apărut dintr-o dată așa cum era: strîmtă, învechită, coșcovită. Într-un singur an i-au adăugat trei încăperi spațioase și luminoase. „Pentru fată”, Le-au umplut cu ce trebuia. „Pentru fată”. Viața și munca familiei Mihalache căpătase și un sens propriu: „Pentru fata noastră”. Cînd are pentru ce, altfel muncește omul. Pentru ce și cît muncea Maria la fabrică a fost și decorată. Pentru ce și cît trudea ea acasă se simtea recompensată: Viorica creștea bine, sănătoasă, harnică, frumoasă. Prima zi cu nori — Viorica n-a vrut să treacă dincolo de opt clase. Ceea ce n-a împiedicat-o să rămîna la fel de muncitoare și de ascultătoare. Apoi cele ale firii trecîndu-se în cele ale iubirii. În 1969 aliterul stării civile a sectorului 3 elibe-

rează certificatul roz soților. Călae Alexandru și Mihalache Viorica.

A urmat mare-petrecere-mare, apoi stabilirea domiciliului în casele miresei, apoi copiii: Călae Constantin, Călae Niculina, Călae Elena Maria, Călae Cornelia — mare bucurie foarte mare pentru Maria și Grigore înaintați la gradul de bunici și prilej de scandaluri în progresie geometrică pentru tinerii părinți. Un timp au crezut cu toții că separarea de bătrîni va fi fiind benefică. Prolificul cuplu s-a mutat la bloc, dar își lasă copiii în strada Vitejilor. Cert este că speranțele lunii de miere n-au fost altceva decît autentice cure de fiere. Pauperă în sentimente adevărate (și nu numai) tinăra familie esuează la judecătoria. Ancheta socială constată că cei mici — Cornelia abia împlinise anul — stau bine acolo unde stau, adică în casa bunicii. Divortul se sfîrșește în 1976, iar copiii sint incredințați mamei spre creștere și educare.

Viorica jubilează. Se încadrează ca plătătoare la un cinematograful de cartier, apoi se transferă la „Patria”. Pe acasă calcă rar, doar cînd are mare nevoie de bani. Viața în plin centru o deconcentrează. Topește — ea știe cu cine și pe unde — banii cuveniti copiilor (alocația de stat plus pensia de întreținere trimisă de tată). Fetița ascultătoare de altă dată devine de nerecunoscut — fumează, pierde nopțile. Părea să fi uitat că e mama a patru copii. I-o reaminteste Comisia pentru ocrotirea minorilor de pe lingă Consiliul popular al sectorului 3: cei patru micuți sint incredințați mamei Maria (hotărîrea 242/11 iunie 1979). Dar Viorică nici că-i pasă. Curioșilor le astupă gura cu „încercă să-mi refac viața”. S-a recăsătorit și s-a mutat la bărbat. Acum se numeste Viorica Dumitru. Pe cei mici i-a uitat de tot. Aproape doi ani n-a trecut pe la ei. Nu le-a dat nici măcar un telefon. Trimisi de bunici s-au dus copiii la ea, s-o vadă la serviciu: frumoși, curăți, sfioși, trei fetițe și un băiețel între 6 și 12 ani. „S-a prefăcut că nu ne vede” (Niculina și Constăin Călae, adică Nina și Costel...)

Ne deplasăm la nr. 46 de pe strada Vitejilor. Avem posibilitatea să constatăm pe viu că bine s-a procedat incredințindu-i pe copiii Călae soților Mihalache. Ambii sint pensionari respectați, după multe decenii de muncă. Camerele în care locuiesc sint curate, confortabile, calde. Pe un perete, alături de fotografia în care bunicul stă călare pe cal, cu mustata zbrîlîită și glîntuții și cu pieptul bombat cît să i se vadă decorațiile obținute la săriturile peste obstacole — „am făcut armata la 9 Rosiori!” — stau fotografiile copiilor și ale mamei Maria. Între ele și mari fotografii ale Vioricăi: „Copiii nu trebuie să uite chipul mamei lor”. Pe alt perete se lăfăie o diplomă de-a bunicului cîștigată atunci, demult, cînd a ridicat dumnealul 160 de kilograme într-un concurs de haltere organizat de sindicat. În replică alte diplome atestă că în cinci ani de învățatură eleva Călae A. Niculina de la Școala generală nr. 95 a fost distinsă de patru ori cu premiile I și II, și o dată cu mențiune. „Învată foarte bine fata cea mare, ceilalți se descurcă și ei, nu ne fac de ris, deși nu-i mai putem ajuta așa cum am dori. Noi i-am crescut de cînd erau mici de tot...” Un dulap încăpător este literalmente burdușit cu hainutele copiilor — strălucind de curățenie și noi, cele mai multe.

Avem parte și de o surpriză. Aflăm că femeia care i-a născut pe Costel și pe Nina, pe Elena și pe Cornelia, adică actuala doamnă Viorica Dumitru intenționează să-și schimbe viața din nou. „Am de gînd să divorțez și de al doilea sot și să rămîn cu copiii”, ne-a mărturisit într-o discuție ulterioară. Ce va fi însemnînd asta numai dumneaei știe. Același lucru l-a... intenționat în urmă cu vreo doi ani, abia remăritată, și în urmă cu vreun an și jumătate, și acum sapte luni... „Vă rog să mă credeți...” Ce anume? Creдем și noi ceea ce vedem: o femeie minunată, de 66 de ani, acum obosită și bolnavă, mămică de nepoți, are nevoie de ajutor.

MIRCEA BUNEA ■

Strada Laboratorului, unitatea 14...

Cetățenii cartierului Brîndușilor — Laboratorului — Regenerării, parte din ei muncind la întreprinderile Timpuri Noi, Flacăra Roșie etc., și care beneficiază de serviciile unității alimentare 14 din sectorul 3 sint din ce în ce mai nedumeriți de ce tocmai ei au un atît de mare ghinion în viață. Pînă acum, de pildă, au avut parte de un responsabil maniac, care aducea în unitate numai vin-alb. Alt responsabil, o femeie de-a dreptul indolență, a lăsat unitatea într-o mizerie și o paragină de nedescris și a plecat. Responsabilul care a urmat responsabilului avea obsesia depozitării: primea marfă pe care pur și simplu n-o vindea. Îngrămădind-o avar sub tețgele. La sesizările oamenilor, organele miliției au găsit în depozitul sus-numitei unități un vagon de zahăr, cafea, făină, mălai etc. Și așa, din aproape în aproape, ajungem la ac-

tualul responsabil. Acesta, împreună cu o cășieră fac și desfac totul, cum se zice... Cășieră cu responsabilul se înțeleg de minune: tu vorbești cu el și ea se răstește la tine. Pînă una alta să vedem cum lucrează responsabilul. Există exigențe, evident, ce nu cad în sarcina responsabilului alimentare din str. Laboratorului nr. 14. Inșă el nu se lasă; pensionarilor le cere adevărînt din care s-a rezulat de ce sint pensionari, altora le cere adevărîntă din cîmpul muncii și așa mai departe... Este limpede că acest responsabil își încalcă atribuțiile. Și acesta este fondul problemei: prin abuz a transformat niște instrucțiuni judicioase în ceva care să funcționeze în interesul său personal. Dacă nu vin la el cu palaria în mîna și cu lacrimile în ochi, oamenii sint că nu mai au nici o șansă. Iată o mostră din replicile lui: „Văd că ai buletin, este în regulă, dar asta nu mă privește pe mine. Nouă (oare în numele cui vorbește — n.n.) să ne aduci de la organizarea muncii o adevărîntă că ești încadrată. Ai înțeles? Nu-ți dau nimic!” Altă mostră: „Dă, ce ești pensionară? Ai adevărîntă?”

Și nici acestei femei, care putea să-i fie mamă, nu i-a vindut nimic. La întrebarea legitimă cum își permite aceste abuzuri, responsabilul nostru răspunde: „Acestea sint instrucțiunile direcției comerciale a sectorului meu”. Și adaugă: „Voi vorbi miine cu tovarășul primar și vă arăt eu vouă...” În concluzie, de la un fost responsabil avar, cetățenii au căzut pe mîna unui responsabil grandoman. Dar această grandomanie nu este decît un truc ieftin. Între timp, mașina de tot felul oprese pe ambele laturi ale unității 14, diverși indivizi intră și ies cu sacose din magazin și în sacosele acestea se transportă exact rezultatele din surplusurile acumulate de responsabil, pe care le distribuie după pofta inimii unor cunoscuți de-ai lui.

Cum este oare posibil? De unde îi crește lui curajul de a țipa la oameni, chiar și la cei care l-au deranjat în interes public. Simplu. Acest responsabil crede că unitatea 14 este a lui, că și străzile sint proprietatea lui cu tot ce mișcă în arondismentul unității nr. 14.

MIHAI MIHAI ■

Unul fură, altul primește pedeapsa

O elevă a încercat să pătrundă fraudulos — a și pătruns — la examenul de admitere (sesiunea 1981) pentru clasa a IX-a a Liceului sanitar din Timișoara. A candidat anul trecut, n-a reușit, a fost redistribuită — conform normelor în vigoare — la un liceu industrial cu locuri disponibile și a cărui clasă a IX-a a absolvit-o. Singură însă, nu putea să pătrundă. Liceul industrial îi eliberează actele necesare înscrierii și foaia matricolă a clasei a VIII-a. Liceul sanitar nu controlează ori trece cu vederea (nu înțelegem de ce inspectorii care au anchetat cazul au trecut ușor cu vederea acest important „amănunt”) dosarul ilegal! Eleva intrunește, de data aceasta, medie de trecere și figurează pe lista celor admiși. Ocupă deci, pe nedrept, locul altui copil. Potrivit legislației învățămîntului, admiterii în treapta întii de liceu, nu putea să ajungă nici măcar pe listele de candidați, dar să pătrundă în sala de concurs. Și totuși... Numai că, la o oarecare vreme, ceea ce n-a aflat comisia (sau a avut cineva interes să nu afle), au aflat părinții copiilor care au candidat și sesizează fapta ministerului. Lucrurile dovedindu-se reale, se anulează, cum era și firesc, concursul respectivei eleve și este obligată să urmeze mai departe liceul industrial, unde promovase clasa a IX-a. În mod normal, respectîndu-se instrucțiunile Ministerului Educației și Învățămîntului, potrivit căroră „la profilul la care se organizează probele de verificare a cunoștințelor, înscrierea în clasa a IX-a de liceu se face în ordinea descrescîndă a mediilor finale pînă la ocuparea tuturor locurilor planificate”, locul rămas liber ar fi revenit elevei Leu Sorina din satul Ferendia, comuna Jamul Mare, jud. Timiș. Dacă au fost planificate, prin planul de scolarizare aprobat prin Decret prezidențial, 108 locuri pentru anul de învățămînt 1981-1982, în ordinea mediilor ea aflîndu-se la numărul 109, era singura în drept să fie admisă. Tatăl, Gheorghe Leu, adresează în acest sens un memoriu Inspectoratului școlar județean. Răspunsul este însă negativ și paradoxal față în față cu instrucțiunile publicate în broșura „Admiterea în învățămîntul liceal, tehnic și profesional, 1981”. „Avînd în vedere dispozițiile în vigoare nu se aprobă înscrierea fetei dv. în clasa a IX-a la Liceul sanitar, indiferent de punctajul obținut la probele de verificare”, sună în esență punctul de vedere al inspectoratului. Semează: inspector general școlar Vasile Bolog. Care dispoziții în vigoare? Emisă de cine? Nu se precizează. Nedumerit, omul se adresează Ministerului Educației și Învățămîntului. Primește însă tot un răspuns negativ. Și tot paradoxal, ca să nu spunem formal, deoarece nu se precizează în care temei legal nu se pot respecta propriile instrucțiuni. Conform căror dispoziții legale „s-a interzis inspectoratelor școlare județene să probe ocupe locurile libere ca rezultat al aplicării incorecte a normelor de admitere, cu candidați neadmiși la liceele la care au concursat”. La fel de nedumerit de această frază ce vine în contradicție cu articolul din instrucțiuni mai sus-citat, se adresează redacției noastre. La rîndu-ne, ne-am adresat conducerii ministerului. Tovarășul secretar de stat, prof. univ. Ioșif Tripsa, ne răspunde că „toată treaba e clară și definitivă, s-a anulat locul odată cu îndepărtarea elevei care l-a cîștigat fraudulos. La Liceul sanitar din Timișoara nu mai există 108 locuri, ci 107. Prin urmare, pretenția tovarășului Leu este nelegală”.

Adică de ce nelegală? Nu ni se pare deloc clară măsura luată de conducerea M.E.I. Nu ni s-a răspuns nici nouă, conform cărei legi sint încalcate propriile instrucțiuni, precum nici de ce se nesocotește obligativitatea aducerii la îndeplinire a unui plan de scolarizare aprobat și comunicat public? Ni se argumentează că planul are cifre maximele și minimele, iar pentru liceele ce pregătesc cadre destinate unor sectoare indirect productive, se optează pentru indicatorii minimele. De acord, dar asta nu se face înainte de a fi afișate la avizierele școlilor, ca să nu se mai dea speranțe deșarte elevilor și părinților? Pot fi ele modificate ulterior, rețuse arbitrar? Un alt argument pentru care nu s-ar fi dat cîștig de cauză elevul Leu Sorina ar fi de natură etică: „să nu se creadă că Leu a umblat cu lei și de aceea a cîștigat locul pentru fiica sa”. Joc de cuvinte. Dar jocul cu destinul unui copil, al unei fete care a voit să ajungă soră medicală — spre care a fost chiar orientată profesional de către profesorii săi, precum însuși ministerul indică — și va ajunge altceva, forțată de împrejurări, nu este tot o problemă de etică? În numele unui „principiu” nu s-a încalcăt acel PRINCIPIU, mare și adevărat, numit datorită de a respecta normele legale în vigoare, în speță planul de scolarizare și instrucțiunile de admitere în licee? Ni s-a repetat de citeva ori în convorbirile avute la M.E.I. că cei doi directori de licee și secretara, care a eliberat actele elevei frauduloase, au fost sancționați. Întrebînd ce sancțiuni au primit autorii în fapt ai acestei situații, ni se răspunde: „mustrare scrisă”. Am spus inspectorului general școlar că sancțiunea e mult prea blîndă”, precizează tovarășul profesor Tripsa. Față de vinovați, iată conducerea M.E.I. n-a mai formulat măsuri atît de „clare și definitive”, deși are deplină competență.

Despre globalitatea ca metodă în rezolvarea problemelor oamenilor și ale învățămîntului practică de către unele cadre ale M.E.I. redacția noastră a mai scris. Cazul de la Timișoara o reconfirmă.

CICI IORDACHE ■

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Două vieți

Iasi, vineri 23 iunie 1917

A murit un om care o viață întreagă s-a năzuit să trăiască frumos, pe care însă în zilele din urmă gestul petronian l-a părăsit și n-a izbutit să moară la fel.

Titu Maiorescu a fost multă vreme pentru cultura noastră un arbitru elegant. Patru decenii ilustrat profesor a îndrumat de la catedră generații de intelectuali, a scris studii critice, a înlăturat greșuri și-a căutat să modeleze după formule occidentale literatura românească. A lucrat cu mult cumpăt, a lovit cu răceală și cu mindrie, a săvârșit o operă de selecțiune. Fără a fi fost un temperament de apostol, un mare risipitor de idei, acest este chibzuit și echilibrat în mijlocul frământării intelectuale a unui popor tinăr a consacrat valorile și a fixat ierarhia lor. Din cei dintâi ani ai Junimei și până bine de curind la București, în interiorul armonic din strada Mercur, Maiorescu și-a menținut rolul de maiordom suprem al mișcării noastre literare. El n-a fost brațul viguros care să poarte un steag, n-a fost un chinuit zbuciumat de frigiditate creațiunii, n-a fructificat gândirea neamului, a ordonat-o însă, mulțumindu-se cu firea lui de patrician să-și spuie verdictul măsurat pentru a se putea introduce într-o cultură începătoare principiul ordinii și al autorității. Istoria noastră literară va vorbi todeauna de rostul acestui distins censor, amintindu-i cu elogi merite necontestate.

Din nenorocire însă pentru noi și pentru el, sufletul glacial al lui Titu Maiorescu din primele zile și până astăzi a suferit de-un defect organic.

I-au lipsit acele rădăcini adinci în pământul lui, singurele din care poate radia fluidul misterios ce duce pe om la poarta eternității. De aceea nu i s-au destăinuit aproape niciodată marile mistere ale acestui popor. N-a coborât la el, suferințele lui reale nu l-au preocupat. Într-o vreme eînd creierul lui Eminescu, ca un vulcan ciocotea de toate problemele unei simțiri cu orizonturi [...], criticul **Convorbirilor** a uitat repede căsuța albă a părintelui său din Ardeal, — cum uîi o poveste urită, — și cufundat într-un epicureism estetic n-a avut un cuvînt pentru nici unul din adevăratele cardinale ale unui început de existență națională. Prin anii optzeci cînd se făurea Regatul pe urma unui glorios tribut de sînge, cînd peste munți pumnul lui Coloman Tisza strîvea manifestările noastre politice și culturale, în această perioadă de întemeiere și consolidare a unui popor regenerat, Maiorescu traducea aforismele lui Schopenhauer și scria în prefața lor o pagină în care cu-o seninătate olimpică zimbea asupra concepției patriotismului în artă.

Acest impuls al dezdărnăcii intervine cu-o consecvență fatală todeauna în viața mortului de la București. De aceea distanța între el și conștiința publică a neamului. De aceea năzuința lui continuă spre acel import intelectual din străinătate și surîsul de ironie în fața tuturor silințelor de-a chema la viață prin seva

Am făcut în chip deliberat excepție de la regula cronologică ce ne-am impus-o în serialul Goga, atunci cînd am amînat publicarea articolului necrolog scris cu ocazia morții lui Titu Maiorescu. Și aceasta din dorința de a prezenta severul evocare comemorativă nu moare Filipescu... (omagiul adus lui Nicolae Filipescu, cel ce a ars ca o flăcără pentru idealul unității naționale a românilor).

În privința lui Maiorescu, judecata este aspră, influențată vîdit de gestul din urmă al neutralității om politic conservator Junimist. Din perspectiva ieșeană a „triunghiului morții”, vorbele lui Goga au greutate de lespede peste mormînt; așa un și explicitivismul în compunerea portretului mentorului „Junimii”. În contrast, potopul meritorului elogi aduse marelui autanțist Filipescu.

Dealtfel, istoria politică a României stă mărturie indiscutabilă. Izbușirea primului război mondial l-a aflat, pe Maiorescu și Filipescu, în Germania. Primul era la Heidelberg, reținut de starea gravă a soției sale. Al doilea își întreprisese cura băneară, însă era blocat în Berlin de iureșul mobilizării germane. Consiliul de coroană de la castelul Peles (21 iulie 1914) — care a hotărît neutralitatea noastră — i-a avut lîpsă. A urmat vîitoarea neutralității... După doi ani, la Consiliul de coroană de la Cotroceni (14-27 august 1916) — cînd a fost decisă intrarea în războiul unității naționale — au fost prezenți și Maiorescu și Filipescu. Relativ la cel dintîi, opiniile intranșigente a lui Goga este confirmată și de un martor ocular, I.G. Duca, în Memoriile sale: „...Cuvîntarea sa ne-a indignat pe toți [...]. Maiorescu ardeleanul, singurul ardelean din acel Consiliu, nu numai că se opunea la intrarea noastră în război pentru eliberarea Ardealului, dar contesta chiar ardeleanilor dorința de a se alipi României, și toate acestea susținute cu chibbușuri avocătești și cu sofisme de retor, care prezentau un spectacol sub orice calificare. Mărturisesc că dacă nu ar fi răscomparat prin atitudinea sa demnă și patriotică din timpul ocupațiunii, cuvîntarea sa de la Consiliul de coroană, m-aș întreba și azi cine dintre P. Carp și el s-a aratat mai prejos de marile clipe pe care le-au trăit atunci”.

STELIAN NEAGOE

proprie organismul nostru sufleteș. Astfel Maiorescu și în politică și în oratorie apare în mijlocul acestei lumi de la noi, muncită de visuri și de speranțe, ca un senior străin ale cărui atitudini binevoitoare alternează cu aere de ușură compătimită și cu-o suverană nepăsare.

În mod firesc această particulară structură de gîndire nu putea rodi nici îndemnări de inițiativă nici notele de îndrăzneală ale acului romantism politic prin care se disting popoarele luptătoare. Ca și d. Carp, prietenul sau din tinerețe, fostul ministru, președinte al României de ieri n-a conceput niciodată o politică de expansiune națională, iar în rolul lui de sfetnic al coroanei a acceptat drept dogme orientările care i se păreau mai comode. Îi lipsea pentru o înnoire cunoașterea adevărată a poporului său și-i lipsea credința în puterile noastre.

Iată, de ce, ca un ultim act al vieții sale publice, în marele război n-a avut în ce privea țara lui nimic din limpezimea gîndului salvator. Stăpînit de ideea inacțiunii pe care o cuprîndea în formula neutralității definitive a României, a sfătuit în Consiliul de coroană, cum se știe, pe regele Ferdinand să nu declare război. Din primele zile cînd armata noastră a frînt granițele spre pămîntul originii lui uitate, Maiorescu și-a impus o rezervă jignitoare și nepotrivită cu cele mai emoționante clipe ale istoriei noastre. Mai tîrziu, în epoca de restriște, cînd rezistența ne-a fost coplesită de vrășmasul cutropitor, el, omul răspunderii de curînd, fost reprezentant al suveranității noastre de stat, în loc să-și urmeze regele și armata țării, a preferat să rămîie pe teritoriul năvălit de nemți, alături cu atîtea figuri portretului, să-l justifice cu impulsurile prezentului.

În adevăr, cu trei veacuri în urmă, figura lui Filipescu, așa cum am cunoscut-o noi, s-ar putea așeza cu mult mai ușor. Pe atunci trăiau acești oameni dintr-o bucată, crezătorii în Dumnezeu și-n puterea brațului lor, mari seniori patriarhali, temperamente de viteji ale căror pasiuni violente angajau toate fibrele cărnii... Rasa lor nobilă s-a rarit din ce în ce, sub apăsarea veacurilor turburii la noi. Istoria tot mai nenorocită, domniile străine, eruzimele turcilor, intrigile fanariote, mesalianțele, clișeele de natură occidentală cu vremea, amestecul cu plutocrația parvenită, — atîtea și atîtea împrejurări au intervenit ca să abată din alvia veche sufletul boierimii noastre de baștină. Au rousit... Icoana din bătrîni nu s-a mai perpetuat în copile de mai tîrziu. S-a produs o psihologie nouă, un fel de mixtură complicată de apus și orient, ale cărei origini cu greu s-ar mai putea apropia de chipurile senine de cititori zăgrăvîți pe pîreții mînaștirilor din Moldova și Țara Românească. Abia pe ici pe colo, ca ultimă protestare a unei tradiții pe doaga morții, pe la cite-o moșie departe de zgomotul Bucureștilor, ori prin vreun colț liniștit al Franței, dacă mai trăia proiecțiunea postumă a aristocrației noastre de demult...

Filipescu era o asemenea incarnație întîrziată, cu deosebire că el nu s-a exilat și moare frumos...

Maiorescu, logicianul în ale cărui combinațiuni raționale n-a intrat niciodată elementul de mister, n-a avut această presimțire și astfel Petroniul nostru n-a știut să moară frumos...

Duminică, 1 octombrie

Dăunazi, într-un spital, un ofițer palid cu capul învîlit într-un turban de bandaje, stetea ridicat în pat și povestea cu cei din jurul lui. Vorba curgea domoală, rară, cuvintele păreau că se plîmbă de la bolnav la bolnav. Rîniții ascultau duși pe gînduri și privirile lor rătăceau în albul tavanului.

— Eram toamna trecută pe frontul Dragoslavele, — spunea încercatul luptător, cînd ne-a căzut în mină ziarul care anunța moartea lui Filipescu. Mi-aduc aminte, vestea neașteptată ne-a demoralizat grozav pe toți ofițerii din divizie. Mai mult ca Turcucaia. Simțeam că s-a dus omul care era al nostru, al ostășimei... Cu Nicu Filipescu murea un simbol de vitejie strămoșească, murea o concepție de viață anume potrivită pentru vremea asta de luptă... Eram înfrinți de stîrea că s-a dus. Nu se părea că fără el noi am rămas orfani.

Aprecierea rîniților reflectă opinia unanimă asupra răposatului, care, astăzi este anul, a închis ochii la București... El are dreptate, așa credeam cu toții și spitalele și frontul și țara: mai mult ca ori-cînd, Filipescu astăzi trebuia să trăiască.

Omul care va căuta să scrie cîndva și să analizeze această viață zbuciumată, nu va avea un lucru greu de făcut, fiindcă în personalitatea lui Filipescu sînt numai linii drepte, fără cotituri. Ceea ce-l va pune pe gînduri însă pe biograful analist, va fi scrutarea mediului și vremii în care el a trăit, legătura lui cu societatea și cu moravurile curente ale zilelor noastre... Aici va fi greutatea: să creieze cadrul portretului, să-l justifice cu impulsurile prezentului...

În adevăr, cu trei veacuri în urmă, figura lui Filipescu, așa cum am cunoscut-o noi, s-ar putea așeza cu mult mai ușor. Pe atunci trăiau acești oameni dintr-o bucată, crezătorii în Dumnezeu și-n puterea brațului lor, mari seniori patriarhali, temperamente de viteji ale căror pasiuni violente angajau toate fibrele cărnii... Rasa lor nobilă s-a rarit din ce în ce, sub apăsarea veacurilor turburii la noi. Istoria tot mai nenorocită, domniile străine, eruzimele turcilor, intrigile fanariote, mesalianțele, clișeele de natură occidentală cu vremea, amestecul cu plutocrația parvenită, — atîtea și atîtea împrejurări au intervenit ca să abată din alvia veche sufletul boierimii noastre de baștină. Au rousit... Icoana din bătrîni nu s-a mai perpetuat în copile de mai tîrziu. S-a produs o psihologie nouă, un fel de mixtură complicată de apus și orient, ale cărei origini cu greu s-ar mai putea apropia de chipurile senine de cititori zăgrăvîți pe pîreții mînaștirilor din Moldova și Țara Românească. Abia pe ici pe colo, ca ultimă protestare a unei tradiții pe doaga morții, pe la cite-o moșie departe de zgomotul Bucureștilor, ori prin vreun colț liniștit al Franței, dacă mai trăia proiecțiunea postumă a aristocrației noastre de demult...

Filipescu era o asemenea incarnație întîrziată, cu deosebire că el nu s-a exilat și moare frumos...

la distanță, ca să se cufunde în contemplarea resemnată a vremurilor apuse, ci a coborît pe arenă, unde trei decenii și mai bine a lasat urme nestersc. Cultura femeinică ce și-o cîștigase în Occident l-a ajutat să-și făurească doctrina numai, cîtuși de puțin însă nu i-a falsificat sufletul care a păstrat intacte tiparele vechilor boieri. Cu acest suflet aprins și fururi clocotitor el a zguduit neîncetat opinia publică a țării lui. Concepția politică, ideile conservatoare, nu erau menite să-i asigure o ecată mare de aderenți. Filipescu lîmbua însă prin farmecul particular al personalității lui din care se degajau atîtea aspecte frumoase ale trecutului nostru. Prin aceste el s-a introdus în conștiința obștească și-a prins rădăcinile cele mai tari. Mulțimea nu l-a întrebat de teorii, într-o lume unde principiile erau de obicei o marfă ușoară, l-a iubit însă fiindcă aducea în mijlocul ei un fior din rezonanța veacurilor. Așa cum a fost și cum nu s-a dezmințit pînă în clipa morții, el a intrubat însușirile rezumative ale rasei. Eca iubit deci pentru patriotismul lui înflăcărat, pentru mințile curate, pentru cavalerismul ce nu-l părăsea niciodată, pentru îndrăzneală cu care-și făcea singur dreptate, pentru exploziile de demnitate... De aceea în toate atitudinile lui, fie că încerca o frondă politică, conducea o mișcare electorală, ori asista la slujba unui paștas într-o biserică de provincie, fie că se bătea în ducl, arunca violențe de limbaj mandarinilor parlamentari, ori făgăduia o corecțiune corporală ambasadorului german, — Filipescu pretutindeni își plimba romanitatea de pur sînge... El avea spontaneitatea desăvîrșită a gestului, fiindcă se mișcă slobod la el acasă...

În această reoglindire vie a caracterului național, cu atît mai frapantă cu cît actuala societate conducătoare nu ni-l poate da, este cheia popularității regretatului om de stat. Printr-o viață întreagă de muncă neîncetată, printr-o serie de acțiuni remarcabile în treburile publice, Filipescu și-a acumulat marea credit moral pe care-l avea în fața întregii lumi românești. La toate acestea se adaugă interesul viu ce purta armatei, pentru care desfășurase o activitate deosebit de spornică în timpul scurt cît a trecut pe la Ministerul de Război...

E firesc deci că opinia publică a țării, tresărînd din primele zile ale războiului mondial, și-a pus întrebarea: — Să vedem ce face Filipescu? Capitolul recent e cunoscut indeajuns și nu trebuie să stăruiem asupra lui. Știm cu toții, cum din acea zi de toamnă din 1914, cînd a intrat ca un rege în Capitală și pînă la Consiliul de coroană de la care a venit cu moartea în ochi, ca să ne spună că trăim „ultima zi din România mică”. — acest suflet vîjloș împins de bătrînească „vitejie dreaptă”, a cutrecrat cu flamura războinică toată țara, de la un capăt la altul. Dugman leal, el a vorbit răsădit pe la înepuit, firea lui respingea tirgul, din fraza lapidară i se rupeau convingerile ca mari bolovani de grant. Istoria va înregistra această utilă operă de pedagogie națională, îndeplinită într-o vreme cînd aurul nemțesc scormonea atîta noroi în biata Românie neutrală...

Soarta a fost nedreaptă, și cu el și cu noi.

Filipescu s-a prăvălit tocmai atunci cînd rostul lui era mai indicat pentru viața noastră publică atît de săracă în personalități. Astăzi, în zilele de răscolire a energiilor populare, în perioada actuală de resuscitare a tuturor instințelor de viață, cînd sufletele mari în care încap patimile neamului ar putea radia căldura mult mai trebuincioasă decît socoteala măruntă a temperamentelor de funcționari, — astăzi ar fi fost adevăratul rol al mortului de la București. Avîndu-l în această pribegie, admirabila bravură a soldaților noștri își găsea exponențial natural și frontul civil resimțea desigur îndrumarea minilor lui viguroase...

Cu toate acestea avem o consolare pe care ne-o dau tocmai învățămintele jertfelor de-un an de zile. Este faptul, că sufletul strămoșesc din care s-a desprins făptura lui trecătoare trăiește astăzi mai viu ca oricînd acolo în tranșec, unde se urzește gloria proaspătă a țării. Putem zice cu mîngiere deci că Filipescu nu moare și că după vărsarea de sînge el se va ridica mai puternic, pentru ca în noua așezare a neamului să perpetueze atmosfera de sacrificii și de înălțare morală în care ne punem nădejdea cu toții...

Familia Albu din Lupșa

Despre muzeul etnografic din Lupșa s-a scris de mai multe ori în diferite ziare și reviste din țară, iar vestea a fost purtată prin multe colțuri europene. Mai puțin s-a pomenit despre cel care, cu răbdarea unei albine, o viață întreagă a făcut să se păstreze peste 8000 de obiecte ale moșilor. El este învățătorul Pamfil Albu. Și cu acea grijă a țăranelui care nu vrea să se piardă nimic, cu răspunderea pe care o are de a transmite generațiilor viitoare mesajele timpului nostru — învățătorul din Lupșa, din cei șase copii pe care i-a crescut și i-a școlit așa cum s-a priceput, și-a oprit, așa ca pentru sine, pe cel mai mic. L-a oprit pe lingă casă, pe lingă muzeu, cu jurămînt și cu limbă de moarte ca să nu-și părăsească niciodată pămînturile natale și să continue ceea ce a început cu o aproape jumătate de veac în urmă învățătorul.

„Seară tîrzie de toamnă. Miroase a frunze și a nucii strivite. La muzeul din Lupșa mai zăbovește o lumină, care parcă vine dintr-o altă generație pînă la

noi. Monica aranjează și pune lucrurile la punct într-o cameră destinată vaselor populare.

— Ceea ce a făcut tata, ne spune Monica Albu, a fost o muncă grea și migăloasă, de stringere și colectare de obiecte.

— Monica Albu, de cîți ani sînteți directorul muzeului?

— Din '78. După ce am terminat facultatea de filologie, la Cluj-Napoca, m-am reintors la Lupșa. Frații mei mai mari îmi tot spuneau să mă stabilesc la oraș. Dar orașul nu mă atrăgea. Îi simțeam străin. Și apoi, în copilărie, am făcut un legămînt că mă voi întoarce să continui ceea ce a pornit să facă tata. Vedeam, atunci, totul ca un pom cu foarte multe roade. Trebuia să rămîină cineva care să le culegă. Ai mei s-au legat de mine și nu trebuia să le înșel așteptările. Eu eram cursura. Știi ce înscamnă? Ceea ce rămîne de la făcutul pînii atunci cînd ea este plămădită și pusă în cuptor. Încă de cînd dădeam examen la facultate, știam că mă voi reintoarce. Vacanțele nici le petreceam. Pe lingă muzeu. Colecteam și învățam. Mulți vizitatori îl întrebau pe tata: „nea Albul, pe cine lași matala în locul dumitale la muzeu?” Tata răspundea cu mindrie: „Copiii îmi

sînt căpătuși pe la oraș. Dar o am pe cea mică, îmi seamănă”. Înțelegeți de ce a trebuit să mă reintorc? Și apoi lucrez în continuare cu tata.

— V-a spus care a fost primul obiect colecționat?

— Desigur. A văzut o lăcruță în minile unor copii. Un fel de penar pe care îl stricau. Acea lăcruță i-a purtat noroc. Obiectele s-au adunat ca-ntr-un penar. Cînd s-a luat cu mama, bunicul avea steagul care a fost purtat de moși la marea unire din 1918. A fost dat ca un obiect de mare zestre. În prezent, steagul este la muzeul de istorie din București. Noi păstrăm o copie.

— Și care-i ultimul obiect colecționat? — Acum citeva zile tata a fost la o înmormîntare la Mușca — un cătun al comunei. S-a întors de acolo cu un șurub sculptat care a fost la o moară de apă. Un element de decor de un pitoresc aparte. A spus că l-a găsit aruncat într-o curte. De fapt, tata cunoaște în toată zona fiecare casă în parte, fiecare pod, beci și ogradă. De oameni nici nu mai vorbesc. Dacă ar fi mai tînr ar putea să scrie o monografie a fiecărei case și a oamenilor. Poate o s-o fac eu după ce termin de pus ordine în dosarele tatălui.

— Despre ce dosare este vorba?

— Tata a strîns — scriind și comentînd — obiceiuri din partea locului. Cîtîndu-le parcă sînt niște testamente. Căiete întregi cu rețete culinare ale moșilor. Observații asupra stării vremii. Observații ale legăturii dintre natură și oameni. Cum erau pregătite pămînturile. Ce făceau oamenii la diferite sărbători. De asemenea, tot felul de leacuri. Un fel de tratat de medicină populară. Leacuri pentru cei mușcați de dragoste, leacuri pentru mușcătura de șarpe, împotriva bolilor, împotriva bătrîneții, a utărilor și leacuri împotriva a tot ce este neomenesc. Cîncepe pentru bucurie și pentru frumos. Nu știu cît de eficiente sînt dar cum sînt scrise sînt bijuterii ale limbii de prin părțile locului. Ele, după părerea mea, trebuie și tratate ca atare. Sînt, dacă vreți, un fel de legende...

Și legenda muzeului din Lupșa există. În ciuda faptului că multe monografii folosesc din belșug date culese din muzeul din Lupșa fără să pomenescă nici un rînd despre cei care și-au cheltuit banii, viața, totul pentru o idee — aceste nume există. Se numește: Familia Albu.

SORIN POSTOLACHE

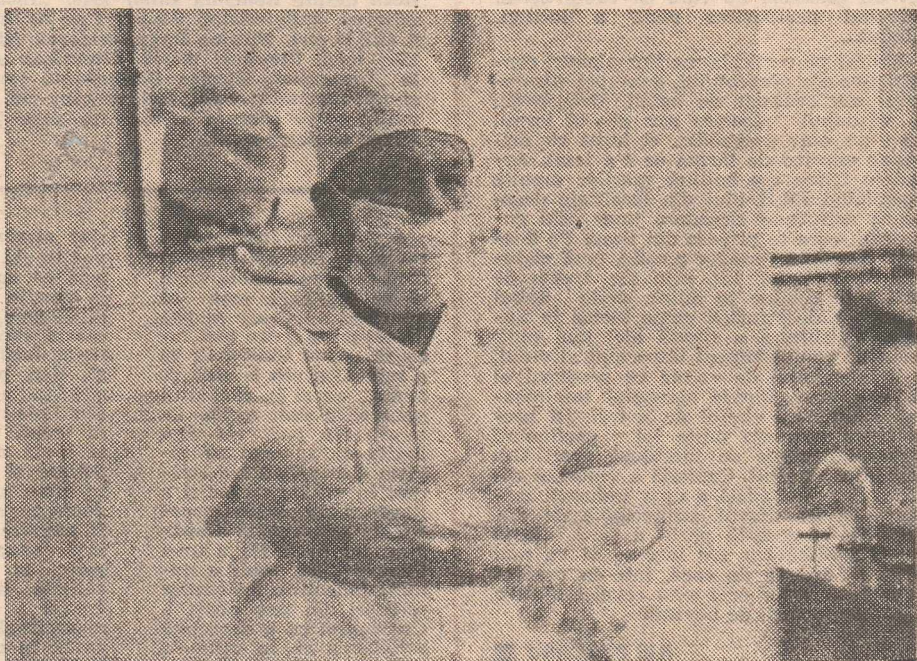
Profesorul Constantin Arseni, președintele Academiei de Științe Medicale, despre

CITEVA DIN PROBLEMELE ACTUALE ALE MEDICINEI

Constantin Arseni, profesor doctor docent în neurochirurgie; născut la 3 februarie 1912 în comuna Doihasca, județul Suceava; absolvent al Facultății de medicină din Cluj, promoția 1935; pe rând, extern, intern, medic secundar, medic primar și, pe linie universitară, preparator, asistent, șef de lucrări, conferențiar și, din 1963, profesor; autor a peste 300 de lucrări științifice, a numeroase cărți (16) și tratate între care „Procese expansive intracranice” (vol. 1 și 2, 1973, respectiv, 1974), „Tratatul de neurologie” (5 volume). Membru corespondent, de onoare sau titular al mai multor academii și societăți, al Societății internaționale de chirurgie (1956), al Federației internaționale de neurologie (1957), al Societății franceze de neurologie (1958), al Societății de neurologie din Paris (1959), al Academiei de științe din New York (1964), al Socie-

tății regale de medicină din Londra (1964), al Societății de neurologie din U.R.S.S. (1967), al Societății internaționale de psihoneuro-endocrinologie (1969), al Societății de neurochirurgie din R.D.G. (1972), al Societății de neurochirurgie din Spania (1973), al Societății de neurochirurgie din Mexic (1979); membru în colegiile de redacție ale revistelor „Acta neurochirurgica” (Viena) și „Phronesis” (Oviedo, Spania); membru și, recent, președinte al Academiei de Științe Medicale din R.S.R.; membru corespondent al Academiei R.S.R. (1972); distins cu ordine și medalii, între care Ordinul Muncii clasa a II-a, Ordinul „Meritul Sanitar” clasa I; dublu laureat al Academiei R.S.R., (1972, 1980).

Membru în Consiliul de Stat; deputat în M.A.N.; vicepreședinte al F.D.U.S., președinte al Comitetului Central al O.D.U.S.

— Înainte de a intra în acest cabinet eopleșit de cărți și de diplome, am avut ocazia să citim, pe unul din pereții coridorului, o maximă din Jean Bernard.

— Principala datorie a medicului e o solidă instruire, mereu reinnoită, la vorbele acestea vă referiți?

— Exact.

— Ele reprezintă un fel de crez al profesiei. Cei care aleg medicina, trebuie să știe că, pe lângă alte sacrificii în beneficiul bolnavului, au și datoria de a învăța neconștient. Meseria asta n-are decât început, nu și sfârșit și cind fac o astfel de afirmație mă gândesc că nu există sau, mai bine-zis, n-ar trebui să existe decât un fel de medic, medicul bun. Or, acesta nu se poate forma, repet cuvintele lui Bernard, decât printr-o instruire mereu reinnoită. În facultate, pregătirea e, la noi, foarte serioasă, dar greu începe din clipa în care medicul se vede cu diploma în buzunar. Mulți sint tentați să creadă, fundamental greșit, că au încheiat un drum. De fapt, abia îl încep, fiind obligația lor să continue să citească, să aștepte, să aprofundeze. Noutățile sint, azi, tot mai multe, ele vin pe canale cit mai diverse, medicul trebuie să fie, tot timpul, la curent cu ele.

— Dacă înțelegem bine, un doctor bun trebuie să rămână student toată viața, da?

— Am mai spus-o, tot în „Flacăra”, un doctor care nu citește 8 luni, uită totul, poate trece liniștit să pască oile?

— Nu cumva sinteți prea dur?

— Nu și am să explic de ce. Dacă se greșește, de pildă, la construcția unui pod, meșterii sint aduși înapoi și puși să repare. Dacă se greșește însă în tratamentul unui bolnav, eroarea are, cel mai adesea, consecințe incalculabile, căci viața e fără preț.

— Așa e, viața n-are preț. Să rămânem la clipa aceea cind medicul intră în posesia mult visatei diplome. Ce drumuri îl așteaptă?

— Să meargă, ca generalist, la țară, să urmeze o specialitate, în sfârșit, să îmbrățișeze cariera universitară, pentru care, firește, i se cere ceva în plus. Să-l placă, adică să se dedice ei, să aibă simț pedagogic.

— Vă propunem o discuție mai amplă despre specializare, despre treptele ei, secundariat, primariat și așa mai departe.

— Ideea e că, după stagiatură și anii petrecuți în circumscripții, medicul ajung la specializare tîrziu. Punînd la socoteală și stagiile, după 32 de ani, uneori nici atunci. Or, se știe, entuziasmul scade cu vîrsta, dorința de cercetare la fel. Dacă Premiile Nobel pentru medicină se conferă, tot mai des în ultima vreme, unor persoane de 35-40 de ani, asta înseamnă că respectivele persoane au început mun-

ca științifică devreme, poate chiar în timpul facultății.

— Dumneavoastră cînd ați început?

— Mai întîi că am fost, la Cluj, extern și intern pe lângă dascăli iluștri, Hațieganu, Iacobovici, Pop, Grigoriu Cristea. Externatul a fost, și pentru mine, o școală, încă din anul al IV-lea de facultate. După aceea, reușind la examene, am intrat la 22 de ani în București, iar la 33 am devenit, după alt examen, șef al serviciului de neurochirurgie. Așa se explică, fără falsă modestie, experiența teoretică și practică de azi, printre cele mai solide și mai prețuite din lume. Prin faptul că am început de foarte tînr.

— Sistemul acela, e un fapt cunoscut și regretat, s-a transformat. Ne-ar interesa, în două vorbe, ce făceau externii și internii, care erau atribuțiile lor?

— Ei intrau, ca ajutoare, în operații. Cu timpul, executau ei înșiși unele mici intervenții. Oricum, cind terminau facultatea, știau mult mai mult decît știu, de regulă, absolvenții de azi. Aș dori să adaug că, în multe țări, internul a fost și a rămas baza de îngrijire a bolnavului.

— Socotii că se impune o reconsiderare a vechiului sistem?

— Cite ceva s-a mai făcut în această direcție, dar trebuie insistat. Eu cred că e de datoria noastră să reintroducem concursurile, în așa fel încît fiecare treaptă ierarhică să fie cîștigată, nu oferită. Altfel zis, sîta s-ar îndesi, exigența ar fi mai mare, iar cei mai dotați dintre tineri, cei mai bine pregătiți, cei mai documentați, ar avea drum liber spre catedrele universitare. În paralel cu munca din spital, și ea obligatorie, examenele le-ar permite doctorilor tineri să-și reîmprospăteze cunoștințele și, implicit, să dobîndească experiență. Altădată, de la terminarea facultății pînă la ocuparea unui post de profesor se susțineau între 10 și 14 examene. Eu, de exemplu, numai ca să intru în Capitală, am trecut două concursuri.

— Cum e azi?

— Există conferențiarul care n-au dat nici un examen! Cu asta am spus, cred, totul, nu mai insist. Insist însă asupra faptului că România e recunoscută pre-tutindeni ca avînd medici buni, diagnostici cînt mai ales. Datorită tradiției, avem o „carte de vizită”, ar fi păcat să folosim ce-am cîștigat, prin competență și sudoare, în timp.

— „Flacăra” a tras, nu demult, un semnal de alarmă, arătînd că rețeaua medicală îmbătrînește. S-au invocat statistici, s-au produs dovezi, ce părere aveți?

— Cauza cauzelor e cea amintită. De vreo 10 ani nu s-a mai ținut nici un concurs, de vreo 10 ani n-a mai promovat nimeni. Dacă știu bine, dispar anual cam 500 de medici, fie că se pensionează, fie

că se prăpădesc, iar capacitatea de a acoperi acest gol nu-i suficientă. În jur de 100 de posturi rămîn libere, ceva trebuie întreprins, de urgență, în această direcție. Pe de altă parte însă, se cade să ținem cont și de faptul că, medicina avînsînd, s-au diversificat și specialitățile, cele noi înghițînd și ele un număr important de cadre. Apoi s-a mărit numărul de paturi, au apărut spitale noi. La neurochirurgie, de pildă, prin grija partidului și statului, numărul de paturi a ajuns de la 100 la 650, dar schema de funcțiuni n-a crescut corespunzător. Ar mai fi multe de spus.

— Spuneți, vă ascultăm.

— Repartiția medicilor, la proporții mă refer, în funcție de specialități nu e totdeauna cea mai fericită. Normarea e uniformă, dar vă întreb, specialitățile sint? Adică e normal să fie 1 medic la 15-20 de paturi, dacă nu greșesc, la neurochirurgie și tot atîția la, să zicem, dermatologie? Se compară munca unuia cu a celui alt? În plus, normarea are în vedere paturile, dar numărul acestora e, de cele mai multe ori, mai mic decît al bolnavilor, iar doctorii, iață un alt truism, îngrijesc bolnavii, nu paturile? Din toate aceste motive, ca și din altele, cel puțin în disciplina de care mă ocup, situația nu e, excepțînd Capitala, multumitoare. La Timișoara, la Craiova și la Tîrgu Mureș, centre universitare, serviciile de neurochirurgie nu s conduse nici măcar de medici primari, ca să nu mai vorbesc de conferențieri sau profesori?

— Dumneavoastră însă, am mai scris despre asta, conduceți aici, în condițiile unei experiențe și unei cauzistici unice, un stagiu de specializare. El durează 5 ani, nu-i așa?

— Atît durează, 1 an de curs, 4 ani de practică. Am putea primi 20 de specialiști, n-avem decît 5!

— De ce?

— Direcțiile sanitare județene, cele care desemnează medicii pentru stagiul, ar trebui să sprijine această acțiune, dar n-o fac totdeauna. De ce n-o fac, e simplu, se dispensează greu de un medic. Au, cu alte cuvinte, nevoie de el în teritoriu. Numai că azi, în condițiile în care accidentele, cele rutiere îndeobște, s-au înmulțit, ar fi nevoie de un specialist în neurochirurgie măcar în spitalele mari, în centrele industriale. Nu e nici unul, rețeaua e deficitară. Ce vreau să spun? Că e normal ca fiecare circumscripție rurală să aibă un medic. Că e normal ca fiecare întreprindere să aibă un medic și, la fel, fiecare școală. E normal, e firesc, într-o societate ca a noastră în care omul e, cu adevărat, bunul cel mai de preț, nici un efort nefiînd prea mare pentru sănătatea lui. Numai că parcă am pierdut din vedere un aspect, anume că un medic de întreprindere sau de școală se poate forma și în 6 luni, în vreme ce un neurochirurg se formează în 15 ani. Un orelist, în 2, un internist, în 5, un chirurg, în 10 și așa mai departe. Dacă acceptăm o astfel de situație, și practica ne obligă s-o acceptăm, de ce n-am ține cont de ea și la repartiție?

— Cu alte cuvinte...

— Chiar dacă primesc azi un medic, eu nu mă voi putea bizui pe el, ca neurochirurg, decît peste 10 ani, în cel mai fericit caz!

— Ce-ar trebui făcut?

— Repartiția, stagiatura, toate celelalte, să aibă în vedere și raportul dintre discipline. Absolvenții să meargă la țară, dar nu toți, măcar virfurile să aibă oportunitatea de a se forma, ca specialiști, mai repede. Mă întorc, vrînd, nevrînd, la una din ideile de mai devreme, cîștigînd ei timp, va cîștiga medicina.

— Spuneți că e obligatoriu ca un medic să citească tot timpul. Unde să citească, tovarășe profesor, căci Centrul de documentare medicală s-a desființat? Nici cu noutățile din literatura străină nu stăm prea bine, se traduce puțin și, mai grav, cu întîrziere. E așa?

— E și nu e așa. Cărți mai vin, traduceri se mai fac, dar nu toată lumea are interes față de ele. În calitate de președinte al Academiei de Științe Medicale, pot să vă spun că ne aflăm, în această privință, pe un drum bun. Vom avea probabil un centru în care lucrările mai importante, românești și străine, vor vedea lumina tiparului cu rapiditate. Încercăm să punem pe picioare o librărie medicală, mulți ne-au promis sprijin, dar nu ne-au ajutat decît cu vorba? În ceea ce privește C.D.M., a fost desființat fie dintr-o necesitate de moment, fie dintr-o greșală. El urmează însă să fie, cit de curînd, redeschis. Am avut fericitul prilej să supun această situație președintelui țării și, ca totdeauna, tovarășul Nicolae Ceaușescu a găsit înțelegere față de problemele breslei medicale. Clavurăzător, înțelept, secretar general al partidului a aprobat reînființarea centrului, întîind că medicina modernă nu poate fi concepută în afara unui sistem informațional bine pus la punct. Lumea medicală îl rămîne, o dată în plus, recunoscătoare celui mai iubit fiu al poporului.

— Ce întreprinde Academia de Științe Medicale în beneficiul noului? Al noului în medicină care, se știe, se confruntă adesea cu prea multe obstacole și dificultăți.

— E adevărat că obstacolele și dificultățile nu sint puține, dar multe și le creează înșiși descoperitorii sau așa-zii descoperitori. Părerea mea, ca medic și ca președinte al Academiei de Științe Medicale, e că totul trebuie demonstrat. Limpede, științific, cu argumente inatacabile. La noi însă, s-au comis destule greșeli. S-a sărit, cel mai adesea, peste stadiul experimental, pe loturi de bolnavi, în clinici specializate, firește sub îndrumarea autorului, medicamentele sau aparatele fiind folosite direct în terapie. Cu o astfel de optică, am mai spus-o, nu pot fi

de acord, căci omul nu-i o mașină. La o mașină, defectele se văd și se îndreaptă. la un om, lucrurile stau altfel, nu e permisă nici o doză de risc. Or, un leac încă nevalidat științific e un risc și cine și-l asumă comite, zic eu, o greșală gravă și, totodată, o ilegalitate.

— Totuși, în unele cazuri, s-a efectuat și stadiul experimental.

— Da, dar rezultatele n-au fost și nu sint concludente. Poate că și din vina autorilor, n-au insistat destul. Nu mi se pare însă normal să renunțăm după primul eșec. Să mai repetăm, să mai încercăm o dată, dar în condiții de clinică, pe loturi de bolnavi, sub strictă supraveghere medicală și, desigur, cu aportul celui care propune. Am să vă fac o mărturisire. Am oferit această clinică, laboratoarele ei, diversilor experimenteratori, toți au promis, nici unul n-a dat curs invitației? Au preferat să lucreze ambulator, fără control, de unde o serie de semne de întrebare, de îndoleli, de controverse. Au mai fost făcute și alte greșeli unele mergînd pînă la a compromite ideea care poate că erau bune.

— De pildă? Cine a greșit?

— Fără avizul Academiei de Științe Medicale, Ministerul Sănătății a acordat unor experimenteratori secții în spitale. Ba mai mult, deși o comisie autorizată, condusă de un renumit profesor, a dat, recent, aviz negativ unui autor, acesta își continuă nestingherit activitatea?

— Concret, la cine vă referiți?

— Am spus un autor, n-ajunge?

— Poate că nu.

— Mă rog, mă refeream la doctorul Dănilă.

— Și în acest caz, noi apreciem că n-ar fi lipsită de interes o nouă verificare, mai profundă.

— Eu am fost și am rămas un adept al noului. M-aș bucura sincer, în numele medicinei românești, ca măcar una din ideile acestea să se dovedească valabilă, dar deocamdată mă păstrez în rezervă. Nu vreau altceva decît să fiu convins.

— Mari profesori sint convinși de importanța descoperirii doctorului Mihail Leontopol.

— Treaba lor, îi privește. Vreau certitudin.

— Cum le-ați putea avea? Pe ce cale?

— Am spus-o, pe cale științifică, adevărului întregi, nu jumătăți, oricît ar fi acestea de tentante. Să nu se înțeleagă însă că sint, aprioric, împotriva. Susțin să se vadă, să se continue, să se verifice. În ce fel, am arătat. Dealtfel, intenționăm să alcătuim o comisie, la nivel de Academie, de minister, de C.N.S.T., care să lămurească toate aceste situații controversate, la lucrările ei urmînd să ia parte, pe lîngă juristi, dorim să respectăm în totalitate legalitatea, și ziaristi. Unii zic că e vorba de neadevăruri, alții se plîng de boicot. A venit timpul să știm exact și să sprijinim numai acele inițiative care anunță, științific, o șansă cit de mică.

VIDIU IOANIȚOIA ■

Din dorința de a face o presă militantă, care să sprijine activ cauza noului, am luat legătura cu doctorul Mihail Leontopol. E firesc, a zis acesta, ca profesorul Arseni să vrea certitudin și îl asigur că le va avea cit de curînd. Cit de repede, îi voi înfățișa o serie de cazuri rezolvate, mai mulți bolnavi care se simt bine, deși la externarea din clinica de neurochirurgie, adică înainte de a începe tratamentul cu medicamentul original „L”, li se prevedea un sfîrșit grabnic. Prognosticurile lor au fost, fără excepție, severe, de regulă tumori cerebrale, numai că, iață, Ana Scheipner din Făgăraș, Ion Oancea din Constanța, Elena Popa din Sinaia sau Gheorghe Sericiu din Lădești, Vileca, ca să dau numai cîteva exemple, trăiesc și azi, duc o viață normală. Adaug că Sericiu se tratează cu medicamentul original „L” de mai bine de 10 ani!

Cu privire la invitația profesorului Constantin Arseni ca autorii să vină să experimenteze, sub control autorizat, în clinica pe care o conduce, doctorul Leontopol a recunoscut că liderul neurochirurgiei noastre a mai lansat o astfel de ofertă, dar într-un cadru cu totul neoficial. Numai că atunci, a preclăz ei, medicamentul meu nu era cașetat și nu l-aș fi putut prepara și administra, de unul singur, unui număr mare de bolnavi. Azi însă, situația se prezintă altfel și sint gata să primesc imediat paturile pe care profesorul Arseni declară, cu amabilitate, că mi le poate pune la dispoziție. Sint pregătit pentru asta și, totodată, gata să string orice mijloc care mi se întinde, cu atît mai mult una de maestru ca aceea a reputatului profesor Constantin Arseni. Cu condiția, pe care am înțeles că și domnia-sa o acceptă, ca eu să dirijez experimental.

Așadar, spre satisfacția noastră și, firește, a tuturor oamenilor de bine, o prețioasă colaborare e pe punctul de a se declanșa. Nu ne rămîne decît să sperăm că, în interesul afirmării noului și al suferinșilor care așteaptă medicamentul „L”, ea nu va fi blocată de invidii și obstacole, ci va deveni realitate în cel mai scurt timp. Vom reveni.

O. I. ■

Anotimp alb în orașul albastru

Totdeauna am pășit în Drăgășani cu sentimentul, coborât în suflet de pe rețină, că intru într-o împărăție de albastru. Albastrul, de fapt, este aici, în Vilcea, pretutindeni, fiindcă aici, în nordul oltean, pretutindeni, verdele pădurilor de fag și de stejar se convertește, în toată clipa, în albastrul amplu al munților și al cerului, ce imprumută pină la urmă această tonalitate, mai mult ghicită, întregului peisaj. E un albastru metaforic, luat parcă dintr-o zugrăveală de Voroneț — de Vo-

ronet oltean! — și tencuit pe cer. Dar în podgoriile Drăgășanilor albastrul e mai mult decît metaforic, este chiar real, este culoarea dominantă a tabloului, ce se confundă prin dinsa cu cerul. Ți se pare că bolta cerului pogoară în trepte din măgurile de sus, unde înălțimile se topec în albastru, pină-n cimpie, în dunga de lumină a Oltului. Acest albastru e pregnant, ca și zeama chimică improșcată de frunzele de viță. Și abia toamna, înainte ca frunzele să îngălbenească, aerul parfumat și răscopt filtrează culoarea, dîndu-i o nuanță de pastel. Atunci parcă tot cerul oltean se răstoarnă peste podgorii, iar acest văzduh albastru e dulce și aromatic ca mustul.

Acum, în prag de iarnă, cerul e alb, albit de nori, iar orașul de dedesubt e la fel. Nu din cauza zăpezii, încă nu e zăpadă, nu din cauza irealității sau a efemerei realității a anotimpului, ci din cauza lui, a orașului. Care e alb, strălucitor și proaspăt prin zidurile sale, decupindu-se pe fundalul podgoriilor, al colinelor

și al codrilor din acest miazănoapte oltean ca o investire superioară în cadrul unei naturi ce pină mai ieri l-a covârșit, ce astăzi i se supune, ridicîndu-l deasupra ei.

Puține orașe din România s-au înnoit, într-o vreme atît de scurtă, atît de mult, astfel încît albul proaspetelor construcții să inunde și să înghiță totul. Cifrele, așa cum ni le prezintă tinărul primar V. Barbu, dezvăluie transformările arhitectonice și edilitare de o unică anvergură, dezvăluie de fapt că accentul noului — multă

vreme doar un accent, prețios desigur, dar izolat — astăzi, adică de cîtiva ani, a devenit priveliște, priveliște citadină. Mai întii de toate, orașul și-a spart carapacea lui seculară, dezvoltîndu-se viguros și puternic dincolo de fruntariile-i vechi. O centură de fabrici modern echipate (cu o producție de 2 miliarde de lei în acest an, de 3 miliarde la anul!) îmbrățișează din toate zările Drăgășanii, încercînd vechiul tirg și deschizîndu-l, în același timp, spre toată țara. De la vreo 1500 de oameni ai muncii, trăitori aici acum un deceniu și jumătate, s-a ajuns la circa 12.000, din care 8.000 dedată exclusiv treburilor producției. Noua condiție, industrială, a Drăgășanilor a făcut ca orașul să se trezească, peste noapte, prea mic, prea strîmt, deci somat să-și restructureze înfățișarea din temelii, și asta nu în durată, ci în ani, sezoane și luni. Drept care întregul centru al urbei (rețineți: întregul centru!) a fost smuls din priveliște, cu întreaga-i verbină de maghernițe și de case vechi, ca să facă loc unui centru nou, înglobînd

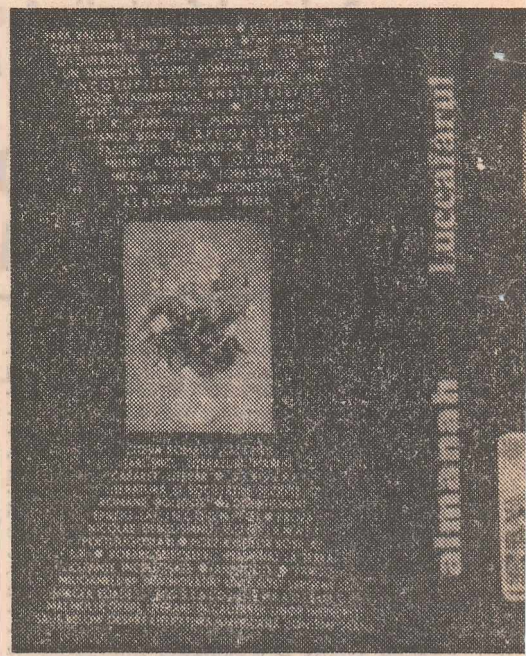
în acest cincinal 4500 de apartamente în blocuri. Alte blocuri s-au ridicat în periferii, devenite și ele, în concepția edificiilor, „centru”, adică nuclee tefere de civilizație și confort. Zeci de kilometri de străzi asfaltate, iluminate modern, străbătute de canalizări fluviale și de conducte de apă potabilă, străjuite de arbori, unele adumbrate de bolți de viță, reorganizează orașul nu liber, deci nu haotic, ca altădată, ci cu metodă, după legile noului, inclusiv după cea a frumosului. Să mai aliniem niște cifre? Mai bine să traducem cifrele în piatră, în piatră albă a noilor edificii, lăsînd-o să se constituie singură — conform planurilor — în cadrul urbanistic al zilei de astăzi a Drăgășanilor, orașul nou și strălucitor de sub cerul albastru al podgoriilor Oltului.

Ceea ce totuși va trebui să mai consemnăm este că noul Drăgășani, edificat într-un timp record, s-a ridicat cu destule dificultăți, solul locului refuzînd — nu metaforic, ci la modul propriu — temeliele noului, acest sol fiind, ni se povestește, „ca un fagure”, ferăstruit adine în pivnițele și beciurile vechilor negustori de vinuri, uriașe ca niște bolgii. Cum să zidești solid și durabil pe niște carii ale pămîntului? S-a muncit din greu, s-au adoptat soluții constructive cu valoare de premieră, și, cu ajutorul localnicilor, înhămați cu entuziasm la carul urnirii tirgului către viitor, s-a ajuns la ceea ce este astăzi, adică la unul din cele mai frumoase orașe ale românilor.

Cîndva, scriitorul Gib Mihăescu, fiu al acestei vetre, își instalase în cerdacul casei un telescop, cu care să caute cerul, refuzînd perspectiva plată a locului. Cîndva...

Ridicat pe verticala marilor planuri constructive ale prezentului, deasupra pămîntului său scurmat de bolgii, Drăgășanii, în văzduhul albastru sau alb al iernii, nu-i un oraș suspendat, ci legat cu pripoane istorice de țărîna ce l-a iscat. Arcadele frunte ale bolților marilor pivnițe aparținînd I.A.S.-ului din localitate desenează sprincene deasupra unor ochi cunoscuți, care te privesc din timp. Pe dealuri, deasupra acestor arcade, urcă pădurile de viță, iar jos, prin ele, trepte de piatră te conduc în adine, unde duhul pădurilor de struguri geme închis în antele. Viticultura a rămas aici mai mult decît un compartiment important al vieții, o indeletnicire, de vreme ce produsul ei dă o anume culoare obrazului localnicului, stimulează chefel de a trăi, își prelungește prezența peste tot, parfumînd și paginile de literatură (vezi Gib Mihăescu și alții). Capitală a vinurilor oltepe, dar și citadelă a unor industrii moderne și eveniment arhitectonic de anvergură în această parte a țării, orașul lui Gib Mihăescu are încă — și va mai avea — destule de spus, într-un prezent și într-un viitor ce i s-au revelat dintr-o dată la proporții de inevitabil.

ILIE PURCARU

Primul almanah

Din cuprins: Țara văzută de tinerii scriitori se vorbește, Argezi inedit, O diversivene politică despre România anilor 1940, „Incorupti” mirescu, antieteristul, Povestiri cu haiduci, F și O.Z.N.-uri, Nicolae Iorga, oratorul, Album... Țări mici, literaturi mari?, Literatura și societatea la „Incognito”, Nicolae Densușianu, confirmat și „nevinovăția” unui fost sergent SS, Mirec multe opere literare în căutarea unor interprete ricană contemporană.

Actuala înfățișare a revistei *Lucașfărul* — și cînd spunem actuala vrem să se înțeleagă ceea ce ne oferă această revistă de cel puțin patru luni încoace — ne îndeamnă să o raportăm atît la ceea ce a fost, cit și la contextul general al altor reviste literare din țară. Ne vom limita să spunem că revista *Lucașfărul* s-a străduisit în ultima vreme și a reușit, după părerea noastră, să ne propună o imagine foarte fidelă a unei literaturi pe care o numim, îndeobște, a tinerilor scriitori din țara noastră. Constatăm cu o deosebită satisfacție că în ultimele patru luni paginile 4-5, adică interiorul revistei,

sînt masiv ocupate de poezia și proza tineri ce au bătut la porțile afirmării în sine, cîntă această stare de ne-ar incinta peșteră, dar, prin existența strădaniilor respsective ale revistei, ra scrisă de această stare de pețime și o profit în stare să confectueze două pagini drepți socotite printre mai bune paginile rare la ora de calitate la care crează și ma respectivului spaț grafic în care gătrații grafice, f ale scriitorilor ș

VIAȚA CA O MUNCĂ

Zgreptănam cu pinioanele electromotoare pe stilul înfipt în cerul de peste Crivina. Liftul — o incoreală dovedită sigură, cu pereți dintr-un rabiț confort sport sudat pe cadre metalice gen cușcă — ne-a cățărât pină la cota plus șaptezeci și nouă, iar sufletele pină către gură. Pe ultima platformă funcțională a cazanului 1A — deci unul dintre cele două ale primului grup de 330 MW — eram mai sus decît se glisau în acea zi cofrajele pe coșul de fum. (Care coș, la sfîrșit, sumețîndu-se pină la 235 de metri va fi cel mai înalt din România.) Eram mai sus chiar decît nacela uriașului turn din grinzii cu zăbrele și cu braț rotitor în care oficia macaragiul Ștefan Balaș. Ne însoțea Teodor Istrate, primarul orașului Anina, și inginerul Radu Munteanu, șeful de lot. La o zvirilitură de băț în stînga noastră și cam la aceeași înălțime tocmai se dezlăsa din picla dimineții muntele Tilva Vacii. Îl ingina răsfrîndu-se sub primele raze de soare virful Tilva Zinei. Pe versantele ambelor, toamna închegase frumos și răcoros mărgeanul singelui de frunze supuse nimicerii anuale. Un vîntuleț de înălțime țifnos și tăios ca un ascuțit vidia zăbrlise bărbuța inginerului care îl tot informa pe primar că centrala termică de pornire „va mișca începînd cu luna viitoare” și că pe cazanul 1A, „adică exact pe acesta de sub picioarele dv.” — uriașul boiler născut și crescut la „Vulcan” București atîrnă pe tiranți fixați undeva, sus, mult deasupra capetelor noastre; focarul ocupă partea inferioară, între cotele +12 și +45, iar canalul convectiv „acesta de care vă sprîjiniți ca să nu amețiți” merge pină la +80 — lucrările sînt în mare terminate, dovedă că a și fost supus probei hidraulice nr. 1. Numai că primarul părea cu totul absorbit de ceea ce vedea prin binoclu pină jos, hăt-depart, în carieră, unde mișunau excavatoarele și autobasculantele de mare capacitate...

Despre care numai cu cîteva ore în urmă, tirziu în noapte, rîpîndu-le timo prețios, discutăsem cu oameni purtînd povara unor răspunderi pe care nu mă sfîșec să le numesc fantastice. Erau acolo inginerii directori Ion Văcaru, Vlad Lucian, Romulus Nicolescu, geologul Dumitru Anescu și o proiectantă din Capitală, Elena Dolag. Cearcănele oboseli excesive parcă zugrăvite cu violet de gentiană se lățiseră concentrice peste fețele albite nefiresc sub neonul năucitor de strălucitor. Tocmai întocmeau un program pe care

directorul Văcaru urma să-l înfățișeze peste numai o zi la minister. Nu-i mai ușor invers? întrebăsem gîndînd că poate n-ar fi rău ca înșiși miniștrii să se deplaseze la Anina. „N-aveți grijă, uneori se întilnesc aici mai des decît în Consiliu, la București...” Așa aflasem că orașul Anina al anului 1980 este pentru miniștri (și nu numai) ceea ce este Mecca pentru musulmani, de pildă. Adică un adevărat loc de pelerinaj. Iar adevărul e că în ambele localități punctele de maximă atracție și senzație sînt niște pietre: la Mecca piatra sfîntă Kaaba, protejată în moschee, iar la Anina pietrele care ard, deci sisturile bituminoase — căpăcuite de erele geologice și chiar de „actualul amplasament al orașului! Cei care suspsectează ca fiind forțată alăturarea ziselor toponime trebuie să afle că faima Aninei este în plină ascensiune. Și nu numai la noi. Fiindcă la Anina se consumă acum o premieră MONDIALĂ: nicăieri pe pămînt — cel puțin deocamdată — nu funcționează o termocentrală pe bază de sisturi bituminoase cu o putere calorifică atît de scăzută (800—1000 Kcal/kg). Atîta timp cît în România petrolul a curs pină și prin răstoace, exploatarea sisturilor bituminoase ar fi stîrnit zimbete compătimitoare. Acum dimpotrivă. O confirmă însăși această termocentrală aflată în construcție. Datorită ei, noi românii sîntem literalmente asaltați să împărțîșim și altora din experiența acumulată. Motiv pentru care, și pentru reporteri, Anina anilor '70 a devenit un fel de Hunedoara anilor '50 — adică un fel de probă de foc. Cel puțin așa cred unii tovarăși de la întreprinderea de exploatare a sisturilor.

...L-am rugat pe primarul Teodor Istrate să-mi imprumute și mie binocul dumisală și să-mi arate la ce privise cu atîta insistență.

— Acolo jos, s-a procedat la cea mai mare deflagrație experimentală încercată vreodată în România — peste 70 tone de exploziv detonate odată. Mirel Ilieșu a făcut din asta un film, dar pe noi ne interesa altceva. Așa s-a verificat și s-a confirmat faptul că termocentrala poate fi plantată lingă carieră. Pentru că-i adevărat — de aici vor fi pulsați în sistemul energetic național 990 MW; însă la fel de necontestat este și faptul că se vor consuma anual peste 12 milioane tone de sisturi. (O curiozitate: în tot cincinalul 1971—1976. Anina a beneficiat de 120 milioane de lei investiții. Acum numai într-o singură lună sînt investite peste o sută de milioane.) Zăcămintul conține 4 miliarde tone de sisturi, ponderea aflî-

du-se sub actualul intravilan. Ca să le exploatăm va fi nevoie să mutăm orașul. În următoarea jumătate de secol, Anina va fi o a doua Orșova, ca destin. Populația va crește de la 18.000 locuitori în prezent pină la 27.000—30.000! Priviți dealul acela. Se numește Colonovăț. Se pot observa temeliele a trei blocuri. Sînt primele edificii ale viitorului nou oraș Anina. În prima fază, vor fi ridicate 2.700 de apartamente. Platoul de lingă ele a fost deja amenajat pentru fabrica de betoane...

Cine vor fi noii locuitori? Pe unii i-am cunoscut chiar acolo, pe verticalele provocatoare de vertij ale cazanului 1A. Coborînd era gata-gata să ne lăsăm pie-

ANINA — CONSTRUCTORII NOII CETĂȚI

lea palmelor pe balustrada de la cota +60,8. De ce? Doi bărbați spinzurați în centuri de siguranță — la înălțimea unui bloc cu 20 de etaje și aflat pe buza unui hâu! — minuiuau brenerile aparatelor de sudură cu calmul ardoleanului pus pe adîncă cugetare. Iar sub ei, ploaie de scîntel... Și bineînțeles că toate fiarele aflate în contact cu aparatele celor doi frigeau ca însuși focul. Cînd s-au dumerit ce anume dorim de la dinșii, s-au sălțat pe consolă și s-au prezentat: „Crăciunaș, 36 de ani, și Brata, 26 de ani. Sîntem aici de o lună. Am venit amîndoi de la Baia Mare și dorim să rămînem la Anina...” Iată deci încă doi dintre locuitorii viitorului oraș. Și încă: la cota +47 echipa lui Nelu Udrea execută o „sudură de înaltă rezistență în mediu protejat de argon”. Judecat după canoane vetuste și înguste n-ai zice că pletoșul și bărbosul de Nelu Udrea ar fi unul dintre cei mai buni sudori, unul dintre cei mai buni cursanți de la școala serală de maiștri, unul dintre cei mai stîmțați și pricepuți șefi de echipă (așa susțin sudorii Mihai Rusu și Radu Cucuruz), unul dintre cei mai iubiți băr-

bați (așa susține sudorița Elena Udrea, 23 de ani, în aceeași echipă dar și „nevestă-să!”)... Și totuși, așa este. După cum la fel de adevărat se dovedește a fi că pină la cei 29 de ani ai săi, Udrea a lăsat în urma lui kilometri întregi de coridoane de sudură la Borzești, Doicești, Brazi, București-Vest. Dar acum vrea să se stabilească în Anina nouă. Cu întreaga echipă. Și iată că-i cunoașteți pe alți cîțiva locuitori ai viitorului nou oraș Anina. Care se va contura ca atare abia spre anul 2000... Ceea ce nu-i împiedică pe toți acești sufletești să muncească pe rupte deși astăzi nu-i decît 11 octombrie 1981 și DUMINICĂ!

LUPTA CA O VIAȚĂ

Cînd concentrația monoxidului de carbon a depășit patru miimi, de la stația telegizmetrică — adică acel complex de aparate care depistează și măsoară metanul — s-a dat alarma: „La sectorul 3 — Vest, în abatajele 642 și 643 ceva e în neregulă”. Metanometrele portabile au confirmat — „pericol”. De la 850 de metri adîncime măsurătorul de gaze Vasile Grosu îl sună în plină noapte pe director: „Miroase a fum”. Povestește inginerul Ion Iorga, directorul Exploatarei miniere Anina: Anul viitor se rotunjesc 19 decenii de cînd de aici se extrage cel mai bun cărbune cocsificabil din România. Perioadă în care s-au scobit în munte cam 21 de kilometri de galerii, suitori și puțuri. Lucrăm în una dintre cele mai grele și cele mai adînci mine ale Europei. Puțul principal merge pină la 930 metri, dar avem galerii și pe la 1.100. Cu fiecare 33 de metri temperatura sporește cu cîte un grad Celsius, așa că nu puține sînt abatajele în care se lucrează la peste 40 de grade. Motiv pentru care în mină se introduce în fiecare minut peste zece mii de metri cubi de aer! Totuși sînt dese situațiile cînd cizmele de cauciuc ale minerilor se umplu de transpirație și cînd pielea incinsă nu mai suportă nici măcar mașoul. În plus, din cauza conținutului de sulf, cărbunele Aninei este autotinflamabil. Atunci în noiembrie '79 din cauza asta ni s-a tras. Focarul a apărut în lucrările vechi, părăsite. După opt ore, fumul putea fi tăiat felii. Pericolul de a se aprinde metanul era intens. Și chiar s-a aprins. Sînistrul s-a întins la abatajele vecine. A fost alarmată stația de salvare. 25 de oameni antrenai și costumați special — oameni care în condiții obișnuite muncesc cot la cot cu ceilalți — s-au prezentat ca la o apăsare pe buton.

Luceafărul

„Luceafărul”

... Luceafărul 1000, Cărți despre care
... cruzimea lui Vlad Teșes, Un ame-
... preseși de mare tiraj, Tudor Vladi-
... ția comorilor dacice, Mituri astrale
... Preda, Citeva romane cu „cheie”,
... file secrete, Romane polițiste, Epilog
... Poezia pieilor roșii, azi, Milioanele
... Eliade: Nostalgia paradisului, Mai
... Saul Below despre literatura ame-

te de
nor ti-
au bat
Lua-
tiv, a-
apt nu
măsu-
ența și
teritelor
literatu-
tineri
prosm-
matică
de-a
cele
lite-
ctuală,
conlu-
nțarea
tipon-
ilus-
ogralii
titluri

ce atrag. Dar, dincolo de
aceste două pagini, re-
vista ne mai oferă și o
sumedenie de rubrici fi-
xe ai căror semnatari sint
fie redactorii ai revistei,
scriitorii pe deplin con-
sacrați ai tinerelor gene-
rații, fie colegii de genera-
ție cu toți cei ce alcătu-
iesc, cu o îmbucurătoare
profesionalitate publicisti-
că, paginile acestei reviste.
Al cărei mare merit
este, o repetăm, fidelita-
tea față de fenomenul
literar contemporan, de
unde și concluzia noastră
că *Luceafărul*, cu o
astfel de frumoasă și in-
căpăținată orientare, a
trecut cu bine pragul unei
atit de necesare renașteri.
(FLĂCĂRA)

In frunte cu conducătorii sectoarelor
producție. O autentică elită dintr-un
ament de elită: tânărul inginer La-
u Antal, tehnicianul Cioacă Iancu,
arii Vasile Bălan, Ion Cătană, Con-
in Blănaru, Iiașcu Petre, artificierul
orghes Buzduc, maistrul Dumitrescu
itru... Zarurile vieții lor fuseseră
cate. Lucrau în metanul care ardea,
au în calea focului diguri din saci
isip și din bolțari. De citeva ori s-au
s incremențiți de frică. S-au întors
pășit din nou peste pragul porții
ui — rușinea depășește uneori spa-
norții. Oameni în toată firea, întregi,
mai curind suportă o durere fizică
o bronie! Atunci și-au dat seama
levărat că a putea însemna mai întâi
a. La 850 metri adâncime, într-o sco-
ă a muntelui! Cădeau pietre încinse,
au pe trupuri costumele udate cu apa
din furtunuri, noroiul clefăia bez-
... N-aveau timp să-și tragă suflul,
ădeau suflul. Înălțau diguri. Saci-
ci-saci-bolțari! Din ambele capete,
de sus și de jos. Altfel nu se poate,
mult — digurile trebuiau închise în
și timp. Numai așa se barează dru-
aerului care întreține focul. Sincro-
ea trebuie să fie perfectă, deși pe
ni îi despart zeci de metri de ga-
de suitorii. Altfel zona zidită devine
a simplu o bombă — cind explo-
a metanul își mărește volumul de
ori... Primul zid dintre foc și aer
licaseră doar până la jumătate, cind
trezit cu focul în spate. S-au re-
din al doilea zid nu s-a putut ri-
decit o treime. Iar s-au retras. Abia
ia oară au reușit izolarea. Au fost
e ore de luptă fără nici un fel de
... Ape? Totul a intrat în norma-
el de toate zilele. Cu trei schimburi
ctive; cite șase ore fiecare. Cu un
ib pentru reparații. Cu cizme pline
doare. Cu ambiții: Ion Roșu de la
ul 2-Vest dăduse 7,5 tone de căr-
în plus pe post și se acreditase
că nimeni n-o să-i taie recordul.
trecută, în septembrie, Vasile Fe-
in sectorul 3-Vest a scos 8 tone. La
a din șut a fost primit cu flori,
ră, ovații, orații. Dovadă că cei care
esc bine și petrec bine. Au și cu ce
her a ridicat atunci aproape 11 000
l. Retribuția medie pentru un miner
ina este de 3 300 lei. Stroescu Eleo-
este omul nr. 1 la înalțări...
moșă și aspră este munca mineri-
ninei. Iar lupta lor este cit o viață
o viață.

MIRCEA BUNEA

CAUZA APELOR CURATE

Starea Oltului

Se spune, pe bună dreptate dealtfel, că un bilanț al resur-
selor de care dispune economia unei țări fără a lua în consi-
derare apa este doar un bilanț incomplet. S-ar putea ca eco-
nomiștilor să le fie mai la îndemână să socotească resursele
minerale, cele de hidrocarburi, ori numărul spațiilor arabile,
a celor împădurite și așa mai departe, până la fauna și flora
spontană din care se hrănesc turmele munților. A omite însă
resursele de apă, indiferent de temel, înseamnă în fapt a nu
recunoaște un adevăr de necontestat, și anume că întreaga
activitate economico-socială a țării nu s-ar putea desfășura,
însăși existența societății fiind de neconceput în absența apei.
Civilizații omenesti s-au născut la margini de ape; civilizații
au dispărut din pricina absenței ei, a apei care ne astimpără
setea și face cu puțință agricultura și industria, viața însăși!
Știința nu poate face deocamdată „apă sintetică”, nu există
înlocuitori, cum nu există așa ceva nici pentru viață. Dincolo
de toate aceste evidente rămâne faptul, unanim recunoscut,
că setea lumii crește vertiginos. Grijă pentru buna gospodă-
rire a apei devine în contextul civilizației tehnologice actuale
un element de prim ordin, de care poate depinde dezvoltarea
economică, bunăstarea și sănătatea noastră.

România nu este deloc o țară bogată în ape potabile. Țara
noastră face parte dintr-un continent el însuși sărac în ape
dulci utilizabile, iar poziția noastră este destul de jos într-un
„clasament” al resurselor dominat de Norvegia (103 000 metri
cubi de apă pe locuitor). La noi se apreciază că resursa to-
tală de apă utilizabilă este de 37 miliarde mc, adică, raportat
la numărul populației, numai 1 800 mc de fiecare locuitor.
Cu toate acestea, cerințele interne de folosință a apei sînt
dintre cele mai mari, ca și în continuă creștere. În privința
cerinței de apă industrială, spre exemplu, cea a României
este cu mult mai mare altor națiuni, uneori din cauza abu-
zului, alteori din pricina tehnologiilor propriu-zise, care sînt
prea mari consumatoare de apă. Sigur, industria noastră în
plină dezvoltare a sporit considerabil necesarul de apă pentru
tehnologii. În 30 de ani (1950—1980), cererea de apă a crescut
la noi de 20 de ori (1 miliard mc în 1950, 20 miliarde în 1980),
față de 7 ori, cit reprezentă creșterea mondială, calculată de
la începutul secolului. Pentru anul 1985 se estimează un con-
sum de 28 miliarde metri cubi, iar pentru 1990 prognoza in-
dică 35 miliarde mc, deci foarte aproape de... rezerva totală
de ape utilizabile ale țării. Chiar adăugînd rezerva subterană
utilizabilă (4—5 miliarde mc), este posibil ca la sfîrșitul dece-
niului cerința totală de apă a țării noastre (industrie, agricul-
tură, uz menajer) să depășească rezervele totale.

Din punct de vedere legislativ, țara noastră a legimentat
bine problemele legate de buna gospodărire a apei. Legea
apelor, votată la 1 aprilie 1974 și Programul național de
perspectivă pentru amenajarea bazinelor hidrografice din
Republica Socialistă România (aprilie 1976), dau „o concep-
ție unitară de perspectivă a problemei apei, una din princi-
palele bogății naturale ale țării...”, problemă de interes na-
țional pentru dezvoltarea economică și socială a României“.
Au fost astfel stabilite o serie de măsuri menite să ducă la
o mai bună gospodărire a apei pe teritoriul țării. Lipsa de
apă în perioada de vegetație a produselor agricole sau plusul
de apă, cu pagubele materiale care le incumbă (numai inun-
dația din 1970 a provocat pagube de 10 miliarde lei), sînt
evidențe care fac din problema apei o mare responsabilitate
socială și umană, un factor de prim ordin. Așadar, în cinci-
nalul 1976—1980 s-au realizat noi lucruri de acumulare, cu o
capacitate de 2,7 miliarde metri cubi, totalul de apă cuprin-
să în aceste lucruri ajungînd în momentul de față la 6 mi-
liarde mc (în perspectivă: 34 miliarde!). Circa 900 din

De sub trupul de calcar albicios al Hă-
ghișmașului Mare, în Munții Harghitei, la
altitudinea de 1 280 metri, izvorăsc vreo
opt firicele de apă, dintre care cele mai
importante poartă nume locale: Șipoș,
Sandui, Megyes, Szek. Cîrînd ele se unesc
într-un pîrîu, căruia însă cu greu îi
poți bănui mărimea de mai tirziu: **riul Olt**.
El curge spre depresiunea Ciucului, în
vreme ce fratele său gemăn, Mureșul,
ale cărui izvoare se află tot pe aproape,
se îndreaptă spre cea a Topliței. Personi-
ficînd elementele naturii, fantezia popu-
lară a țesut în jurul acestor izvoare o le-
gendă minunată, preluată apoi de George
Coșbuc. Este vorba despre cunoscuta po-
veste a celor doi fii de împărat, Mureș și
Olt, asemănători într-un totu chip dar
deosebiți din fire, care au plecat să-și cau-
te tatăl neîntors de la război. Locuind în
cite un turn al marii cetăți de piatră, unul
porni agale și molcolm spre miazănoapte,
altul vijelios și nestatornic spre miazăzi.
Împărăteasa, îndurerată că fiii plecați în
lume și-au despărțit cărările, se rugă ce-
rului să-i preschimbe în două riuri, și
riuri au rămas pe vecie. Apele limpezi și
reci le seamănă, dar curgerea lor păstrează
pecetea firii deosebite a celor doi
frați sortiți să nu se mai regăsească decît
tirziu, în suvoiul larg al Dunării. Oltul
măsoară 670 de kilometri, ocupînd o pozi-
ție centrală pe harta țării, de unde în-
semnătatea sa excepțională pentru istoria
neamului românesc și, mai aproape
de noi, pentru economia națională. Dinco-
lo însă de legendă sau de istorie, intrînd
cu alte cuvinte în plină realitate, apele
Oltului își pierd mult din poezie, chiar
dacă ele nu ating deocamdată registrul
dramei. Am văzut nu demult o har-
tă, desenată de specialiștii de la Di-
recția apelor Olt, cu sediul la Rm. Vilcea.
Pe ea simbolurile erau foarte expresive:
apele din prima calitate erau colorate în
albastru, cele din a doua cu galben (aten-
ție!), în categoria a III-a figurau ape co-
lorate în roșu (stop, alertă!), în vreme ce
apele complet degradate erau vopsite pur
și simplu în negru, inconfundabilul simbol
al distrugerii, al morții... După care ne-am
hotărît să facem noi înșine constatarea, să
vedem cu ochii noștri cum se desfășoară
procesul de transformare a unei ape albas-
tre în apă neagră. Ceea ce am aflat veți
citi în continuare.

Ce poate însemna o poluare de numai 2%

Bălan. La circa 7 km de masivul Hă-
ghișmașului, ce domină precum zidurile
unei cetăți de piatră albă împrejurimile
împădurite, în aval pe cursul riului, un

cele 1 500 de localități expuse efectelor inundațiilor sînt astăzi
protejate corespunzător. S-au făcut lucrări de combatere a
eroziunii solului pe 900 000 de hectare, 370 km de lucrări pen-
tru corectarea torenților, 30 000 ha reimpăduriri și au fost
construite 650 noi stații de epurare a apelor uzate, din totalul
celor 3 700 existente acum în țară.

Cînd vorbim despre economia apei, problema calității ei
este de asemenea una foarte importantă. După cum am mai
spus, industria este un mare solicitator de apă, dar un mic
consumator propriu-zis: peste 90 la sută din apa utilizată în
industrie se întoarce la sursă, după ce a fost folosită în
procesul tehnologic. Ceea ce afectează însă bilanțul apei nu
este cota mică a consumului real, ci calitatea apei evacuate.
Dacă apa deversată nu este trecută prin stația de epurare,
sau dacă aceste stații nu funcționează la parametrii proiecta-
ți, apa aceasta nu mai poate fi folosită în alte scopuri, fiind
puternic infestată de substanțe chimice, biologice, metale etc.
Mai mult, ea poate deprecia și apa rămasă în sursă, cu care
se amestecă după deversare, scoțînd-o și pe aceasta din cir-
cuiul economic. Sub acest aspect, este limpede că indus-
tria poate deprecia cantități de apă mult mai mari decît fol-
losește ea propriu-zis, și acest lucru cu deosebire în perioa-
dele de secetă, cînd debitele riurilor se micșorează și capaci-
tatea de absorbție scade. În țară există la ora actuală 3 700
de stații de epurare, față de 1 470 în 1970 și numai 200 în
1950. În cursul anului trecut s-au investit 1,5 miliarde lei
pentru aceste stații. Și totuși, din totalul de 4 miliarde mc
de ape uzate într-un an, numai 25 la sută sînt complet epu-
rate, circa 45 la sută se epurează parțial, iar restul se de-
versează direct în albia riurilor. Din totalul de 3 641 stații de
epurare analizate în cursul anului 1980, 1 400 nu funcțio-
nau la parametrii maximi. Este motivul pentru care, pe
parcursul aceluiași an, în apele riurilor noastre au fost văr-
sate, împreună cu apele uzate, circa 47 000 de tone de pro-
duse petroliere, 2 434 tone fier, 481 tone zinc, 494 tone cu-
pru 264 tone crom, 57 tone plumb și așa mai departe, inclu-
siv cianuri, mercur și alte asemenea substanțe deloc favora-
bile vieții... N-am amintit despre substanțele organice, la
fel de periculoase, dar este de reținut că la controlul efec-
tuat la sfîrșitul anului trecut din cele 1 228 stații de epurare
aparținînd Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare
numai 719 funcționau corespunzător, 509 nu funcționau deloc,
iar 162 erau folosite dar acuzau greșeli de proiectare. Foarte
multe din investițiile prevăzute pentru construcția sau extin-
derea stațiilor de epurare sînt în mare intîrziere. Statul a
prevăzut o sumă importantă pentru aceste lucrări, dar iată că
planul de investiții din acest sector a fost îndeplinit, în 1980,
doar în proporție de 58 la sută.

Cu alte cuvinte, deși se fac eforturi importante, problema
mai bune gospodăririi a apei este la noi o problemă reală,
nu una inventată de specialiști idealiști ori de reporteri în
căutare de senzational. S-a mai scris în presa noastră despre
aceasta, nu vrem să ne asumăm rolul de deschizători de
pîrtie, fiindcă nu e cazul, deși revista noastră a publicat de-a
lungul anilor numeroase luări de poziție în această direcție.
Ceea ce noi știm însă foarte bine e că un semnal de alarmă
trebuie tras cit mai din timp, pentru a-i spori eficiența. Este
motivul pentru care am hotărît să acordăm acum un spațiu
mai mare **Cauzei apelor curate**, ancheta efectuată de redac-
torul Dumitru Graur asupra stării riului Olt întinzîndu-se
pe mai multe numere ale revistei. Deci, Oltul, de la izvoare
pînă la vărsarea în Dunăre, văzut de unul dintre redactorii
noștri. În numărul de față, județul Harghita, cu problemele
specifice întîlnite în acest spațiu geografic...

Picătură cu picătură se face balta mare...

Sinsimion. Acum 4 ani, stația de epu-
rare a apelor uzate provenite de la sec-
ția spirt-amidon din comună (a întreprin-
derii berii, spirtului, amidonului și apelor
minerale Harghita, cu sediul la Miercurea
Ciuc) a fost desființată. Evacuarea nămo-
lului excedentar se făcea pe atunci în
mai multe gropi aflate în apropierea ca-
selor și grădinilor, motiv pentru care sa-
nepidul a intervenit. Secția numită pre-
lucrează porumb și cartofi, din care scoa-
te spirt, glucoză lichidă, dextrină, zeamil
și alte asemenea produse. Sase puțuri
forate asigură alimentarea cu apă din
stratul freatic (6 000—7 000 m³ pe zi). După
folosință, practic aceeași cantitate de
apă, încărcată bogat cu substanțe minera-
le și organice, ia drumul unui nou iaz
de decantare, cu o suprafață de 5 hectare,
indiguit într-un loc mlăștinos, unde se
realizează epurarea mecanică, adică de-
punerea pe fundul lacului. Randalmentul
acestei epurări e de circa 60 la sută. Ne-
existînd o a doua treaptă de epurare, cea
biologică, restul curge în Olt. Andrei Vi-
rag, șeful secției: „Nu avem altă posibili-
tate în momentul de față. Mai corectăm
puțin Ph-ul, adică aciditatea, alte măsuri
nu ne sînt indicate. Avem însă toate avi-
zele, Oficiul județean de gospodărire a
apelor știe bine situația. Da, am aflat că
în lacul din Tușnad-Băi a fost interzis
scăldatul, dar asta nu s-a întîmplat nu-
mai din cauza noastră. Avem și noi par-
tea noastră, e adevărat, dar mai sînt și
alți impurificatori pe Olt, în amonte, cum
e Bălanul, stația de epurare a orașului
Miercurea Ciuc, chiar aici, în Sinsimion,
ferma de vaci a I.A.S.-ului nu face altce-
va decît să deverseze direct în Olt“. Com-
pletarea stației de epurare cu treapta sa
biologică, atit de necesară desigur, urmea-
ză să se încheie peste un an de zile, luînd
în considerație termenul constructorului
(întreprinderea de îmbunătățiri funciare
M. Ciuc). Valoarea acestei investiții este
de 23 de milioane, dar pînă în momentul
de față lucrările n-au depășit nici un sfert
din totalul lor. Pînă la formarea nămo-
lului biologic va mai trece destul timp,
lucru constatat din practică. Iată așadar că
la Sinsimion situația prezentă va mai
dura, peste 2,1 tone de suspensii totale se
vor deversa zilnic în Olt, spre continua su-
ferință a beneficiarilor din aval, așa cum
se întîmplă dealtfel totdeauna.

(Va urma)

DUMITRU GRAUR

baraj artificial taie apa, formînd lacul
Mesteacăan, necesar pentru alimentarea cu
apă a întreprinderii miniere din localita-
te. Sînt aici circa 500 000 metri cubi de
apă curată, foarte rece, de cea mai bună
calitate, din care întreprinderea extrage
zilnic aproape 25 000 m³. Cea mai mare
parte, peste 80 la sută din această apă
este folosită în procesul tehnologic de pre-
parare a mineralelor pîrîto-cuprifere, res-
tul se utilizează pentru alimentarea orașu-
lui avînd acum circa 14 000 de locuitori.
După ce trece de stația de flotare, apa se
transformă într-o „turbureală de steril”,
care, împreună cu apele de mină, se
captează într-o instalație specială și e
pompată prin conducte în iazul de de-
cantare, pentru depozitarea sterilului prin
sedimentare. Primele trei iazuri de acest
fel au fost dezafectate, acum s-a con-
struit cel cu numărul 4, o investiție în
valoare de cam 50 de milioane, care pare
suficient chiar în perspectiva următorilor
10—15 ani. Aici, la circa 10 km în aval
de Bălan, particulele și suspensiile solide
se decantează, apa se limpezeste și apoi
revine în riu, care între timp a rămas
doar un firicel de ape ce se scurg prin
oraș într-un canal cu maluri de piatră.
Directorul Atila Racz ne spune: „Randa-
mentul iazului de decantare este aproa-
pe perfect, peste 97 la sută probabil. De
la noi apa flectă destul de curată, nu
mai e ca acum 7—8 ani, cînd se plîngeau
toți de Bălan că afectează fondul piscicol.
Rareori se întîmplă să facem deversări,
direct în riu, cel mult o dată sau de două
ori pe an, cu totul accidental și pentru
scurt timp. Avem iazuri pentru asemenea
avarii, avem un specialist permanent, pe
geologul Arpad Szilagy, care se ocupă cu
gospodărirea și calitatea apei, dar de mul-
te ori observăm că mentalitatea unora a
rămas la fel ca acum 15—20 de ani în
ceea ce ne privește. Noi nu mai poluăm
decît în foarte mică măsură, deși mina
a crescut mult în ultimul timp, dar odată
cu dezvoltarea ne-am utilitat și noi mai
bine, am schimbat radical concepția des-
pre protecția apelor. Dacă o să vă duceți
jos, la Sinsimion, spre exemplu, o să ve-
deți ce fac aia acolo și o să aveți de ce să
vă minunați!“ Pînă una, alta, să notăm
că la chiar randamentul de 97 sau 98 la
sută al iazului principal de decantare, în
apa riului Olt tot curg peste 100 de tone
pe zi de suspensii, adică steril măcinat,
cu 30—40 la sută cuarț, alte roci și sîsturi
sărăcitoase, grafitoase, care sînt în general
inerte, dar pe care apa le tot duce la vale,
depunîndu-le cine știe pe unde — iar 100
de tone sînt totuși 100 de tone!

Creatorul de modele și prototipuri Paul Matei, București, str. J. Curie nr. 12, ne roagă să atragem atenția asupra „a două monumente de o inestimabilă valoare artistică ce mor încet-încet, murind odată cu ele și ceva din sufletul românesc”. E vorba de ruina în care au ajuns, degradându-se continuu prin neglijare, grupul statuar în piatră „mamă cu copil în brațe”, reprezentând-o pe Ana Davila, creație de o mare forță plastică a sculptorului Fr. Storck (tatăl), și capela cu picturi interioare de Gh. Tattarescu, aflate în curtea Liceului pedagogic din soseaua Panduri. Publicându-i scrisoarea, socotim că am și atras atenția Comisiei pentru ocrotirea și conservarea patrimoniului cultural național a municipiului București.

Tinărul Enache Paul din București, str. Baba Novac 16, de profesie electronist-electrician a fost repartizat de cabinetul stomatologic de la locul său de muncă, pentru a-și rezolva o lucrare dentară, la serviciul de specialitate al Policlinicii „Titan”. Numai că, în loc să fie tratat de dinți, a fost tratat cu jigniri și refuz, pe motivul că „aurul de la lucrarea veche nu mai este suficient, a apreciat tov. dr. Petruțian, șeful serviciului”. S-a adresat și directorului adjunct al unității policlinice, dar tot fără rezultat. „Rog să mi se rezolve problema de sănătate, cit și problema aurului meu care a rămas la medicul șef, fără să mi-l restituie”. Transmitem și noi rugămintea, inclusiv aceea a analizei comportamentului față de pacient, Direcției sanitare a municipiului București de la care sperăm să primim răspuns.

Directia pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Timiș ne asigură că situația lui Ancău Viorel din comuna Satchinez, semnalată de noi în coloanele acestei pagini acum câteva numere, era rezolvată la data apariției. A fost încadrat în postul de casier, creat special pentru dînsul, și „are aprobarea pentru darea în folosință a unui motocicletă care să-i permită deplasarea de la domiciliu la locul de muncă și invers”.

Un răspuns favorabil am primit și în cazul lăcătușului mecanic de la CSG, Saviu Constantin. Centrala siderurgică Galați ne precizează că „i s-a repartizat un apartament cu 2 camere în blocul 21, Micro 19”, în care urmează să se mute în această lună, noiembrie. Noroc bun în casă nouă.

„Caut mal bine de o lună, la toate farmaciile, medicament românesc „Metaspar”, care mi s-a recomandat de către medici în afectiunea mea, fiind apreciat mai bun ca alte produse similare”, ne scrie Alexandru Pleșolanu din str. Veteranilor 7, București. Și nu-l găsește. „Care să fie cauza?”, ne întrebăm. Întrebăm, la rîndu-ne, producătorul - Intreprinderea de medicamente București - cit și furnizorul - Oficiul farmaceutic nr. 1 București.

Un subiect asemănător are și scrisoarea pe care ne-a trimis-o cetățeanul Gherghiescu Dumitru din Galați care caută demult, si nu găsește, medicamentul creat de dr. I. Pușcas din Simleu Silvaniei, împotriva arsurilor epigastrice. De ce nu se află în rețeaua farmaceutică am dori să aflăm și noi, solicitînd cu respect răspunsul direcției de resort din Ministerul Sănătății.

Locatarul imobilului din str. Paul Greceanu nr. 1, București, ne relatează despre numeroasele intervenții făcute (în zadar!) pentru a determina conducerea șantierului ce înaltă blocurile din preajmă să ridice molozul și gunoalele cu care „a ocupat trotuarele și o parte din carosabilul străzii, creînd un veritabil focar de infecții”. La dreapta dumnealor cerere, intervenim și

noi la conducerea Centralei de construcții-montaj a municipiului București.

Brănză Nicolae din Brașov, str. Ion Rațiu 16, ne aduce la cunoștință că i s-a retras dreptul de a circula pe drumurile publice cu autoturismul său, „datorită unor modificări de ecarterment (plus caroserie) și motor pentru competiții auto”. Nemulțumirea sa vine însă de la faptul că „în municipiul Brașov sînt mai multe autoturisme proprietate personală care au aceleași modificări și care totuși circula zi de zi pe arterele orașului”. Dacă e așa, nu e echitabil!

Soții pensionari Ana și Costică Onu din București și-au schimbat domiciliul. În consecință, au cerut transferul de la C.A.R.P. sector 2 la Casa de ajutor reciproc a pensionarilor din sectorul 4, unde locuiesc acum. Așteaptă de 7 luni, fără rezultat, cu toate intervențiile făcute. „Vă rugăm să faceți tot ce credeți - conchid modest - că se cuvine ca transferul solicitat să se efectueze neîntîrziat, binevoind a cunoaște că nu cerem sancționarea acestor birocrati...”. Nici noi, dar să efectueze o dată transferul solicitat de acești oameni!

Directia sanitară a județului Prahova ne comunică o rezolvare pozitivă pentru bolnavul Terecoasă Valeriu din Comarnic care ne-a solicitat sprijinul. A fost internat „în secția de dermatologie a spitalului județean la data de 2 XI 1981, unde se află și în prezent”. Vă mulțumim. Pe dv., Terecoasă Valeriu, vă rugăm ca altădată să nu vă mai ascundeți vîrsta, pentru a impresiona. Orice om din această țară are dreptul la asistență și îngrijiri medicale, indiferent cîți ani are.

Organele în drept din județul Gorj ne fac cunoscut că din cele relatate de Crețoiu Ion și celelalte petente în memoriul trimis redacției, o parte se confirmă. Drept pentru care s-a luat măsura în biroul C.O.M. de destituire a lui Burliga Vasile din funcția de șef depozit și acesta să achite, în cel mai scurt timp, sumele încasate în plus ca retribuție necuvenită. Au fost sancționați cu mustrare Drăgănescu Cezar și Cosoroabă Sabin precum și recuperarea imediată a sumelor luate ca retribuție necuvenită de către gestionarii de la Complexul de legume-fructe Bumbesti-Pitic. Sancționarea cu amendă de 3.000 lei a tov. Barabulea Valerică pentru încălcarea legii investițiilor.

După 30 de ani, Comsa Aurel din București și-a regăsit sora mai mică, pe Comsa Petruța, înfiată de la vîrsta de 6 luni de către dr. Clejan Samoilă. A regăsit-o, într-o garsonieră din str. Soldat Tudor Ion nr. 3, bl. 6, ap. 39 (pe care i-o cumpărase tatăl), într-o stare zguduitoare. Bolnavă grav, abandonată de fostii părinți, supraviețuind din mila vecinilor și dintr-un ajutor social periodic. Tatăl infierat a decedat, iar mama, Neli Clejan, a cerut, în anul 1976, desfierea (după 25 de ani!) și a obținut-o, nemai-asumîndu-și nici o responsabilitate. Apelul pentru „a recupera o tinără dezorientată moral și material, deoarece din discuțiile purtate cu ea consider că nu este prea tîrziu”, îl transmitem Direcției sanitare și Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale ale municipiului București.

Intreprinderea de construcții căi ferate Timisoara ne face cunoscut că a emis și expediat cetățeanului Poenar Toma Aron din Pitești adeverința de vechime solicitată - la intervenția revistei. E bine și acum, deși era cazul s-o facă la cererea directă a omului. Mai rămîne să-și facă datoria și Intreprinderea minieră Barza, jud. Hunedoara, de la care, de asemenea, nu a primit răspuns. E vorba tot de un act de vechime în muncă.

Ne-a scris din nou Ivanov Nastasia din Chilia Veche, jud. Tulcea. Tot n-a reușit să-l determine pe Timotei Feodor, tatăl fiicei sale, Ivanov Cristina, - deși a aflat unde lucrează și a făcut numeroase intervenții la I.M.A.S.A.T. București, str. Orhideelor nr. 27-29, unde a trimis și hotărîrea judecătorească - să-i trimită pensia de întreținere. În schimb, numeroși oameni de omenie din întreaga țară i-au scris, au sprijinit-o material și moral. A primit un pachet de la un modic din Călimănești, 300 de lei de la un grup de studenți aflați în practica de vară pe un mare șantier, vizita „unui tovarăș de la București cu propunerea s-o înfize pe Cristina”...

Puiu Sofia din Miereurea Ciuc ne relatează că tatăl ei, Puiu Costică, în vîrstă de 73 de ani, locuiește împreună cu unul

din cei 9 copii ai săi, de 44 de ani, bolnav mental, trăind dintr-o mică pensie C.A.P. în comuna Căiuți, jud. Bacău. Ne roagă „dacă puteți ajutați-l pe tata și Costică”, mărturisindu-ne mai departe că „am mai făcut o sesizare și la comuna și ni s-a zis că sîntem mulți și-i putem întreține și pe ei”. Supunem atenției situația celor doi, asigurărilor sociale din jud. Bacău, dar mai reflectați și dv, cei opt copii. Nu credeți că vi s-a răspuns drept? Oricite greutăți ați avea, dacă fiecare copil i-ați da tatălui care v-a crescut cu sacrificii (precum ne spuneți) numai cîte 50 lei lunar, și cum dealtfel sinteți datorți prin lege să-l ajutați, i-ați ușura existența, să nu mai vorbim de satisfacțiile sufletesti.

Corodel Stancu din București, în urma demolării casei sale aflate în zonă supusă sistematizării, a primit, firește, un apartament proprietate de stat (Calea Rahovei 336) în care s-a mutat cu întreaga sa familie - sotia și o nepoată, fetita din prima căsătorie a fiicei lor în vîrstă de 13 ani. Deși minoră Păun Virginia Monica le este încredințată de către Comisia tutelară a sectorului 5, spre creștere și educare, deși au doveză că o cresc de la naștere, I.C.R.A.L. „Cotroceni” refuză s-o ia în considerare în calcularea chiriei. Dacă e așa, nu-l drept, e un act de birocrație îngustă, ce se cade a fi corectat de conducerea I.C.R.A.L. „Cotroceni”.

Interesantă, foarte interesantă - meritînd reflectația celor în drept - opinia redactorului Ilie Urlea, de la „Napoca universitară”, privind repartiția absolvenților din facultățile de medicină. „În cadrul actualului sistem de repartiții, în cazul orașelor mari, declarate „închise”, 50 la sută din posturi se ocupă pe baza priorității de buletin de identitate. (...) Problema care și-o pun însă foarte mulți medicii-absolvenți este una de principiu și anume: în prima etapă aleg - în ordinea mediilor - cei cu prioritate de buletin și, fiind evident faptul că în același oraș, mai ales în cazul orașelor mari, cu aleasă tradiție medicală, există posibilități-calitative diferite în privința pregătirii profesionale, este oare normal ca un absolvent cu buletin de București, de pildă, dar cu media 8,75, să ocupe un post mai bun în Capitală decît un coleg - din oricare alt centru universitar, inclusiv Bucureștiul - cu media 10 sau aproape 10, dar fără a fi locuitorul cu buletin al aceluși mare oraș?”

Barth Ana din Sighisoara, str. Liliacului nr. 1, ne solicită să facem lumină în cazul său. Locuiește cu fiul său „într-o baracă, fără gaze, fără lumină electrică”. Ne-a scris anterior o scrisoare pe care am remis-o forurilor locale în drept s-o rezolve. Ca urmare, la 2.9.1981 - ne scrie acum - a fost anunțată de către „tov. Pop Ioan de la spațiul localiv al municipiului Sighisoara” să meargă să vadă în str. Spitalului nr. 7 o locuință confuză dintr-o cameră și o bucătărie ce urma să se elibereze, și dacă le convine să se mute. A doua zi, cînd s-au prezentat la respectivul funcționar, pentru a confirma că le convine, în loc să primescă venita repartiție au primit răspunsul că s-a repartizat altcuiva.

Ciubotaru Teza din Bacău, str. Bieaz, bl. 150, ap. 17, are 3 copii mici, între 4 ani și jumătate și un an și jumătate. A solicitat la toate forurile din domeniul telecomunicațiilor în care lucrează, pînă la conducerea Direcției generale a poștelor din M.T.T.C., schimbarea locului de muncă pentru a putea să-și supravegheze, în schimb de tură cu sotel, copiii, N-a reușit. I s-a recomandat jumătate de normă. Din disperare a acceptat, dar astfel posibilitățile materiale ale familiei s-au redus. A încercat soluția încadrării, măcar a celor doi mai mici, într-o creșă săptămînală. I s-a răspuns că nu sînt locuri. Sîntem siguri că, printre-o aplicare cu grijă și omenie asupra problemelor acestei tinere familii, se poate rezolva și această problemă.

Profesoara de chimie Ionță Gabriela Ecaterina din orașul Tg. Neamt, jud. Neamt, din cauza unor grave sechele de psihicizant, suferită în copilărie, se descurcă foarte greu cu mersul pe jos. Ne scrie că „în toamna lui 1979 a depus la Ministerul Muncii actele necesare pentru aprobarea unui autoturism Trabant Hycomat „care îmi este foarte necesar pentru a merge la școală, la diversele acțiuni în care sînt solicitată profesional (zile metodice, activități social-culturale etc.)”, dar pînă astăzi n-am primit nici un răspuns și nici nu știu dacă sînt sau nu înregistrată pentru a-

„Subsemnatul N. Ionescu-Dimbovița înțeleg să vin în întâmpinarea suferinței bolnavilor de diferite maladii, cu toată pricezerea cunoștințelor mele, de îndată ce se va face ra-cordarea instalației de gaze din proprietatea subsemnatului, din str. Horiaș nr. 8-10, sector 1, București, cu conducța rețelei din stradă. Ar fi de dorit ca aprobarea să fie dată cit mai degrabă, pînă nu se strică timpul și să putem aduna plantele și fructele de care avem neapărată nevoie și se mai găsesc acum”.

NOTA REDACȚIEI :

Desigur că N.I.D. face bine că se îngrijește să nu se strice vremea. Dar bine ar face ca măcar acum să se țină de cuvînt și să nu pună oamenii de autoritate inutil pe drumuri, aștînd bolnavii și șantajînd buna credință a tuturor. Vrem să considerăm această scrisoare-declarație pe care N.I.D. ne-a trimis-o, drept angajamentul său solemn de a răspunde prin fapte clare și imediate încrederii care i-a fost acordată. Noi sîntem convinși că N.I.D., renunțînd la jenantele mofturi, poate fi o șansă a gândirii noastre originale. Iată de ce supunem cererea sa organelor în drept.

ceastă mașină”. Iată, am și intervenit, precum ne-ați rugat, la Ministerul Muncii, unde, sîntem convinși, veți găsi înțelegere.

O propunere care merită atenția Uniunii cooperativei meșteșugărești din municipiul București, ramura textile-încălțăminte... ne-o trimite Enache Maria din Capitală, Aleea Parvă, nr. 1. „Modificarea orarului atelierelor de reparat încălțăminte. Așa cum sînt - între 9-13 și 18-20 - prezintă inconvenientul că mulți oameni ai muncii care lucrează în schimburi nu pot să se încadreze în acest program”. „Mai de dimineață nu s-ar putea? Măcar unele ateliere n-ar putea începe muncă, așa cum încep și muncitorii din fabrici, la orele 6 dimineața?” Chiar?

Forurile județene Călărași care au efectuat cercetările privind neregulile existente pe șantierul unui obiectiv de investiții din cadrul I.P.L. Lehliu gară și semnalată redacției ne răspunde: „Se confirmă că constructorul nu a dispus de toate elementele constructive necesare, montări balante, întrucît acestea nu au fost livrate de furnizorul „Balanta” Sibiu. Montajul podului basculă s-a executat greșit. Ca urmare a măsurilor luate de Inspectoratul județean pentru controlul calității produselor pînă la data de 29.10.1981 A.E.I. Călărași a asigurat remontarea, verificarea și punerea în funcțiune a podului basculă de 20 tone”.

Cernea Berta, str. Poenița 52, București, în urma unui proces de mostenire desfășurat la Sf. Gheorghe, jud. Covasna, i s-au cucerit 14.300 lei. Executorul judecătoresc Kontz Csaba i-a trimis, într-o primă tranșă, 8.200 lei, restul de bani precizînd că i-a expediat prin poștă. Dar iată că, după numeroase drumuri la Sf. Gheorghe și prin București, - unități C.E.C., poștă, judecătoria, M.T.Tc. nu poate nici să intre în posesia banilor, nici să afle pe unde sînt. M.T.Tc.-ul recunoaște că „trimiteroa”, adică hotărîrea judecătorească s-a pierdut în timpul transportului. Și gata, s-a spălat pe mîini! Nu e în regulă, rugăm atît Judecătoria orașului amintit, cit și Direcția generală a poștelor din M.T.Tc. să rezolve ceea ce s-a încurcat!

„Am citit „Știri unde este casa Mioritei?” și propunerea dv. - adică a autorului Miron Scorobete, n.n. - este mai mult decît o necesitate, este și părerea cetățeanului Cimpeanu Gheorghe din Tg. Mures. Merită să vă luptați peste poate pentru realizarea acestui frumos gînd și neasemuit de valoros gest pentru cultura și spiritua-litatea acestui popor”.

Organele județene Alba, unde am îndreptat scrisoarea tovarășului Bobescu Aurel din Alba Iulia, ne-au asigurat: „Conform legislației în vigoare și pregătirii profesionale, prin Direcția muncii, i s-au oferit două locuri de muncă. La Grupul de șantiere T.C.M.M. Abrud și la Grupul de șantiere forestiere Deva lot Petrești. În prezent, tovarășul activează în calitate de maistru la Șantierul Petrești”. Vă mulțumim.

Un cititor, M.S., din București, ne sesizează că unul din textele introductive semnate de colaboratorul nostru Stelian Neagoe la ciclul „File din marea epopee a unității naționale a românilor” reproduce, fără a menționa acest lucru, pasaje din volumul „Istoria românilor în date”.

Stimate cititor, am verificat și aveți dreptate. Într-adevăr, colaboratorul nostru, care a făcut

atîtea lucruri bune, fiindcă un astfel de lucru este valorificarea unor documente de mare interes pentru istoriografia noastră, a dat, cum se spune, cu „bățul în baltă”. A copiat. Fapt pentru care, dintr-o intransigență necesară și firească în cazul abaterilor de acest fel, și oricît ne-ar părea de rău, colaborarea lui Stelian Neagoe la revista noastră va înceta odată cu încheierea prezentului serial.

Poșta redacției

Ion Roșioru - com. Melnești (Dolj): Intregirea timpului lucrat în anii 1970 și 1971, pe care nu ați realizat volumul de muncă, cu norme din anii în care a fost depășit nu se încadrează în prevederile legale

Stela Munteanu - București: Da, participați la cota parte

Florea Grosu - Tirgoviște: Nu aveți dreptate, în luna mai a.c., noi am primit copia răspunsului care vi s-a trimis de către Ministerul Muncii

Tudorel Cirnu - Focșani: Perioada lucrată de dv. pe funcția de funcționar economic poate fi luată în considerare ca vechime în funcții medii economice în vederea promovării din merceolog în merceolog principal

Teofil Cuharschi - Cluj-Napoca: Cereți o adresă pe care o menționați chiar dv.

Mihail Radu - com. Snagov: Regionala de Căi Ferate București nu primește candidații la școala de impiegati în mișcare decît cu serviciul militar îndeplinit

Constantin Drăgulescu - Stroiești (Vilcea): Vă puteți informa la serviciul personal - învătămint al întreprinderii unde munciiți

Crăciun Popovici - Oradea: Pentru calculul venitului mediu pe membru de familie, se are în vedere și pensia suplimentară, făcînd și aceasta parte din totalul sumelor de bani pe care pensionarii le realizează

Elena Gheorghe - Constanța: Adresați-vă și secției de ortopedie a Spitalului central de copii „Gr. Alexandrescu” din București

Haralambie Tomescu - Tr. Măgurele: Cereți sprijinul comitetului de sindicat

Filică Baraian - com. Gura Teghii (Bacău): Nu există bază legală pentru transferări de cadre didactice prin schimb de posturi

Stelica Becheru - București: Apelați la Consiliul popular al sectorului de domiciliu al bătrînilor

Liliana Gherasim - Brașov: Bineînțeles, cu condiția să vă pregătiți pentru concurs

Ion Bencea - București: Dacă sinteți locatar principal, puteți face schimb de locuință fără acordul părinților

Dan Muntean - București: Vă sfătuim să vă adresați și la Arhivele Statului

Mihail Murat - com. Nicolae Bălcescu (Constanța): Da, dacă aveți acte de calificare eliberate de o unitate socialistă, care atestă că sinteți pregătît în meseria de electronist

Culina Goea - com. Nicorăști (Galați): Nu puteți. Ați realizat volumul de muncă stabilit în adunarea generală numai în 7 ani, vă mai trebuie cel puțin 3 ani

Mircea Polieka - Făgăraș: 1) Aveți dreptul după 3 ani; 2) Nu poate fi luată în considerare ca vechime în meserie, ci ca vechime în muncă

Marla Andronache - București: Ii puteți lua în spațiul dv., dacă îndeplinește condițiile legale; în acest sens, adresați-vă consiliului popular

Ioan Mariuțac - Negrești - Oas: Nu înlesnim audiențe la alte foruri.

MARGA NEDELEA

„FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

— Stimată tovarășe profesor, sinteti anul dintre exponenții iluștri ai ceea ce s-a numit prin vreme „Școala sociologică de la București”. Ce credeți că nu trebuie uitat în ruful capului despre această școală?

— Adică să reținem ceea ce mai poate fi de folos?

— În sensul acesta.

— Păi sint două idei de bază. Prima: sociologul este dator să se ocupe de problemele fundamentale ale țării și ale epocii lui. Adică să cam lăsam de o parte problematicile teoretice pe care le împrumutăm din Apus și care nu există la noi și să ne concentrăm de problemele actualității noastre.

— Care?

— Am insistat cândva — dar degeaba — ca toți sociologii, cîți mai sint, să se adune și să discutăm această problemă: Care sint marile întrebări ale vieții noastre sociale actuale? Care sint problemele noastre mari? Sociologia este datoare să se ocupe de problemele fundamentale ale epocii, ale țării de azi. Unii sociologi nu prea vor să înțeleagă aceasta, ei merg mereu pe aceleși teme care existau cîndva, care erau reale acum 30—40—50 de ani și chiar mai de mult. Ei nu-si dau seama că tara este în plină transformare și că se pun probleme care nu existau acum 30 de ani, deci acestea trebuie studiate. A doua idee este că aceste probleme de bază trebuie să fie studiate interdisciplinar. Ideea că ar exista un sociolog în stare să le analizeze și să le înțeleagă el singur este absurdă. Nu există așa ceva. În momentul de față nici sociologia nu mai este ce a fost acum 40 de ani.

— În ce sens?

— De 20 de ani încoace, sociologia s-a transformat în inginerie socială. Adică într-o tehnică de intervenție în viața socială. Pentru rezolvarea anumitor probleme, tehnica aceasta de inginerie socială este totalmente necunoscută la noi în țară. Și cînd vorbesc de inginerie socială lumea se miră, zice că ce mă apucă. Sintem în urmă. Lucrăm cu o tehnică sociologică valabilă acum 50 de ani, însă astăzi e depășită.

— Dar cercetarea interdisciplinară a apărut mai întîi în România! V-am auzit spunînd-o la curs, la seminarii...

— E drept că avem întîietate în privința asta, însă nici acum problema nu este rezolvată complet. Se știe și se recunoaște că am fost primii în acest domeniu. Interesant este că și ingineria socială este tot interdisciplinară.

— Despre Școala de la București s-a zis și s-a scris că ar fi avut ca temă predilectă satul.

— Tema ei predilectă a fost națiunea. Problema care l-a frîmțit pe Dimitrie Gusti a fost determinată de situația în care se afla țara după unirea cu Transilvania — dezagregarea imperiului austro-ungar și națiunea românească aiunsa la posibilitatea unui stat național unitar. Deci aceasta a fost marea problemă. Nu s-a pus-o numai Gusti. Si-au pus-o și ungerii, și polonezii, și cehii, și sirbii, adică toți cei care au ieșit din magma aceea a imperiului austriac. Iar din toate problemele vremii aceleia, problema țărănească era dominantă. Nu exista și una a industrializării decât teoretic, pe cînd cealaltă era copleșitor de importantă. Încă nu se lichidase, nu se găsise o soluție. Și atunci ne-am centrat pe această temă a satului, a vieții țărănești. Gusti a vrut să facă două lucruri: să croiască, să elaboreze un sistem de cercetare și să pună la punct și o tehnică de intervenție. Banuia ceva care semăna cu ingineria socială, dar la o formă romantică și vagă. O primă parte a acțiunii lui a fost cercetarea. Pentru asta a pus la punct un sistem propriu de cercetare a satului.

— Cum vedeți — cu ochii sociologului de azi — problemele satului și ale orașului românesc? Sau — ca să ne oprim la un aspect particular, dar foarte important, de care știu că v-ați ocupat — ce vă spune migrația spre oras a ruralilor.

din punctul de vedere al adaptabilității acestora la exigențele traiului citadin?

— Am mai răspuns cîndva la această întrebare. Industrializarea implică oriunde — spuneam — problema unor „stresuri” psihice. Ruralului sosit la oras — și nu numai lui, ci și celui rămas la țară, fiindcă și agricultura se industrializează, cadrul ei de viață se modernizează — li se pune, desi în grade diferite, problema unei duble adaptări: pe de o parte, la muncile profesionale ale tehnicii moderne, pe de alta la stilul de viață urban sau în curs de urbanizare.

Henri H. Stahl:

„Sociologul e dator să se ocupe de problemele fundamentale ale epocii”

— S-a vorbit, apropo de asta, despre „adaptabilitatea la nou” a românului...

— E o realitate, care se manifestă, în primul rînd, prin adaptarea rapidă la munca profesională. Să ne amintim în ce ritm vertiginos și-a pregătît țara noastră, în anii din urmă, cadre calificate pentru domenii industriale fără tradiție, ruralii, și mai ales tinerii, dînd, în acest sens, dovada unor calități de adaptabilitate surprinzătoare. Mai lent și mai dificil este procesul de integrare în noua viață urbană. De pildă, tehnica locuirii într-un apartament de bloc trebuie mai întîi învățată, pînă să alungă deirinderea.

— Subiectul e pasionant și, cu voia dv., vom mai reveni asupra lui. Acum, as aborda un alt subiect drag dv. Știu de pe vremea studentiei că fîneti foarte mult la ideea arheologiei sociale — disciplină în care noi, românii, sintem considerați un fel de inaintasi tocmai datorită preocupărilor dv. în acest domeniu. Pentru cititori, ce este această arheologie socială?

— Viața socială lasă pe pămînt urme concrete. Sint haturi care despart o proprietate de alta: sint pete de culoare diversă după natura cerealelor semănate acolo: pădurea, izlazul — toate acestea se pot recunoaște prin urmele lăstate pe pămînt.

Vorbiți și scrieți românește!

Mareea... pleonasmelor!

Necesitatea de a îmbunătăți, permanent, claritatea înțelegerii se reflectă în continua schimbare și perfecționare a unei limbi. Faptul acesta se reflectă mai mult în domeniul vocabularului, fiindcă este mai direct legat de toate domeniile activității umane. Așa se explică de ce studiile publicate privitoare la cultivarea limbii au în vedere, în primul rînd, lexicul. Problema centrală a comunicării este să se reducă la minimum erorile ce pot fi generate. Cu toate acestea, nu sint puține cazurile în care vorbitorul, din dorința de a exprima cu mai multă intensitate o anumită idee, cade în „păcatul” de a repeta sensul unui cuvînt prin termeni sinonimici. Si pleonasmul-i gata! Acest fenomen pare a contrazice ideea că între gîndire și limbaj există o interacțiune (era să adaug și reciprocă, fiindcă sintagma interacțiune reciprocă, cu o

frecvență foarte mare în mai toate studiile de filosofie și de științe ale omului și ale naturii, se află în aceeași situație: e pleonastică). Or, prin interacțiune se înțelege „influență, condiționare reciprocă între fapte, fenomene etc.”, deci o acțiune reciprocă, așa cum apare în limba franceză, de unde l-am și împrumutat.

Nu izbutesc să pricep de ce alte construcții mai ușor sesizabile apar în reviste literare și de specialitate, adică tocmai acolo unde nu ne-am aștepta (sau ne-am aștepta mai puțin). De exemplu, în *România literară*, nr. 42, din 15 X 1981, p. 11, numai din trei rînduri am reținut: „...și se va reîntîlni din nou cu fermecătoarea și inteligenta (dar și foarte severa) mis Mabel? Cit de jos va decada fiul...” (sublinierile ne aparțin). M-am oprit, fiindcă textul abundă cu și mai multe greșeli (și nu numai de lexic!), deci cu exemple (era să zic pilduitoare, și să cad în păcatul sintagmei pleonastice exemplul pilduitoare!). Pentru a reîntîlni din nou trebuie să reținem că verbele derivate cu prefixul re- nu pot fi folosite în același context (iarăși era să zic în unul și același context, făcînd un pleonasm — de

mint. Respectivul urme le poți căuta mergînd cu piciorul, pe teren. Ceea ce-i inutil, pentru că le poți vedea mai bine de sus, cu mult mai bine. Fotografia din avion — aerofotogrametria — e o tehnică ce permite chiar reconstituirea unor forme de viață socială disparută.

— S-a descoperit vreo astfel de formă de viață folosindu-se această tehnică?

— Nu. Spre neazul meu, nu s-au ocupat oamenii de treaba asta. Este frapant de observat că actualele așezări sint în alveolele unor așezări preistorice, ca și cum geografia ar favoriza o anumită așezare. De pildă, una dintre marile probleme controversate la noi a fost împărțirea țării în două categorii, în serbi și în țărani liberi. Acestia, ultimii, au avut la un anumit moment de dezvoltare socială a victii lor trupuri de moșie împărțite în fișii care merg din cap în cap, din cin în cin, cum se spune, merg așa pe lungimi de kilometri, zece-cincisorezece kilometri lungime, dar pe o lățime de doi metri, un metru și jumătate, doi-trei pași, atîta tot. Prin fotografiere aeriană aceste sate care sint astfel împărțite — delimitate, cum li se spune — se pot reconstitui. Și atunci putem face o hartă a țării cu localitățile în care avem certitudinea că acolo a trăit o țărănie liberă. Chiar dacă nu avem documente. Există documentul acesta viu, sau mort, mai bine zis, nu?, care-mi vorbește, și atunci avem o sursă de informație asupra istoriei sociale românești pe care altfel n-o avem.

— După al doilea mare război, cînd s-au reluat la noi cercetările sociologice?

— În 1965 a fost prima cercetare de după război, la facultate. Înainte însă Institutul de sistematizări și de urbanism a făcut cercetări din acestea interdisciplinare. Adică? Avînd geografi, demografi, sociologi, economiști etc. au făcut planuri de sistematizare teritorială pentru foarte multe regiuni și pentru foarte multe orase. În 1987, cum bine știți, s-a reluat activitatea la Secția de sociologie din Facultatea de filosofie bucuresteană și s-a mers așa pînă în 1976.

— Știu că ați coordonat apariția volumului „Procesul de urbanizare în Republica Socialistă România. Zona Slatina-Olt”. Asta, ca să revenim la ceea ce discutăm mai înainte, în legătură cu raportul rural-urban și mai ales cu „adaptabilitatea la nou”...

— N-a fost singurul volum despre urbanizare apărut în perioada postbelică. Cercetările s-au concretizat apoi în cărți care tratau procesul urbanizării. Au fost inițiate și în zona Vaslui, și în zona Brăsova, și la Boldestii de Prahova, și în alte părți. Efectele efortului de industrializare trebuiau marcate și explicate științific. Orasele și centrele industrializate au crescut masiv, oferind de la an la an locuri de muncă practic nelimitate. Pe de altă parte, continua mecanizare a agriculturii a condus — cum arătăm mai adineori — la depopularea satelor, la eliberarea unei iseminate părți a forței de muncă ocupate pînă atunci în agricultură. Unii — imitîndu-i pe futurologii apuseni — s-au apucat să facă tot felul de profetii de lungă durată, uitînd că noi trăim într-o țară care este planificată de către stat. Iar statul spune în viitorul cîincinal eu am posibilitatea să construiesc atîtea fabrici, să investesc atîția bani în agricultură, pentru sănătate, învățămînt și așa mai departe. Care-i în acest caz rolul sociologului? Trebuie să cerceteze și să devalueze consecințele, pînă la ultima. Façem și noi futurologie, dar nu pe o sută de ani, hazardată, ci pe cîincinale.

— Adică?

— Să zicem că în zona cutare se va amplasa o fabrică cu un volum demografic dat — 2000 de oameni, de exemplu. Atunci trebuie aduse acolo și 2000 de fe-

(Continuare în pag. 17)

MIRCEA BUNEA

Gîndire și tradiție la Heidegger (II)

Interpretarea textului cu care am încheiat articolul nostru trecut ancorează filosofia heideggeriană în însăși gîndirea presocratică. Ne putem aminti cuvintele lui Heidegger — „Marile gînditori au o conștiință mai profundă a originii lor decît cea pe care urmașii le-ar putea-o vreo dată reconstitui.”

Analiza etimologică a termenilor elini dar și a cuvintului german *Denken* (gîndire) pare să deschidă gîndirii două căi. Prima, cea urmată de filosofie, de la Aristotel și chiar de la Platon încoace, și o a doua, pe care Heidegger o schitează doar în *Was heisst Denken*, ea fiind specifică *Kehre*-i gîndirea speculativă profund ancorată în limbaj, în *metafora filosofică*.

Și, prin aceasta, am atins una dintre cele mai controversate teme ale operei lui Heidegger — raportul dintre gîndire și poezie, raport ce poate fi întes numai recunoscînd valoarea *metaforei filosofice*.

Într-o lucrare din 1956, *Was ist das — die Philosophie*, referințu-se la raportul dintre gîndire și poezie, Heidegger spune că gîndirea și poezia se află într-o relație mai profundă decît de obicei ele se consacră servirii limbii și se căruie, se risipește în ea. Între gîndire și poezie persistă totodată un abis profund, căci ele tîmîn pe „virfurile cele mai searate”.

Paul Ricoeur explicitează această teză heideggeriană: discursul poetic și discursul filozofic se află față în față și nu se confundă; abisul dintre cele il constituie distanța de netrecut dintre același (și nu identicul) care trebuie gîndit și asemănarea metaforică.

Exorimarea metaforică este cea care determină a priori, dar și diferenta. Metafora filosofică, depășind restricțiile unor definiții conceptuale — științifice și tehnice necesare, este valabilă în măsura în care „crează sens și astfel, prin inovația semantică, corespunde lucrului pe care îl desemnează” — spune același Paul Ricoeur.

Or, recursul la metafora filosofică — *Worte wie Blumen* — spune Heidegger — se înscrie pe linia unei mai vechi tradiții filosofice. O regăsim la filosofii presocratici și la Platon. Iar Aristotel, atunci cînd încearcă o definire a Ființei, ne trimite la valente semantice relevînd multiplele sensuri ale Ființei.

Această veche meditație asupra polisemiei Ființei este cea care animă căutările lui Heidegger. Desemînțarea limbajului se sumeaza în Ființei și, în alte studii, înțelegem unor concepte fundamentale ca *physis*, *aletheia*, fiind, limbă sau logos.

De aceea, sintem departe de a-l considera pe Heidegger un poet al filosofiei și, mai puțin, de a-l considera heideggerieni pe cei care îi preiau metoda — pentru a o aplica, în mod gratuit, unor termeni oarecare.

Metoda lui Heidegger presupune apelul la metaforă pornind de la etimologia cuvintelor. Dar lectura presocraticilor nu are semnificația unui joc filologic în căutarea unei nuanțe semantice inițiale pe care ar fi suficient să o evidentiem. Ceea ce spune limbă — *die Sage* nu desemnează ci scoate la iveală, relevă (*aufweisen*) ceea ce zace ca *Ne-gîndit* în limbă. Această teză are semnificația unui apel la resursele limbii, discursul rămînd însă sursus unei problematici bine precizate. Or, cea din *Kehre* procede de la o mai atentă ascultare a ceea ce spune (*die Sage*) limba presocraticilor. *Ne-gînditul* ce zace în limba lor este un apel la gîndire.

A gîndi, spune Heidegger, nu este inactivitate ci este în sine acțiune care stă în dialog cu *destinul omenirii* (*Weltgeschick*). Într-un interviu publicat în revista *Philosophy Today* (vol. 20, no. 4/4, winter 1976) el spune, de asemenea, că poate este un semn al timpului faptul că *Was heisst Denken?*, dintre toate publicațiile lui, a fost citită cel mai puțin.

Concluzii: Să ne amintim că în antichitate știința a fost alit de unită de filosofie. Tradiția filosofică a păstrat această tendință și, dacă stîința a contribuit la supletea gîndirii, atunci trebuie să reflectăm și asupra gîndirii însăși pentru a ajuta la dezvoltarea științei. Astăzi este încă poate prea devreme pentru a spune că analiza istorică și filologică a valorilor semantice a conceptelor filosofice fundamentale întreprinsă de Heidegger ar fi o călăsigură. Ea este o deschidere posibilă înscriindu-se în dezideratul a-trăl de-a lăsa un spațiu larg epistemologic ancorate în ontologie. Această anchetă a fost dezvoltată în lucrarea festiv închinată lui Heidegger: *Martin Heidegger Einfluss auf die Wissenschaften. Festschrift zum 60. Geburtstag*, Berna, 1949.

(Va urma)

GH. POALELUNGI

OLTEA JOJA

EVENIMENT EDITORIAL

O carte fundamentală - „Istoria credințelor și ideilor religioase“ de Mircea Eliade - în românește

În sfârșit, această carte fundamentală care este „Istoria credințelor și ideilor religioase“ de Mircea Eliade a văzut, și în românește, lumina tiparului! Un eveniment editorial - un eveniment al culturii noastre - prin care autorul „Fragmentarium“-ului, al „Meșterului Manole“, al „Insulei lui Euthanasius“ se reîntoarce acasă sub straiul științei, al savantului de vast orizont, care poartă cu strălucire numele spiritualității noastre în lume.

O carte fundamentală, o carte care nutrește ambiția integrării, a totalizării culturii, a experienței umane, într-un număr, lesne comprehensibil, de mituri, simboluri, idei, până la limita unei integrări absolute, echivalentă cu omenescul pur; o carte care, astfel, ne aduce în față, până la urmă, un om generic, confruntat cu niște probleme generice, deci un arhetip sau un supratip de umanitate, o umanitate-simbol; o carte care, prin această generoasă năzuință, argumentată cu date stricte de cunoaștere, reprezintă o mare biruință modernă a conștiinței, pe drumul făuririi unei anatomii a spiritului uman cu valabilitate generală - aceasta este „Istoria...“ lui Mircea Eliade, aflată astăzi, pentru prima oară, în mina cititorului din țara noastră, după un glorios turneu pe toate meridianele globului.

Mulțumindu-i Editorii științifice și enciclopedice pentru această inițiativă (mai puțin pentru înfățișarea cărții, destul de anostă, lipsită de personalitatea la care o obliga materiile închise între coperti), mulțumindu-i traducătorului, poetului Cezar Baltag, pentru excelenta versiune românească (cu totul remarcabilă prin adevăratele lui, prin limbajul precis, de cea mai înaltă înțelegere științifică, totuși plină de sugestii, rămânând în sfera poeziei de idei a lui Mircea Eliade), așteptăm apariția celui de-al doilea volum al „Istoriei...“, ca și alte lucrări de referință din opera marelui savant, filosof și scriitor, de care cultura română nu se poate dispensa. Până atunci, facem loc, în pagina de față, unor prime comentarii la acest „opus magnum“ - cum l-a numit un exeget - al culturii contemporane, a cărui prodigioasă însemnătate nu va scăpa cititorului nostru. (I.P.)

Vocația sintezei

Apariția în versiune românească a primului volum din **Istoria credințelor și ideilor religioase** de Mircea Eliade este, din toate punctele de vedere, un eveniment editorial. Altit Editura științifică și enciclopedică, prin directorul său, M. Măciu, cit și traducătorul, Cezar Baltag, care s-a adaptat remarcabil unui text complex și dificil, merită recunoștința cititorilor noștri. Prin această lucrare, opera științifico-filosofică a lui Mircea Eliade publicată în limbi străine începe tocmai bine să fie cunoscută la noi, după **Aspectele mitului și De la Zalmoxis la Gengis-Han**. De data aceasta este vorba de ceva mai mult.

Ne aflăm, în primul rând, în fața unei impunătoare opere istorice și de sinteză. Perspectiva este a istoriei universale a credințelor și ideilor religioase, prezentate într-o viziune de ansamblu, unitară și personală. Astfel de lucrări nu mai apar în străinătate decât în colaborare, reunind echipe întregi de savanți. Efortul singular al lui Mircea Eliade dovedește că acest gest este încă posibil, într-o epocă a specializării științifice extreme, și, după noi, adesea exagerate. În ce ne privește, nu mai avem nici o îndoială: prin Mircea Eliade, spiritul enciclopedic românesc își dovedește, încă o dată, continuitatea, vitalitatea și creativitatea. Există o tradiție și o vocație românească a marilor sinteze, a marilor întreprinderi culturale-științifice, de la Cantemir la Hașdeu, de la Iorga la Mircea Eliade, cu vocație de savanți, această **Istorie** constituie un exemplum științific și un model moral. El implică nu numai vocație, dar și muncă stăruitoare, erudită, ani întregi de bibliotecă și de reflecție. Cazul lui Mircea Eliade dovedește superioritatea absolută, în cultură și în viața științifică de pretutindeni, a marelui efort organizat, realizat prin cea mai înaltă competență posibilă. Dacă vrem să creăm cu adevărat în cultură, în istorie, oriunde și oriunde, trebuie să fim sus, sus de tot, și să sacrificăm totul acestor obiective. **Istoria** lui Mircea Eliade este nu numai un monument, dar și un document de elan, concentrare, acceză și dăruire.

Dar nu numai atât. Această istorie universală a ideologiilor religioase și în același timp filosofice (toate credințele și miturile sunt descifrate și traduse într-un limbaj „laic“, „profan“, cu o evidentă tendință de ordonare și sistematizare proprie spiritului științific modern) prezintă încă două caracteristici esențiale deosebit de fecunde. **Istoria** nu este in-

tegrară, exhaustivă, ci prezintă doar „momentele creatoare“ ale spiritului religios-filosofic al umanității. Ceea ce împiedică selecția și judecata de valoare radicală, perspectiva axiologică. Lucrare erudită, **Istoria** nu este, în același timp, nici pozitivistă, nici factologică, nici compilatorie. Istoricii noștri de orice categorie (politici, literari etc.) vor reflecta, fără îndoială, la această strălucită demonstrație de ierarhizare și valorificare critică a materialului. În sfârșit, Mircea Eliade demonstrează (și o afirmă programatic) că o astfel de **Istorie** nu este posibilă decât printr-un cadru pluridisciplinar și comparat. Specializarea impune perspectiva și raportarea la totalitatea creațiilor umane pentru a nu se „pierde din vedere unitatea profundă și indivizibilă a istoriei spiritului uman“.

Cartea lui Mircea Eliade, care aruncă punți libere în toate direcțiile spiritului, în timp și spațiu, are deci și acest mesaj profund umanist, antiprovincial, antiizolacionist. Spiritul românesc aparține universalității și opera lui Mircea Eliade ne-o dovedește încă o dată cu tărie, printr-un prestigiu internațional care ne omagiază și ne obligă.

ADRIAN MARINO

Autenticul tratat

Faptul poate părea surprinzător, dar abia cu **Istoria credințelor și ideilor re-**

ligioase Mircea Eliade devine pe deplin ceea ce era (și insistă a ne convinge că este) - nu doar un specialist în mitologie și în culturile arhaice, ci un istoric al religiilor. O anume pecete istorizantă era evidentă în întreaga lui operă științifică. Bunămiinte, nici o stavilă severă nu avem de invins spre a ne pune de acord cu savantul autor că **Le Mythe de l'éternel retour** e și o carte de filosofie a istoriei; sau că hierofaniile, prin însăși prezența lor în situații determinate, sint documente istorice, cum aflăm din **Traité d'histoire des religions**; și că să nu mai vorbim de studiile despre Zalmoxis ori despre dacii-lupi. Dar din toate acestea precum și din altele parcă lipsea epica, narațiunea vastă, mișcarea pas cu pas pe ample perioade. Impresia de ansamblu era aceea a unei acaparante fascinații pentru lumea sacrului original, arhetipal, lume pe care expertul se mulțumește să vadă răspunzătoare de toată istoria ulterioară, fără a urmări pe indelete istoria propriu-zisă. Chiar excepționalul **Traité d'histoire des religions** era un fals tratat istoric, fiind însă cu adevărat unul de morfologie a sacrului. (De altfel, în prefața la traducerea românească a **Istoriei credințelor...**, Mircea Eliade mărturisește - o mai făcuse, pasager, și în jurnal - că titlul volumului din 1949 i-a fost impus de editor).

Așadar, **Istoria credințelor și ideilor religioase** se înfățișază drept autenticul tratat de istorie a religiilor scris de ilustrul nostru savant. Este însă suficient atât spre a susține că acum își cucerește el pe deplin propria-i identitate? Ar fi, dacă n-am ține seama și de exigențele acestei identități, cu detașare formulate altundeva de Mircea Eliade însuși. Astfel, ni se spune, un istoric al religiilor în sensul larg al expresiei, nu se poate limita la o singură arie sau la o singură porțiune de timp. El trebuie să cunoască cel puțin citeva religii, pentru ca din compararea lor să poată înțelege esența și destinul unei credințe sau idei sacre. Să fi fost însă Raffaele Pettazzoni - „le vieux maître“ - ultimul enciclopedist în stare să se dedice studiului integral al religiilor, așa cum citim în **La Nostalgie des origines**? Răspunsul nu e greu de dat: recentul tratat, din care cu bucurie deținem astăzi în românește intilul volum, unde acesta îl proiectase mai înainte pe unul din idoli primii lui tineretii. Prin ce însușiri? Printr-un simț al Marelui Tot, care nu ignoră bogăția și precizia detaliilor; printr-o viziune integrală absolută, atât în spațiu cit și în timp („holocronică“ și „holocronică“, ar spune S. Mehedinti); printr-o erudiție care, mai ales pentru tinărul studios din Patria savantului, ar trebui să fie nu copleșitoare ci stimulantă.

E de mirare atunci cum a putut Mircea Eliade să susțină că această carte e prea puțin „personală“. La acest punct, lucrarea își contrazice autorul. Dar o face în favoarea lui, obligându-l să se recunoască în exigențele pe care el însuși le formulase.

Fără îndoială, traducerea în românește a monumentalei lucrări va spori cercetarea autohtonă în domeniul istoriei spiritului, românesc și omenesc. Acest efect l-au avut în ultima vreme toate creațiile lui Mircea Eliade, inclusiv cele care n-au îmbrăcat încă haina cuvintului de-acasă. Dar poate că acum înriurirea va ajunge și în punctele de articulație ale mentalității. Un singur exemplu: după o asemenea demonstrație a omniprezenței sacrului în istorie, se va înțelege poate că nu există colinde „laice“ și „religioase“; și că mai presus de clasificarea (de care n-avem a ne feri) în creștine și pre-creștine stă valoarea lor, ca fapte de creație umană.

GHEORGHIA GEANA

Cintarea României

După 75 de ani, la Casa Națională de citire

Într-un oraș care de-a lungul timpului, prin oamenii săi și printr-o viață cultural-artistică deosebit de intensă, a avut mândria, intrutotul justificată, de-a spune despre sine că este cel de-al doilea mare centru cultural al Moldovei, în Birlad, s-a sărbătorit în aceste zile împlinirea a 75 de ani de la înființarea **Bibliotecii publice Stroe Belloescu**. O manifestare pentru a cărei bună desfășurare forurile culturale ale județului Vaslui și ale municipiului Birlad au investit nu doar o strădanie administrativă, ci și una sufletească pe măsura unui eveniment care concentrează o bogată istorie.

Ce ne spune această istorie? În ziua de 15 noiembrie a anului 1906, un grup de

filme...

● Juriul, desemnat de către Consiliul ACIN în vederea acordării premiilor Asociației cineaștilor pentru filmele de lung metraj ale anului 1980 a hotărât decernarea următoarelor premii și diplome de onoare:

- MARELE PREMIU - ex aequo: „Proba de microfon“ (scenariul și regia: Mircea Daneliuc); „Întorcerea lui Vodă Lăpșneanu“ (scenariul și regia: Malvina Urșianu);
- PREMIUL SPECIAL AL JURULUI: „Blestemul pământului - Blestemul iubirii“ (scenariul: Titus Popovici, regia: Mircea Mureșan);
- PREMIUL PENTRU REGIE - ex aequo: Iulian Mihu - „Lumina palidă a durerii“; Iosif Demian - „O lacrimă de fată“;
- PREMIUL PENTRU SCENARIU: D.R. Popescu - „Mireasa din tren“;
- PREMIUL PENTRU IMAGINE: Ion Marinescu - „Proba de microfon“; „Blestemul pământului - Blestemul iubirii“;
- PREMIUL PENTRU OPERA PRIMA: Ada Pistiner - „Stop cadru la masă“;
- PREMIUL PENTRU INTERPRETARE FEMININĂ - ex aequo: Ioana Crăciunescu - rolul Ana din „Blestemul pământului - Blestemul iubirii“; Tora Vasilescu - rolul Ani din „Proba de microfon“;
- PREMIUL PENTRU INTERPRETARE MASCULINĂ: Florin Pierse - rolul Mărgelatu din „Drumul oaselor“ și rolul Cuza Vodă din „Rug și flacără“;
- PREMIUL PENTRU DECORURI: Virgil Moise - „Bietul Ioanide“;
- PREMIUL PENTRU COSTUME: Dolna Levinta - „Ultima noapte de dragoste“;
- PREMIUL PENTRU MUZICĂ: Adrian Enescu - „Bietul Ioanide“;
- PREMIUL PENTRU COLOANA SONORĂ: Silviu Camil - „Proba de microfon“; „Burebista“; „Mireasa din tren“; „Drumul oaselor“;
- PREMIUL PENTRU MONTAJ: Maria Neagu - „Proba de microfon“; „Vinătoarea de vulpi“; „Stop cadru la masă“;
- PREMIUL DE CRITICĂ CINEMATOGRAFICĂ: Manuela Cernat - pentru activitate istoriografică și de promovare a cinematografului țării;
- DIPLOME DE ONOARE: Serban Ionescu - rolul Ion din „Blestemul pământului“

Moment artistic gorjean

Expoziția de grup a Cenaclului U.A.P. din Tirgu-Jiu, vernisată în acest noiembrie, reunește lucrări de pictură, sculptură, grafică, ceramică, sticlă și design semnate de 13 artiști plastici de certă profesionalitate, prin acivitatea cărora viața culturală a Gorjului își anexează momente de larg interes. Cifiva dintre protagoniștii acestei manifestări ne sint cunoscuți, fie prin contribuția lor îndelungată la întreținerea tradițiilor plastice locale (Iosif Keber, Adrian Kober), fie prin expozițiile lor mai vechi sau mai recente. Octavia Berca, despre care am avut nu demult prilejul să scriem, expune picturi dincolo de care ni se dezvăluie, de

addenda

Pentru o înțelegere pluridimensională a operei lui Mircea Eliade

Prestigioasa revistă de muzică din Viena „Neue Zeitschrift für Musik“ consemnează un eveniment cultural insolit: criticul muzical Kalus Michael Hinz comentează o interesantă premieră reprezentată de teatrul din Württemberg, „opera seria“ **Facerea lumii**, aparținind compozitorului german Mauricio Kagel, care, într-un spectacol sincretic de muzică instrumentală, dans, teatru și muzică vocală, ar opera, citim, o analiză abisală a psihicului uman în cazul particular al impactului cu mitul și în condiția în care nucleul său „sacru“ e cunoscut cu precizie. Sursa de inspirație are la bază un fapt real, citat de Mircea Eliade în lucrarea „Aspecte ale mitului“. Pe una din insulele arhipelagului Karlay din Oceanul Pacific, relatează M. Eliade, fusese instalată, în timpul celui de-al doilea război mondial, o bază americană de tranzit. În cei câțiva ani ei a funcționat aceasta, bășinașii in-

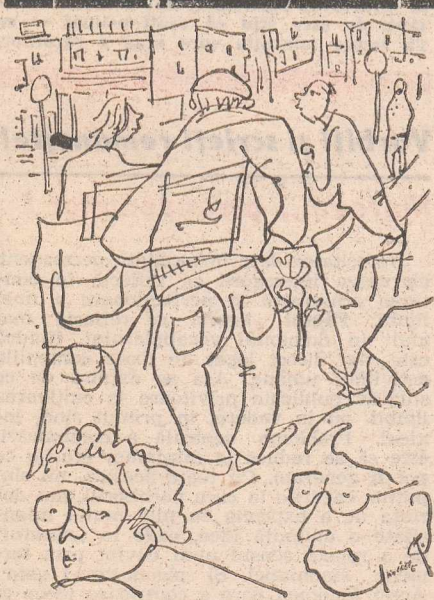
sulci, care trăiau într-o societate egalitară, au fost „corupți“ de stilul de viață american și au început să mimizeze magic opulența lor tranzitorie. Observând că recipientele cu Coca-Cola soseau pe insulă în pintecele unor nave uriașe, ei au fetișizat aceste obiecte aducătoare de amăgitor „belșug“. Acest mit, născut acum aproape patru decenii, a intrat în istoria religiilor sub numele de „mitul cargo-boat“-ului. El devine, în opera lui Kagel, matricea unei „geneze de univers“.

Se remarcă structura eminentă originală a compoziției, în care fiecare artă participată evocă un alt nivel al realității. Astfel, jocul scenic, teatral propriu-zis, se dedică exclusiv actului mitic, muzica orchestrală dezvoltă în contrapunct viziunea edenică a lumii industriale, prelucrând coloana sonoră ce surzorea iluzia „Disneyland“-ului, muzica vocală ilustrează „cunoașterea luciferică“, reluând moti-

vele folclorului din lagărele de concentrare etc.

Această analiză „multimedială“, cum se exprimă compozitorul, în căutarea „poeziei concrete“, demonstrează o investigație a artei la nivel pre-estetic, urmărind o recuperare a sensului ei funcțional, ipoteză ce se trădează ca o imposibilitate, intrucit mitul generator incetează de a mai fi o taină pentru omul modern, atita vreme cit îl cunoaște ca „lucru în sine“ și îl înțelege logic ca „religie artificială“. Un fapt rămâne însă cert. Si anume că Mircea Eliade nu numai că pune bazele unei discipline teoretice - istoria și filosofia religiilor - dar poate fi considerat, datorită acestui experiment artistic, izolat însă programatic, ca părinte al unui curent în cultură, din moment ce deschiderile sale teoretice încep să fie convertite în valori artistice de către creatorii epocii noastre.

VLAD PAPU

In acest număr desene de

TIA PELTZ

Niculae Stoian

Fiesta și parada

In amintirea confratelui „descoperitor” al Americii Latine, Eugen Pop

Un „Viva Mexico !”, al lui Hidalgo de demult „El Grito”, Pe Popocatepetl crunt parcă-l cutremură tempesta...
 Țișni vulcanu-i din adine nestăvilit e-a și pornit-o Dezlănțuită, pe pământ și-n cerul mexican, Fiesta !

Se scutură mai întâi, precum un mango constelații Pe megalopolitice întretăieri de bulevarde Că nu mai știi de rătăcești prin cosmic-siderale spații Ori de meteoriți aprins, sub pași întreg pământul arde.

Și arde-n flăcări izbucnind din guri, pulverizând benzina Și în grătare dogorind și-n canoade de explozii Trompete, tiribombe, măști, confetii, rumeguș, făină -

E-un vâlmășag de carnaval și-un chiot, parcă vin trozii. Iar dansul, zeu atotstăpin comorilor lui Moctezuma. Volutele-și desface larg in ritmurile-i îndrăcite Dind la iveală frumuseți ca marea-n vălurirea-i spuma Din care chip au căpătat și trup creole Afrodită. Și din acest torent vulcanic cu-nvolburăile-i toride Ce-n zori abia și-a istovit, multicoloră, cavalcade, Se rinduiră două loji de-a lungul vastei avenide, Aceiași mexicani, cumiști, pe scaune primind Parada „Ejercito”, cu-ai săi ostași sculptați ca-n marmură de Paros, Ori amazoanele pe cai, instigatoarele lui Eros Doar cite-un „ay !” admirativ și un entuziast „Chau, charros !”, Copiii ce din palme bat scandind in cor „Viva bomberos !”

Chiar Popocatepetl grav, sub un sombrero de zăpadă - Un Moctezuma deșteptat din somn in plină dimineață - Ca tot aztecu-i bucuros că poate iar și iar să vadă A vechiului Tenochtitlan, din veac, priveleşte măreață.

București, mai 1981

Tirg de pești

Palais d'amour și dame-n galantare, Manej de crupe, ugere de staul, Mezat de tirfe, sexe de vinzare - Un Eros-center e întreg Sankt-Paul.

„Poțitiți prieteni nărăviți la vicii !” - Arcan, te prind reclamele frivole Și ți se-arată coapsele - calicii Sub ultra minijupele corole.

Copii cu-obrazul neafins de lamă, Obezi pe care-i surpă diabetul De-a valma dau cu obsedații vamă Reclamei ce le-o-mproașcă proxenetul.

Striptizul cu nerușinarea-i crudă Și vicienia candidă, de vulpe, Dezlănțuindu-și desmățarea nudă Desface-așițător și sini și pulpe.

Instinctele stîrnite prind să liarbă, Să colcăie ca viermii-ntr-o latrină, Și betul om devine-o poftă oarbă, Ființa-i o explozie sangvină.

Fu, unul, scuipe pe-această siluire Cu-a ei hemoragie sexuală Și pentru-o oră sfîntă de iubire Ca Eminescu, pururi ard - vestală.

Hamburg, iunie 1968

Muzeu madame Tussaud's camera ororilor

Va trebui să-ți recunosc, Madame Tussaud, Capacitatea de a fi vizionară Atunci cind lumea noastră aj început tu s-o Reintrupezi in palide figuri de ceară.

Și-n zelul tău de-a plămui sperietori Din ură contra Revoluției franceze Ai rezervat și-o cameră pentru orori, Dar ele au și prins, vai, să prolifereze.

Astfel că azi ne pomenim la orice pas Alevea, nu-n muzeu, cu cite o tortură, Ca etaloanele la Sèvres au rămas, Ororile-ți de ceară-n camera obscură.

Nu ghilotina, vechiul morții rudiment, Cuptorul, gazul ori, cu mult mai sigur, - Și A și H(aș) și (e)N, cu maxim randament - Ca peste lume să se-ntindă hecatomba.

Sint și-alte arme încă, mult mai viclene chiar, Ca poluarea - caracita scriboasă Ce nu-i trecută-ntr-al Genevei inventar, Dar tot mijloc e de distrugere in masă

E timpul să te recunoști invinsă, decel, Madame Tussaud ce groazei chiar i-ai fost himera Că-n inventivul nostru secol douăzeci O cameră-a ororilor e însăși Terra. 22 iunie 1981

Bachus tinar

Un Bachus tinar, ingereș, Un bebeluș cu ochi de lapte Mai că nu-mi vine să-l privesc Cu greața unui chef de-o noapte.

după Caravaggio

Nimbînd un chip rozalb, de sfînt, Pe fruntea lui, o eununiță In care impletite sint Și frunze verzi-gălbui de viță.

Cu fructe-n fața-i, coșul plin, Un corn al abundenței parcă Și-un șip, abia-nceput, de vin, E doar ispita ce-l încearcă.

Maestru-a pus și-n mina sa Mai mult simbolică, o cupă, Sfirșind, fără-a mai ști ce s-a Mai întimplat cu Bachus după.

Prea tînar pictorul murind Nu bănuise ce tentații Dospeau într-al licorii jînd Ce-aveau să-l mine spre libații

Nu și-l inchipui pe-adult Într-ale patimii lui febre Ce-l afundară-atît de mult De la lumină spre tenebre.

Și nici Velásquez, mucalit, Nu săvîrșise trista farsă De a-l fi împrietenit Cu liota lui Buză-arsă.

Virtute-l dar orice nărav, Cît fluturile-i crisalidă, Iar Bachus, un copil suav, Cît strugurele-i aguridă.

Iulie 1981

Un ciine văzut pe jumătate

Un ciine-ntrezărit și doar pe jumătate... Trecînd pe culmea dealului care-l ascunde, Ca silueta unei nave depărtate Ce intră in curbura planetei rotunde.

Un ciine-abia schițat ca un desen rupestru, Că te și-ntrebi la ce a mai simțit nevoia Să-l imortalizeze acest cîndat maestru, Celebrul curții pictor Francisco de Goya.

Dar eu, ca un cosmonaut, printr-o sforțare Un punct de sprijin fix cîntînd ea Arhimede Aș vrea să pot descinde-n unghiul clar din cer Cealaltă jumătate-a ciinelui se vede: mai 1981

Posibilul Pigmalion

Ce aștepti în adineul muntelui infometat in pacea pietrei ? Povara cărei răsufări îți va fi incredintată ? Închinat oarbei tăceri nici un regret nu te plînge nimeni nu știe unde zaci îngropat. Răbdător te ține in beznă bazaltul infipt ea un pînten trufas în imperiul inaltului nor. Poate nu vei cunoaște vreodată lumina spre a fi in timp muritor. Doar ochii mei te văd doar inima mea te presimte însă miinilor mele nu le-a fost dat, harul să invie făptura ce-mi stăruie-n minte. Și nu-mi dau seama cine e blestemat : tu sau sufletul meu ce te știe eum stai in adine îngropat pradă uitării depline menit să mori mai inainte de a te naște, odată cu mine.

Baladă

Cuibărită in tăcere rîndul boabele in sită le răsîring și le roteșc le imbin către risipă. Chipuri sterpe zugrăvesc la răsărucei infricosate. Vîntul, ploite și zloata le coboară-n lui pe toate. Apa somnului o torn in găvanul spartei ciuturi, adormiți părinții mei cad sub noaptea de sub scuturi. Fulgerele mă izbese și sub vechiul arc de poartă plămădit din osul casei stau cu fruntea despicată.

Tramvaiele verii

Tramvaiele verii vin infrunzite dintr-un depou transparent ca un elopot. De-a lungul lacurilor defilează eu clinchet somnoros alunecînd pe șinele unei cozi de cometă casete goale de cristal lucios.

Tramvaiele verii traversează poeme și văzduhuri îngreuiate de albastră culoare. Se opresc in stații cu plor către seară și nimeni in ele nu urcă și nimeni nu vrea să coboare.

Tree prin lumini la intervale egale despărțind trotuarele pline de larmă și inainte de a intra in singurătate, sub roțile de vis subțiri, drumul parcurs se destramă.

ANAIȘ NERSESIAN

Mama

Mă cheamă acasă, mamă ! In intristare, in ochii tăi ascunși in frunte să mai zăresc lumina ce-ai dăruit-o eu răbdare.

Mi-ai smuls din umeri greutatea, să fiu eu slobod ; ducînd încovoiată, dar plină de speranțe sapa in genunchi, iar din pămîntul negru tu imi săpai lumină.

Mă cheamă acasă, mamă ! Tu ești acum bătrînă, o să-ți aduc eu apă din sat de la fîntînă. Eram copilul răsățat și nu-ndrăzneai să mă trimiți, eu te vedeam, dar... Dar o să-ți sap, in fața ta, fîntina care-o vezi, să curgă riu adevărat și să te-apleci să bei. Iartă-mă, hai spune o vorbă, mă poți certa, dar spune un cuvînt ! De ce faci ? Tu ești aici, te văd, ce faci ? Nu spui nimic ? Te-am supărat ? Doar m-ai iertat de-atîtea ori și-acum ? Și m-am trezit din somn... Ce mai visează-un om ! Mă cuprinsese teama Că nu mă iartă mama.

C. STAMATE

Curier literar

Stejărel Ionescu. Poezii foarte lungi și, prin cantitatea lor de proză, foarte plictisitoare. Dumitru Anghel. Trei lucrări nesemnificative. Loghin Roxana-Maria. Versuri in general slabe, puerile : „Dacă mi-ai fi zîmbit / Aș fi zburat pină la soare / Și ți-aș fi dăruit și ție / din strălucirea lui”. Nu cumva faceți un fel de schimb prea puțin convenabil pentru dy. ? Carmen Stolea. Deși împovărate de confesuni, deși lipsite de ceea ce s-ar numi imagine poetică, lucrările trimise au totuși extraordinara calitate că izvorăsc dintr-o adîncă simțire. Unul din neajunsuri ar fi acela că au, majoritatea dintre ele, unele lungimi și naivități in exprimare. Thanates. Sinteti foarte categoric in aprecieri aspre și, pe-alocuri, pripite in ceea ce privește lumea literară. E dreptul dv. să vă exprimați ca atare, dar poemele trimise, insuficient realizate, ne fac să credem că aveți un anume complex al persecuției. Sasu Gelu Dan. Poeme al căror mare neajuns ar fi acela că, in loc să transmită o stare poetică, o emoție, relatează, povestesc și descriu ceea stare. Mai altfel spus, sinteti mult mai aproape de proză decit de poezie. Ion Constantin. Numindu-le chiar dv. „incercări poetice”, noi ce-am mai putea spune ? ! Intr-adevăr, incercări poetice, dar fără urmă de talent, răspuns care s-ar traduce prin DEOCAMDATA NU. Același răspuns și pentru următorii : George Baciu, Nicolae Ionescu, Danil Oniga, Dumitru Ilinca Istrate, D. Desagă, Felicia Tudoroni, Roxana Irina Marcoci, Gheorghe Untaru, Marian Vilvoi, Maria Adela. MANUSCRISELE NEPUBLICATE NU SE INAPOIAZA !

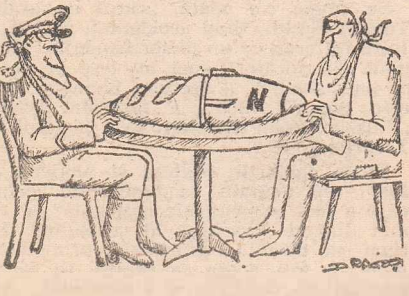
VICTOR NIȚA

LEONTE NASTASE

TRAIAN FURNEA

ANTON DRAGOȘ

Seria a III-a a diviziei B

Mai poate fi ajuns F. C. Bihor?

În seria a III-a, și ultima, a diviziei B, apele par să se fi limpezit încă de pe acum. Dacă în celelalte lupte pentru promovare e acerbă, și mai multe formații (în seria I chiar 5, dacă nu mai multe) speră să termine victorioase, aici F. C. Bihor a luat un start „ca din pușcă” și deține, după 15 etape, un avans confortabil, 9 puncte! Ea a izbutit un +12 în clasamentul „adevărului”, fiind urmată de F.C. Baia Mare (+3), în timp ce fostele divizionare A. Olimpia Satu Mare (0) și F.C.M. Reșița (0) par să fi ieșit definitiv din cursă. Să notăm și două surprize plăcute, Aurul Brad (+2) și Someșul Satu Mare (+2), aceasta abia promovată.

Francisc Neumayer:

„NU NE FACEM NICI O ILUZIE”
 — Tovarășe Neumayer, de când antrenați pe Someșul?
 — De când Vasile Șavanțu, căruia i-am fost secund, a trecut la Olimpia.
 — Sinteți una și aceeași persoană cu fostul jucător al Bacăului?
 — Da, dar mi-am încheiat cariera la Satu Mare, jucând la Olimpia și, în final, la Someșul.
 — Ce șanse are echipa pe care o pregătiți să promoveze?
 — Nu ne facem nici o iluzie, chiar dacă, duminică, am scos un punct la Reșița. Apoi, ca să fiu sincer, cred că Bihorul nu mai poate fi ajuns.
 — Care-i atmosfera în oras, ciți sătmăreni în cu Someșul, ciți cu Olimpia?
 — După ce Someșul a bătut Olimpia, cu 2-1, lumea a trecut cu noi.
 — Peres — Bențea, Kardos, Papp, Ungureanu, Pop, Balogh, Babolea, Pinter II, Falaki, Borz.

Vasile Dragoș:

„AM RENUNȚAT LA CÎTIVA JUCĂTORI CUNOSCUȚI, DAR NU ȘI LA DIVIZIA A”
 — Sinteți, tovarășe Vasile Dragoș, notarul șef al județului și, în același timp, proaspătul președinte de onoare al clubului F. C. Baia Mare. Ne adresăm dumneavoastră pentru că, din cite am aflat, antrenorul Nicolae Szabo, fostul extrem al Universității din Cluj-Napoca, e bolnav, fiind suferind de ulcer. Care-i situația, tovarășe președinte, mai speră Baia Mare?
 — Deși am pierdut, cu 1-3, la Oradea, mai sperăm. Am renunțat la cîțiva jucători cunoscuți, dar nu și la promovare. Pentru noi, obiectivul rămîne deși, firește, va fi greu de realizat, Bihorul detașându-se.
 — La ce jucători ați renunțat?
 — A plecat, ca să zic așa, o echipă. Muresan, Naom, Terheș la Sportul, Onuțan și Windt la F. C. Olt, Hoffmeister la

Ilba Seln, Molnar a făcut benațită, iar pe Condruș și pe Radu Parăuș i-am suspendat.
 — De ce?
 — Pentru lipsă de interes în pregătire. De fapt, Condruș nici nu mai e în lot.
 — Cine a venit în locul lor?
 — Cu excepția lui Ene, primit de la Sportul în locul lui Terheș, vedeți ce schimb „fericit” am făcut, numai nume necunoscute. Hoțico și Caciureac de la Sighet, Rus de la Cavnic, Țirbuș de la Vișeu și, firește, o serie de jucători ridicați din pepiniera proprie, Tătăran, Litan și Covaciu.
 — Moldovan (Feher) — Borz, Tătăran, Sahău, Hoțico, Bălan, Koller, Sepi, Rosznai (Caciureac), Buzgău, Rus.

Marin Bojin:

„N-AVEM ÎN LOT DECIT 12 JUCĂTORI”
 — De când sinteți antrenor la Reșița?
 — De citeva săptămîni, după ce am lucrat, un timp, la C.F.R. Caransebeș, în C. Acum, îl ajut pe Iosif Reinhardt și, din cînd în cînd, mai joc. În anii petrecuți la Timișoara am absolvit Institutul de educație fizică.
 — Mai jucați? Nu mai sinteți chiar tînăr!
 — Mai joc de plăcere și, mai ales, de nevoie. Fundaș dreapta, cînd eu, cînd Atodiresci. N-avem în lot decit 12 jucători, punîndu-mă și pe mine la socoteală!
 — De ce?
 — Au tot plecat. Hergane la C.F.R. Timișoara, Vizitiu la Jiul, Gabel la Șoimii Sibiu, Platagă la Anina și, desigur, Iovan la Steaua, de unde, la schimb, a venit Matefi, fost la A.S.A. Nici el n-a jucat o vreme.
 — În privința promovării?
 — Nici o șansă. După părerea mea, Bihorul e de pe acum în divizia A. Noi, mai întîi, să facem o echipă ca lumea, s-o completăm, s-o întărim, după care vom mai vedea. Poate la anul.
 — Bochiș — Bojin (Atodiresci), Uțiu, Jaceotă, Tețescu, Portik, Imircău, Cojocaru, Oancea, Matefi, Florea.

Gheorghe Staicu:

„MAI E MULT PÎNĂ DEPARTE”
 — De cînd sinteți la Oradea, tovarășe Staicu?
 — Din vară. N-am antrenor secund, nici nu-i voie la B, mă ajută Naom.
 — Care sint noutățile la F. C. Bihor?
 — Sint tentat să afirm că nu numele, pe care înțeleg că mi le cereți, sint hotărîtoare, ci atmosfera. Cred că am reușit să imprim un suflu nou, să sudez echipa din punct de vedere sufleteș, s-o fac să creadă în posibilitățile ei. N-a fost însă, vă asigur, ușor.
 — Adică?
 — Unii au strîmbat din nas cînd am renunțat la așa-zisele „vedete”. Am fînit însă la punctul meu de vedere și mi l-am impus. Au primit dezlegări Kun II, Florescu, Gergely și Agud, toți joacă în C, la Valea lui Mihai.
 — Cu cine i-ați înlocuit?
 — Cu Grosu de la Rapid, cu Nițu de la Steaua, cu Bisoc de la Sfîntu Gheorghe, cu Ivascu de la Sighet, cu Sebestyen de la Voința Oradea. Toți au dat satisfacție, mai ales Grosu. El a marcat pînă acum 20 goluri, cit o echipă!
 — El e, nu-i așa, „arma secretă” a Bihorului, da?
 — Ce vorbă mare! Grosu vine din linia a II-a și, rămîind adesea nesupravegheat, înscrie gol după gol, ajutîndu-se și de tehnica sa deosebită. Asta-i tot, ce „armă secretă”? Poate mai dotat decit el e Dianu, fost la Moldova Nouă, are viteză, are șut, dar nu gîndește cit Grosu. Avea dreptate Lucescu cînd zicea, chiar în „Flacăra”, că fotbalul de mine va fi al jucătorilor inteligenți. Grosu e unul dintre ei.
 — La ce capitol stă Bihorul mai bine?
 — Linia noastră de mijloc e foarte solidă. Atacul însă, mai ales partea dreaptă, ne pune încă destule probleme.
 — Ați pomenit de Nițu, n-ați zis nimic de Agiu, parcă era și el la Oradea.
 — A fost, a stat citeva luni, dar a dispărut cînd să-l legitimăm? A plecat, dacă nu greșesc, la Tirgoviste, unde nu va avea cum să joace, căci dezlegarea dată de Steaua e la noi.
 — N-ar mai fi, firește, multe de comentat. Rămasă practic fără adversare cu vechitățile, atît Reșița cit și Olimpia Satu Mare, ca să nu mai vorbim de Someșul, sint în reconstrucție, echipa din Oradea pare să aibă, și în continuare, o misiune ușoară. Doar Baia Mare n-a renunțat la luptă, dar e greu de crezut că ea va putea remonta o diferență așa de mare de puncte în condițiile în care seria e, excepție făcînd toamă F.C. Bihor, echilibrată. Numai că, după cum ați putut constata, antrenorul Staicu rămîne circumspect, în atitudinea lui luciditate alîindu-se cu „diplomația”. El știe că, în urmă cu 2 ani, Oradea a pierdut o promovare ca și sigură la jumătatea întrecerii și de aceea păstrează o doză de rezervă. Numai că punctele sint puncte. Bihorul e la +12, sint semne că această echipă va juca, din toamna viitoare, în divizia A. Deși, vorba lui Staicu, mai e mult pînă departe și surprizele sint încă posibile. Vom mai vedea.

— Adversarii sustin că echipa pe care o antrenați e ca și promovată. E?
 — Mai e mult pînă departe. Sigur, șansele noastre par să fie cele mai mari, dar Baia Mare și Reșița nu și-au spus încă ultimul cuvînt.
 — Să înțelegem că un pic de teamă tot vă mai e, ne înșelăm?
 — Oradea are, în această privință, o experiență tristă, pe care nu dorim s-o repetăm. Acum 2 ani, cînd a intrat în A Hunedoara, F. C. Bihor a încheiat turul cu 7 puncte avans.
 — Albu — Nițu (Kiss), Zare, Rosza, Muresan, Naom, Grosu, Pușcas, Diann, Georgescu, Lupău.

Mircea Lupan:

„NU, NU NE GÎNDIM LA PROMOVARE”
 — Tovarășe profesor Lupan, iată-vă din nou președinte la Olimpia Satu Mare! Ați fost adus, băuim, în calitate de „specialist” în promovări, da?
 — Am condus, e adevărat, echipa care a izbutit prima promovare, dar acum nu poate fi vorba de așa ceva. Ca să fiu și mai clar, nu, nu ne gîndim la promovare! Deocamdată, întînîrim echipa, antrenorii Vasile Șavanțu și Iosif Kalmar, ultimul promovât de la Centrul de copii și juniori, caută soluții, reconstruiesc.
 — A îmbătrînit Olimpia?
 — Pe de-o parte. Pe de alta, a rămas fără cîțiva titulari, Kaizer plecînd la U.T.A., State la F. C. Olt, Demarczek la Jiul și așa mai departe. N-am putut legitima decit din județ și din împrejurimi, de la echipe mici, de la Turul, de la Negrești, de la Mobila Satu Mare, fotbalști buni, Dan, Mocirean, Csul, plus cîțiva juniori, Bodi, Orosz, Tăbăcaru, dar prea fragezi. Pînă se vor roda, va mai trece timp.
 — Alțeva?
 — Așteptăm, în februarie, întoarcerea lui Bolba, împrumutat pe perioada stagiului militar.
 — Cine va promova, tovarășe Lupan?
 — Ghici ciupercă ce-i? F. C. Bihor.
 — Feher — Pinter I, Pop, Matei, Puț, Dan, Mocirean, Muresan, Mathe, Mihuț, Bathochi.

OVIDIU IOANIȚOIA

Omul care joacă

„Să nu uităm „bătrînii”!

Și eu am remarcat acum un an, la finala „C.C.E.” dintre Liverpool și Real Madrid, pe „Parc des Princes”, înainte de joc, chipul cautat de camerele T.V. și încă plin de viață și forță al creatorului „Super roșilor”, managerul Bill Shankly. Vestea morții sale, survenită în urmă cu o lună și jumătate, la cel de-al doilea atac de cord suferit la o săptămîină — de data aceasta în spital —, mă urmărește și acum. Odată cu dispariția sa a încetat o realitate deosebită de care fotbalul are mare nevoie, născîndu-se o legendă ce poate mai mult să se depene decit să creeze adevărurile necesare pretutîndeni acestui joc. În Marea Britanie numai Matt Busby poate împărși alături de el loa prestigiului suprem.
 La 15 ani a coborît în mină, ieșînd după doi ani pentru a semna un contract de profesionist la Carlisle United. Apoi a participat mulți ani la bălăile ligii scoțiene, sub culorile lui Preston North End, remarcîndu-se ca un mijlocuș cu o condiție fizică excepțională. Ca manager a activat mai întîi la echipe mai mici, preluînd în 1959 pe Liverpool din liga a II-a și intrînd peste trei ani în prima divizie cu opt puncte avans.
 De atunci și pînă în 1974 cînd s-a retras — rămîind în continuare consilierul tehnic principal al clubului și formîndu-și în timp succesori, Bob Paisley —, viața sa se confundă cu aceea a lui Liverpool F.C., formînd toate generațiile „roșilor”, de la Yeats, St. John, Peter Thompson, Roger Hunt și, mai tîrziu, Tommy Smith apoi Callaghan, pînă la actualii Ray Clemence și Kevin Keegan.
 Pentru Bill Shankly fotbalul era „mai mult decit viața sau moartea”. Se cunosc sute de mici istorii despre el în care fiind o recunoscută mină de fier, știa să îmbine de minune plezanteria cu realismul exprimării scurte și directe, fiind ca orișice mare persoană impredictibil în pornirile sale de furie sau tandrețe.
 Se spune că, odată, „carul de asalt”, Tommy Smith, fiind accidental, a vrut să intre în teren cu un picior bandajat. „Nici unul din jucătorii mei nu iese pe teren cu pansamente”, a decretat Shankly. „Dar este piciorul meu”, a protestat Smith. „Fals”, a strigat Shankly. Este piciorul lui Liverpool F.C.!”
 Toate cluburile engleze și scoțiene au fost reprezentate la funeraliile aceleia care a fost „o instituție națională” și „cel mai dinamic manager al secolului”. Ultima sa dorință, exprimată prin testament, a fost aceea ca cenușa sa să fie împrăștiată pe gazonul stadionului „Anfield Road”, înhna lui Liverpool F.C. Da,

fotbalul dovedește și astfel că unicul drum este numai înainte.
 Vestea dispariției lui Bill Shankly m-a urmărit nu numai pentru că la fel ca și un foarte bun scriitor și ziarist care semnează și în această revistă și care ține cu Manchester United de mult, eu sint un mare admirator al lui Liverpool F.C. M-am gîndit din nou la adevărații „bătrîni ai fotbalului nostru, aceia a căror muncă și viață se confundă cu succesele de durată ale onora dintre cluburile noastre. La un Gheorghe Popescu și la marile C.C.A., la Ilie Oană și Petrolul, la cuplul neînțele pentru mulți Traian Ionescu — prof. Angelo Niculescu și Dinamo, la Coco Dumitrescu și U.T.A., în fine, imi cer scuze dacă nu pot să-i trec în aceste rînduri pe toți aceia care au făcut ceva rezistent în timp la cluburile noastre, îmbogățîndu-ne fotbalul. În general vîrsta în fotbal se dovedește nemiloasă și impredictibilă și atunci cînd trebuie să-l părăsești ca jucător, ca și atunci cînd ești îndepărtat de la conducerea tehnică a echipei. Totuși, și aici noi avem un dar vinovat de „a ne pierde” vîrstnicii de excepție și posibilele lor sfaturi neprețuite, izvorite din minți încă lucide și pline de experiență. La fel poate cum foarte puțin se urmărește să fie crescute cadre de conducere care să se confunde cu viața echipelor în care au activat.
 Nu este o regulă, dar trebuie să fie o preocupare mentă să anuleze „zborul păsărilor călătore” sau hazardul carieristilor. După retragere, Bill Shankly spunea că „aceasta este cea mai mare eroare din viața sa, neputînd fi fericit pentru că nu are nimic de făcut”. Noi, cei mai tîneri, nu simțim încă consumul pe care l-au avut acești oameni, ca și posibilul zăbucim al inutilității pe care o trăiesc unii dintre ei acum. Pușini îl înțeleg. Tocmai prezența lor cu vorba și cu fapta pîrului albit lîngă cluburile pe care le-au construit, le pot ajuta pe acestea să nu facă greșeli și să se descurce în furtunile cu care se confruntă.

CORNEL DINU

Cei mai buni 10 fotbaliști ai anului

Vă reamintim că așteptăm propunerile dv. pentru cei mai buni 10 fotbaliști ai anului 1981, pe adresa Revista „Flacăra”, București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341, cu rugămîntea de a face, pe plic, precizarea „pentru anchetă”.

Scurt, foarte scurt

Seduși de zvonul că Matetama va prelua, cit de curînd, Steaua, de la care Traian Ionescu a sters-o englezeste, l-am sunat pe fostul antrenor al Progresului. El a infirmat știrca, anunțînd că, deocamdată, se odihnește. Caut, ne-a zis, o echipă care să aibă răbdare, nu să alerge, după 3-4 etape, după puncte. Ei, Viorele, cine mai are azi răbdare în fotbal? În ceea ce privește pe Steaua, marți situația s-a limpezit. Conducerea tehnică a fost încredințată lui Constantin Cernăianu, care va fi ajutat de Carol Creiniceanu și Nicolae Pantea. Sint în plină desfășurare, la Palatul sporturilor și culturii, naționalele de box. Vom reveni, săptămîna viitoare, cu un comentariu amnlu. Scrierile români

Primum la redacție

Prin intermediul F.R.F., ne-a parvenit scrisoarea de mai jos, semnată de fotbalistul Ladislav Bölöni:
 „Subsemnatul Bölöni Ladislav, în legătură cu articolul lui Cornel Dinu apărut în revista „Flacăra” nr. 47, 19. 11. 1981, declar următoarele:
 În drum spre București, venînd de la Berna, am stat de vorbă cu antrenorul echipei naționale a Ungariei Meszoly Kalman. La această discuție nu a participat nici un coechipier din echipa noastră. La sfîrșitul discuției a venit și Lucescu, eu îndeplinînd sarcina de a traduce cuvîntele rostite de cei doi antrenori. Meszoly a apreciat valoarea lui Ștefanescu și a lui Balaci. Nu s-a discutat absolut nimic în legătură cu fosta echipă a României antrenată de Valentin Stănescu și Ștefan Covaci. Ca atare cele scrise în revista „Flacăra” de Cornel Dinu privind persoana lui Ștefan Covaci sint neadevărate, considerîndu-le acuzații neîntemeiate, pure nă-

să fim sinceri, parcă așteptam mai mult de la marele maestru Florin Gheorghiu. Dobrin a absentat, în meciul cu S.C. Bacău din cauza unei seltacii. El a fost, citeva zile, internat la Pitești, după care, simbată, a fost transferat la Spitalul „Spic-neni, pe care-l conduce un reputat medic sportiv, Paul Tomescu, în prezent la F.C. Olt. Îi dorim internaționalului piteșteano-tirgovitean multă sănătate! ● A fost, duminică, etapa rezervelor în divizia A! Chioreanu la Brașov și Nichici la Timișoara și-au condus echipele spre victorie. ● Deși în progres, au stabilit 14 recorduri naționale, halterofili români n-au izbutit să cîștige Balcaniada pe echipe, adjudecată de Bulgaria. De remarcat că manifestarea, fînită la Bistrița, a fost organizată fără cusur. ● O formație mult schimbată în bine e, în acest sezon, Șoimii Sibiu, pînă nu demult mereu în luptă cu

coctiri asupra antrenorului Ștefan Covaci. Asupra acestor aspecte consider că revista „Flacăra” trebuie să revină și cu atît mai mult F.R.F. să ia poziție în presa de specialitate, deoarece ele nu pot conduce la o atmosferă de încredere în jurul celor care au fost sau sint puși acum și în viitor să conducă treburile fotbalului românesc.
 Toate acestea le afirm în deplină responsabilitate și cu convingerea că vor fi luate în seamă, acționîndu-se ca atare.”
 N.R. Tonul marțial al scrisorii lui Bölöni nu ne împiedică, iată, să publicăm precizarea de față, despre care nutrim și noi speranța că e sinceră. Asupra celor în discuție invităm pe Cornel Dinu ca, săptămîna viitoare, să indice sursa și marlorii la care s-a referit în articolul precedent. Cit despre cererea lui Bölöni ca F.R.F. să ia poziție în presă, considerăm că alții ar trebui s-o facă înaintea federației. Rolul acesteia e să asigure desfășurarea normală a fotbalului nostru, nu să tot ia poziții!

au dominat net Balcaniada de la Atena. ● Foarte documentat și interesant, serialul din „Știința tineretului” dedicat problemelor mai vechi și mai noi ale fotbalului nostru. Tăios, la obiect, mai ales în fragmentele semnate de Vasile Căbulea. Unul din ele a dat naștere, nu demult, la discuții aprinse. Căbulea n-a zis, cum se pare că au înțeles cîțiva, că toți arbitrii sint hoți, dar a arătat că unii sint chiar așa (cei implicați în cazul F.C.M. Brașov) iar alții numai nepricopuți. Primum își vor primi, cu siguranță, pedeapsa. Ceilalți însă, fată de care federația a manifestat o vinovată toleranță, ar trebui înlăturați din fotbal. Asta a zis Căbulea, fără să insulte pe nimeni! ● În finala șahistilor, lupta pentru supremație e foarte strînsă. Abundă remizele „de salon”, Pavlov — Ciociltea în 15 mutări, Urzică — Gheorghiu în 16, iar fînișul se anunță pașionant. Ca

retrogradarea. Întoarcerea „fiilor risipițori” Gabel și Barna poate fi una din explicații. Dar nu singura. La Sibiu s-a terminat cu plezicismul, se munceste cu temeinicie și abnegație, iar Șoimii au ajuns, pe nesimțite, în coasta Petrolului și a Rapidului. ● Apropo de Rapid. Suporterii Giuleștiului ne scriu tot mai des și mai entuziasmat în ultima vreme, exprimîndu-și convingerea că formația lor favorită va reuși să revină în A. S-ar putea să se întîmple chiar așa, cine poate ști de pe acum? Ce știm sigur e că revirimentul Rapidului se datorează, în bună măsură, prestației excelente a mijlocușului „de buzunar” Paraschiv care, iată, etapă de etapă, își înscrie numele pe lista marcatorelor. Ca unii care, de la început, am întuit talentul și posibilitățile deosebite ale lui Paraschiv, ne bucurăm sincer pentru el.

Muzica tinăra

Bucuria unor reîntâlniri

Autobuzul demara pe drumul unui lung turneu al CENACLULUI FLĂCĂRA în orașele din nordul țării. Un tânăr se așeza tăcut printre pasagerii exuberanți și „puși pe cîntec” încă de la primii kilometri parcursi. De fapt își începuseră obișnuita repetiție: își cîntau ultimele compoziții, se acordau chitare, se creau momente de participare colectivă, flautul lui Sorin Minghiat „ii prindea” inspirat, din urmă pe fiecare și pe neașteptate. Tânărul de care vorbeam și care nu era un necunoscut printre membrii cenaclului, își aude compoziția sa „Lapte de lupoaică” cîntată de un colectiv întreg. Dacă pentru ceilalți faptul acesta făcea parte din obișnuița turneelor anterioare, pentru HORIA STOICANU, căci despre el este vorba, momentul capătă o semnificație încă de la începutul lungului drum. Era vorba de revelația unui atu prețios, care avea să conțene mult în viitoarele lui apariții pe scenă, și care se putea defini prin două noțiuni: atmosfera și colectivul. Fire deosebit de emotivă, HORIA STOICANU mai participase și la turneele anterioare care au avut loc în toamna acestui an, dar nu reușise să realizeze acel aplomb sau siguranță în fața microfoanelor pentru ca odată cu sunetul și prezența scenică să realizeze comuniunea cu „sala”. A debutat în Cenaclul Flacăra în anul 1975, pe scena Teatrului „Ion Creangă” din București, a participat apoi sporadic la manifestările cenaclului încercînd poate să obțină mai mult de la el în turneul întreprins pe Valea Jiului în 1979. Între timp a fost un nelipsit al serilor de poezie și muzică de la „Clubul A” fiind dispus de câte ori l-a întilnit acolo, să-mi cînte o compoziție sau să improvizeze ceva pornind chiar de la banala întrebare: „Ce mai faci, Horia?” Improvizatia nu era una oarecare pentru că Stoicanu se joacă cu chitara în sensul cel mai bun și dacă în jurul său sint doar cîțiva oameni, versurile pe care le rosteste odată cu fraza muzicală țin de o sensibilitate personală deosebită și de un autentic talent poetic. A înregistrat la radio în emisiunea realizată de Adrian Păunescu RADIOCENACLU — VALORI ALE MUZICII TINERE, compoziții de calitate: „Lucrător la drum de fier”, „Limpede”, „În sala pașilor pierduți”, „Lapte de lupoaică”, „Laudă omului”, elaborări care-i confirmă prin muzică și text un loc cu totul aparte în galeria muzicii tinere. Dar marele succes la public începe să-l cîștige odată cu fiecare scenă pe care urcă în timpul turneului de care vorbeam la începutul articolului și aceasta pentru că toate îi sint favorabile, începînd

cu propria hotărîre de a-și depăși condiția emotivă și retrasă, colegii care participă la cîntecele lui și în primul rînd curajul pe care i-l inspiră acela care dă căldură momentelor și leagă de public întîmplările din cenaclu, poetul Adrian Păunescu, care intuindu-i momentul bun în care se află începe să mizeze din ce în ce mai mult pe Stoicanu pentru a-l aduce la cota pe care o au deja ceilalți interpreți și compozitori de muzică tinăra.

Preocupat de o legătură valorică dintre mesajul textului poetic și calitatea compoziției muzicale, interesat de armonii cu „acorduri alterate”, armonizîndu-și compozițiile spre complicate rezonanțe de blues sau căutînd inspirația folclorică, cîntecele sale „Lapte de lupoaică”, „Întoarcerea”, „Cîntec de nuntă” și în special „În sala pașilor pierduți” obțin acum un binemeritat succes de public.

În momentul în care Stoicanu pășea în fața microfoanelor cu certitudinea și încrederea în calitățile lui de artist autentic ne aflam pe scena unei case de cultură din Maramureș și în spatele său stătea așezat pe un scaun, speriat și cuminte, un invitat de pe acele meleaguri care avea să devină, în aceeași seară, membru al cenaclului datorită talentului său precum și unei voci de o puritate și sensibilitate cu totul remarcabile. Teama și emoția față de public, bucuria ascunsă, fața de șansa care i se acorda, multe întrebări care deja se for-

mulau în el cu privire la perspectivă, curățenia suflutească și modestia se găseau parcă toate adunate într-o expresie fizionomică de inger nemulțumit alungat parcă din raiul material al falsificatorilor de folclor.

Acesta era ȘTEFAN HRUȘCA în vîrstă de 24 de ani, de profesie învățător în Borșa, instructor al unui cerc pentru studii chitare la casa de cultură din același oraș, artist amator pentru care gira o recomandare de suflut a unui vechi membru al cenaclului, Ion Zubascu, cetățean al Maramureșului atît prin gîndire cit și prin cîntec.

Odată cu venirea lui Ștefan Hrușcă în fața microfoanelor interesul meu pentru ciudata lui apariție a lăsat locul unei atenții care mă fura spre cîmpul imaginărilor al unui tablou naiv de iarnă în care colindătorii sint plămădiți parcă din puritatea zăpezii. Cîntecul său făcea parte dintr-o iarnă de poezie și vis, o iarnă reală și totuși departe de mine, bucureșteanul, care nu am reușit să o realizez decît în plămăuirile mele de copil în care zăpada făcea parcă toate lucrurile mai bune. Și toate aceste sugestii la cald, porneau în mine, din ascultarea colindului „Raza cerului senin” compus de Hrușcă pe versurile poetului Horia Bădescu, compoziție muzicală care păstra nealterată o inspirație folclorică tipic maramureșeană.

Dealtfel, Ștefan Hrușcă a lansat spre

La vremea cînd s-a desfășurat spectacolul de muzică și poezie de la Bacău eram aglomerată, eram prinși în vîltoarea stărilor de emoție pe care le implică artistic. Ne face plăcere să ne aducem aminte de minunatul public băcăuan și nu mai puțin minunată reprezentanți ai autorităților locale care au asigurat o organizare de excepție a manifestărilor cenaclului.

O știre pentru iubitorii muzicii tinere: începînd de azi, 26 noiembrie, pe programul 1 al posturilor noastre de radio, între orele 20,30—22,00, se va transmite emisiunea săptămînală RADIOCENACLU — VALORI ALE MUZICII TINERE, realizată de poetul Adrian Păunescu. Precizăm că emisiunea va fi transmisă, în reluare, în fiecare zi de vineri, la ora 17,15, pe programul 3.

MIHAIL STAN

Festivalul studenților craioveni

Desfășurată la Craiova, între 20 și 22 noiembrie, cea de-a doua ediție a Festivalului-concurs de muzică rock, jaz și folk, din cadrul „Zilelor culturii universitare craiovene” aflat la a VIII-a ediție s-a constituit într-o manifestare viguroasă a spiritului artistic tinăr răspunzînd cu adevărate înaintate comandamente de creație ale contemporaneității. Și ce altceva ar putea avea o mai reală importanță astăzi, într-o lume convulsivă de distrugerii, decît ideea de creație înțeleasă ca un imperativ suprem? În preambulul festivalului, aflat în organizarea C.U.A.S.C. din centrul universitar craiovean se spunea că „noua ediție se dorește un exponent al aspirațiilor către zonele de creație ale sufletului, de puritate, de esență, fiecare tinăr artist devenind un mesager al marii idei care luminează toamna acestui an: pacea, singura șansă a vieții, singura cale a pămîntului pe orbita împlinirii”.

Sub acest înalt însemn de declarat ideal artistic s-au întrecut pe scena festi-

valului, care în cele trei zile de desfășurare s-a vrut o adevărată centru de interes al muzicii tinere studentești, douăsprezece grupuri și aproape tot atîția soliști individuali. La încheierea sa, într-o privire de ansamblu, se poate considera că festivalul craiovean despre care vorbim a fost o reușită. Plusurile, cu mult mai numeroase decît scăderile, ne-au transformat această impresie conturată pe parcursul desfășurării concursului într-o convingere. Dar nu vom face o bună propagandă acestei manifestări adevărate de muzică tinăra, angajată de pe acum în încercarea de a-și crea un meritat renume dacă vom trece cu vederea lipsurile ce s-au făcut resimțite.

În primul rînd, așa cum rezultă chiar din titlatura sa, festivalul a fost deschis în egală măsură soliștilor individuali și grupurilor reprezentînd cele trei genuri înscrise pe afiș. Și deși organizatorii au făcut totul pentru a da viață inițiativei laudabile de a oferi o scenă pe care să se confrunte de la egal la egal, nediscriminatoriu, echilibrat genurile de cea mai largă audiență la publicul tinăr, jazul a fost prezent doar în intenție. Lipsa reală din concurs a acestei modalități de expresie artistică se datorește neaderării imediate la o idee a cărei înțelegere promptă ar duce pe viitor la rezultate din cele mai fructuoase. Pentru viitor, se impune totodată o mai riguroasă selecție după cri-

terii strict artistice. Acceptarea în festival a prezenței unor soliști sau grupuri pe criterii de bună intenționalitate sau de pură reprezentare geografică nemaîntînd fi admise, la edițiile ce vor urma. Respectarea rigorilor comunicării artistice reprezintă o primă garanție pentru atîngerea calității în artă.

Și pentru că am adus vorba, ștacheta calității acestui festival, născut la Craiova și prin eforturile cumulate ale unei întregi generații de tineri muzicieni crescuți în ultimii zece ani, a fost ridicată la cote înalte prin participarea unor „nume” deja afirmate în confruntări anterioare, a unor adevărați deținători de palmares care au făcut întrecerea cu atît mai interesantă. Dar manifestarea craioveană dedicată muzicii celei mai apropiate sufletului tinăr a fost, și nu în cele din urmă, o reușită organizatorică. De aceea, ținem să aducem toate cuvintele de laudă rectorului Universității craiovene, tovarășul Silviu Pușcașu, pentru minunatul său exemplu de înțelegere a sufletului tinăr, directorului Casei de cultură a studenților din localitate, tovarășul Iosif Bălășoiu, reprezentantului studenților craioveni, Gabi Vlăduț, ca și tuturor aceluia care, neobșniți, zi și noapte au contribuit la crearea minunatei atmosfere de liber și pașnic entuziasm declanșat cu spontaneitate și tinerețe în jurul acestei manifestări. Să menționăm că sunetul acestui festival-

public, și cu mult succes, colinde laice pornite din satul său de bastină, leud, într-o prelucrare personală: „Florile dalbe” și „Flori de măr”.

De fapt, descoperit și îndemnat pentru scenă în urmă nu cu mulți ani, de către poetul Adrian Păunescu, care-l aduce în fata micului ecran într-o emisiune „Antena vă aparține”, Hrușcă realiza apoi cîteva colaborări cu radioul și televiziunea la „Clubul tineretului” cu piesele „Maramureșul” și „Lubiți lumina” pe versuri proprii, deținînd în repertoriul personal și compozițiile „Îmn vizionar” pe versuri de Dan Verona și „Țara” pe versuri de G. Târnea (piesă imprimată și la radio).

În autobuzul care pleca din Baia Borșa spre zilele care aveau să aducă iarna odată cu zăpada căzută la Pasul Prislopului și în celelalte localități pe care turneul Cenaclului Flacăra le mai avea de parcurs, Hrușcă începea să însemne pe o hartă micile acumulări scenice ale unui drum lung, pe care Stoicanu îl începuse cu puțin înainte de anul 1975. Prima zăpadă era pentru Hrușcă nașterea lui pentru marele public, așa cum aceeași zăpadă era pentru Stoicanu însemnul maturității lui artistice. Conform obiceiului, autobuzul începea să devină un mediu stimulatoriu pentru creație, chiar dacă intrarea în obicei era mai dificilă la început, Hrușcă făcînd eforturi de a compune în mers și reușind la București la Sala Polivalentă un nou atestat al talentului său prin compoziția „Steaguri albe” pe versuri de Adrian Păunescu, un cîntec în care avea să cînte necesitatea păcii cu aceeași puritate cu care cînta firescul zăpezii.

Acest cîntăreț care aduce în fața microfoanelor, o linie melodică simplă dar olină de sensibilitate, amintind de frumusețea și limpezimea cîntecului maramureșean și care se poate bucura pe deplin de calitățile de care vorbeam mai sus, va trebui totuși să nu se lase îmbătat de mirajul primelor succese pentru că este pîndit de pe acum de pericolul monotonei, cîntecele sale semănînd sensibil între ele, trebuînd să lucreze în viitor în direcția unei elaborări muzicale mai complexe atît în plaoul compoziției cit și aservirii instrumentului, pentru a se putea elibera de obsesia primelor cîntece care i-au adus succes. Poate că acest lucru nu va fi lipsit de dificultăți dar merită încercat, pentru că posedă toate argumentele talentului.

Alături de Stoicanu și Hrușcă, ceilalți membri ai cenaclului erau purtați de ninsoarea și drumul greu din Pasul Prislopului spre așezările Bucovinei, spre oamenii ei minunați, spre dragostea de țară a doctorului Rey, spre dragostea de cîntec a MIHAELEI POPESCU care ne aștepta la Suceava, oferindu-ne în loc de piine și sare cîntece care poate depășeau valoarea acestui simbol, compozițiile sale avînd darul să ne însoțească gîndurile dincolo de porțile vechii cetăți de scaun.

MIHAIL STAN

Cronica șoselei

În prietenie e nevoie uneori și de duritate

Au făcut școala împreună, ani de zile au stat alături în aceeași bancă. S-au ajutat la lecții și în toate, încurajîndu-se reciproc atunci cînd treceau prin momente de dificultate. Ce mai, au fost întotdeauna ca frații. Au ajuns amîndoi meseriași buni și s-au încadrat în aceeași unitate. Viața își continua cursul. S-au căsătorit în aceeași zi cu două surori, Marieta și Corina. Fete cumînti, harnice, muncitoare. Au devenit cumnați. Prietenia a devenit și mai strînsă. În curînd au venit și copiii. Cele două surori, lucrînd în schimburi diferite își îngrijeau reciproc copiii. Cînd Sandu a reușit să-și cumpere un Trabant, soția lui Florin, care niciodată n-a dat nici cel mai mic semn că ar fi invidioasă față de ce realiza Sandu împreună cu soră-sa, i-a reproșat soțului, cu o voce calmă, dar care ascundea un iz de răutate: „Vezi, Florine, dacă ai munci și tu mai mult, am fi avut și noi acum mașină”. Era primul reproș, care îl făcea după

4 ani de cînd erau căsătorii. Soțul a rămas surprins. L-au lovit ca un pumn vorbele Marietei. A vrut mai întii să tacă, să nu-și supere nevasta, dar, pînă la urmă, nu s-a putut abține: „Și tu dacă ai fi fost mai chibzuită, aveam și noi nu un Trabant, ci o Dacie”. S-au rusinat apoi unul de altul, de vorbele care nu le rostiseră pînă atunci niciodată și după nici o oră erau împăcați. Nozul negru a trecut repede, mai ales că, a doua zi, Sandu, venit în vizita care o făcea zilnic cumnatului său, a ținut să le precizeze: „Să știți că mașina n-am luat-o numai pentru noi. Considerați-o și a voastră. Are patru locuri. Noi sintem patru, așa că peste tot vom merge împreună. Numai să-mi iau mai repede carnet”. „Ești generos și bun ca întotdeauna. Așa ai fost de cînd te știm. Îți mulțumesc. Eu am să te ajut în schimb cu partea mecanică. Știi că mă pricep un pic”. Pregătirea lui Sandu pentru permis cam schiopăta însă. „Nu pricep ce-i cu mine, sint încă tinăr, n-am împlinit nici 30 de ani și nu pot să mă descurc deloc cu conducerea. Sint eu mai prost ca alții? Și deșteptul ăsta de psiholog care mi-a zis că n-am aptitudini. Am făcut tot felul de sporturi și nu pot să conduc mașina, asta-i bună!” Se înfierbînta, se supăra, el, omul care nu-și ieșea niciodată din fire. Ajuns a doua zi pe pistele poligonului, greșea și mai rău. Lovitura de grație i-a dat-o însă instructorul. „Tova-

răse Sandu, stlu cit suflet puneți în treaba asta, cit vă frămîntă că nu puteți progresa, dar credeti-ne și pe noi. Ati făcut 80 de ore, sint atîția care așteaptă să se pregătească. N-avem capacitate. Mi-e greu să vă spun, imi sinteti simpatic, dar nu mai putem continua. Zău, nu vă supărați!” Sandu a rămas mut. A vrut mai întii să-și exprime indignarea, să se certe cu instructorul, dar pînă la urmă rațiunea a învins: „Omul a făcut tot ce-a putut pentru mine și e tare cumsecade. O fi avînd și el dreptate. Nu face să-l supăr”. „Bine, nea Ștefane. Dacă mata zici așa, știți ce spui, mă las păgubas. Bună ziua”. În sufletul lui, nu se împăca însă cu ideea acestui eșec. Cînd a intrat pe așa locuinței lui Florin era negru la față. N-a vrut să relateze de față cu Marieta discuția ce o avusese cu instructorul. „Florine, hai pînă la mașină să ne uităm puțin la motor”.

În curte, lîngă mașină, Sandu a izbucnit în lacrimi. „Ce-i mă cu tine, ti s-a întimplat vreo nenorocire, spune repede, nu mă perplexi așa?” Era vădit că starea de tensiune în care se afla Sandu se transmitea cumnatului său. Printre sușiturii, i-a povestit întimplarea de la școala de soferi. „Mă, prost mai esti. M-ai speriat degeaba. Plîngi ca la înmormîntare. Dă-l dracului de carnet. O să te mai pregătești și o să-l iei. Cu perseverența ta sint convins că ai să reușești”. Fața lui Sandu

s-a mai înseninat. „Florine, m-ai încurajat puțin. Fă-mi însă un hatir. Hai cu mine să vezi cum conduc. O să te convingi că nu-s chiar așa prost”.

Florin a rămas puțin în cumpănă. „Dacă nu mă duc, moralul lui Sandu se duce de ripă. Adevărat că treaba asta nu-i însă prea legală”. „Treci la volan, cumnate. Arată ce știi. Bucurosi și înviorat, Sandu a pornit Trabantul. Conducea stîngaci se uita la comenzi, mergea serpuind iar cutia de viteze suferea din greu la schimbarea vitezelor. „Să-i zic astea, l-am dărimat”. „Mergi bine Sandule, dă-i înainte”. Încurajat, soferul Trabantului a oșea pe accelerație. Parcă la viteză mai mare conducea mai sigur. A fost doar o iluzie. La prima curbă mașina și-a păstrat tractoria rectilinie, intrînd în plin, cu partea dreaptă, într-un pom. Florin a murit pe loc. Sandu n-a suferit nici o zgîrietură. E însă de o lună internat la spitalul de boli nervoase. Cu ochii pierduți în gol, nu răspunde la nici o întrebare. Parcă a-i vorbi unui obiect nu unui om. Familiile sint disperate. Ce frumoasă și nobilă e prietenia, dar cit de mult trebuie părite grațiile ei, pentru ca dorința sinceră de a ajuta, de a face bine, să nu se întoarcă împotriva noastră. Da, în prietenie, e nevoie citeodată de duritate, de duritate sinceră, chiar dacă pentru moment unele sentimente nu sint menafate.

VICTOR BEDA

Lumea in care trăim

„Capătul pământului“...

Din cele mai vechi timpuri oamenii au dorit să știe unde se află „capătul Pământului“. Și pentru că nu puteau să-l cunoască, și-l închipuiau în fel și chip, în funcție de imaginile pe care le aveau despre forma planetei.

Așa s-au născut o mulțime de legende. Unele mai frumoase ca altele. Folclorul nostru păstrează și el minunate povești în care feți-frumoși ajung, după ce trec peste șapte țări și șapte mări, după ce înving fel de fel de obstacole, la „capătul Pământului“ pentru a-și salva cosinzenele din ghearele zmeilor.

Cu timpul, enigmaticul „capăt al Pământului“ a devenit un adevărat miraj pentru numeroși navigatori, călători și geografi. Vechii fenicieni, navigatori pricepuți, își închipuiau Pământul sub forma unui disc, a unei „tipsii“ imense. Bineînțeles, ei nu puteau spune precis ce se află dincolo de marginile acestei „tipsii“, deși anumite fapte probează încercările lor de a afla. Navigatorii cartaginezi credeau că spre nord, dincolo de Insulele Britanice, pe care le numeau Insulele Cositorului, nu s-ar mai afla decât o mare ale cărei margini se pierdeau în întineric și ceață. Grecii, navigatori curajoși, nu s-au mulțumit cu vechile explicații și au încercat să atingă „capătul Pământului“ sau „Ultima Thule“ (ultima bucată de uscat) cum era denumit în antichitate.

Și astfel, misteriosul „capăt al Pământului“ — de fapt cel mai avansat punct al uscatului spre nord-vest — a început să se tot mute pe hărțile geografice ale timpului. Pytheas, un temerar navigator grec, a reușit, prin anii 320 î.e.n., să depășească Insulele Britanice și, după mai multe zile de navigație, să descopere Islanda, insula pe care a botezat-o „Ultima Thule“. Potrivit povestirilor sale la „capătul Pământului“ soarele doarme șase luni, iar dincolo de acest pământ nu mai este nici apă, nici aer, nu mai este nimic.

Multe secole mai târziu, normanzii au descoperit Insulele Shetland, bineînțeles, fiind și ei convinși că, în sfârșit, au descoperit „capătul Pământului“. În secolul X navigatorii Gunnbjorn și Erik cel Roșu descoperă țărmurile Groenlandei, pe care le consideră ca fiind cu adevărat „Ultima Thule“. Dar nu peste prea mult timp, un alt normand, Leif, descoperă, și mai la nord, Insula Terra Nova din Oceanul Atlantic.

Goana după descoperirea „capătului Pământului“ a dus, de fapt, la descoperirea de noi țărmuri și pământuri, descoperiri cu implicații geografice, istorice și economice deosebite pentru evoluția cunoașterii, a omenirii. Și de fiecare dată, descoperirea de noi pământuri era întovărită de ideea descoperirii, în sfârșit, a celui atît de misterios „capăt al Pământului“. Așa cum s-a dovedit mai apoi, el n-a fost o iluzie, ci o realitate concretă, o realitate prezentă undeva în Nordul îndepărtat.

Iată însă că nici în zilele noastre, oricît ar părea de neobișnuit, căutarea „capătului Pământului“ n-a încetat. Este drept, acum cercetătorii apelează la tehnici moderne. Există posibilitatea realizării unor fotografii de mare înălțime, geodezia este ajutată, de asemenea, de cibernetică și tehnica laserilor, precum și de alte metode capabile de performanțe extraordinare în cunoașterea planetei. Așa se face că la începutul anului 1979, Institutul de geodezie din Copenhaga a anunțat știrea că a fost descoperit, cu ajutorul geosatelitelor, un nou... „capăt al Pământului“. Noua „Ultima Thule“ este o insuliță, la 1,5 km depărtare de extremitatea nordică a Groenlandei. Lungă de 30 metri și cam tot atît de lată, minuscula insuliță acoperită de ghețuri este considerată astăzi drept cel mai avansat punct al uscatului spre Nord. Pînă în prezent încă nu i s-a dat un nume. De data aceasta între romanticii geografi și austerii autorități daneze există controverse serioase asupra denumirii minusculii insulițe cu semnificație de „capăt al Pământului“.

Harta „Ultimei Thule“ a fost modificată astfel din nou. Ultimele informații ne-au completat din nou imaginea și cunoștințele despre adevăratul „capăt al Pământului“.

Desigur, este foarte important să știm unde se sfîrșește uscatul Terrei. Ca să navigăm, eventual, mai atenț sau pur și simplu pentru satisfacerea străvechii sete de cunoaștere a omenirii.

Dar căutăm „Ultima Thule“ cînd n-am descoperit încă alte atît de multe necunoscute ale pământului. Ale acestui Pământ ce pare de mult cunoscut, și, totuși, de necunoscutele căruia omenirea se „lovește“ în fiecare zi. Nu cunoaștem încă „capătul“ suferințelor umane. I-am putea „descoperi“ mai repede pe nefericitii ce trăiesc drama subdezvoltării. Sau ar fi cazul să ne preocupăm de un alt „capăt“ — acela al cursei înarmărilor, această absurdă boală a secolului, care înghite, fără noimă, uriașe valori materiale și care generează permanent încordare, tensiune, pericolul unei confruntări catastrofale.

Nu am deloc intenția să micșorez valoarea studiilor geografice și nici să reduc importanța descoperirilor în acest sens. Dar în condițiile în care se acumulează atîtea pericole în lume, cînd noi arme cumplite de distrugătoare își fac mereu apariția, burdușind arsenalele, și așa suprasaturate, cînd orice defecțiune tehnică sau neatenție poate declanșa sistemul de lansare a rachetelor ucigătoare, cred că cel mai important lucru este acela de a face totul pentru ca umanitatea, însăși planeta noastră, Pământul, să nu ajungă niciodată la capătul existenței sale.

AL. PINTEA

Jaful din spatele „păcii“...

Dintre multe și, uneori, memorabilele definiții ale păcii rețin una pentru caracterul ei de exemplară sinteză a premisei militante a edificării non-războiului. Este cuprinsă într-o antologie a păcii editată de UNESCO: „pacea nu este nici un vis, nici un refugiu pentru sufletele frumoase, nici chiar numai speranța în lumea de mâine: ea este sarcina politică de azi și oamenii se confruntă cu ea cotidian“.

Pacea ca sarcină politică de fiecare zi, pacea ca realitate cîștigată prin luptă, revendicată cotidian — iată o dimensiune pe care dezideratul fundamental al umanității o reliefează constant, simptomatic.

Pacea este, pînă la urmă, o victorie. Ea presupune o conflagrație de un anumit tip, o conflagrație între rațiune și absurd, între logica vieții și neantul morții, între o majoritate covârșitoare și o minoritate infimă, dar în posesia, e adevărat, a unor pîrghii politice și economice importante. Pacea este victoria popoarelor în războiul, fără tranșee, declanșat împotriva promotorilor tînerii lumii în șah, împotriva teroriștilor care plasează destinderea pe focose nucleare.

Dar pacea înseamnă, mai presus de orice, morală. Recunoașterea, respectarea, aplicarea moralei în conviețuirea internațională. Trăim, în această perioadă, o pace incompletă, precară, instabilă deși se afirmă, gangstereste, că echilibrul terorii ar menține-o într-o balanță perfect simetrică. Pacea de azi, înarmată pînă în dinți, înghite în numele războiului de mîine fonduri și mijloace materiale catastrofale. Pacea adevărată nu este o pace care se pregătește de război. Trăim o pace neadevărată. O pace erodată la temelii de bucurie, de virfurile rachetelor, de exploziile incredibile născute în poligoane „de încercare“.

Pînă una-alta cursa înarmărilor care, chipurile, ar... conserva pacea se desfășoară, într-un ritm apocaliptic, sub forma celui mai perfect, mai rapace și mai obsedant jaf. Se deturneză, criminal și sistematic, mijloace imense ale progresului. Se fură hrană, cărți, locuințe, medicamente. Se fură, în numele unui echilibru care nu există, dreptul la existență al popoarelor.

În fiecare an, 35 miliarde dolari, adică un sfert din totalul cheltuielilor pe plan mondial pentru cercetare științifică și proiectare, se alocă, pe glob, în scopul punerii la punct a noi arme. În contrast,

pentru cercetări medicale, consacrate ocrotirii vieții, se alocă în jur de 4 miliarde dolari pe an. De aproape 9 ori mai puțin.

Să mai adăugăm că totalul cheltuielilor militare reprezintă peste 30 la sută din volumul investițiilor productive făcute în lume. Echivalența prețului de producție a războiului în prețuri de producție pentru dezvoltare poate cuprinde o foarte elocventă listă, care nu este altceva decît sublinierea sintetică a unui adevăr fundamental: cursa înarmărilor reprezintă un jaf pustiitor, o eludare sistematică a șanselor de progres ale omenirii.

Cu 40 miliarde dolari — costul unui nou sistem de rachete intercontinentale — s-ar putea asigura hrana pentru 50 de milioane de copii subnutriți sau construirea a 65 000 de centre de asistență medicală sau a 340 000 de școli primare.

Fiecare armă — racheta, bomba, submarin sau avion de luptă — include, într-o compresie pe care generațiile viitorului să sperăm că nu o va înțelege cu nici un chip, ani-munca-om, speranță-viață-om, o suită impresionantă de indici ai dreptului la existență refuzat cu o tranșantă violență...

RADU BUDEANU

Mondo umano ?

Orologiul păcii

Unora, inițiativa de care vom vorbi pe larg mai departe li s-a părut, dacă nu ciudată cel puțin neobișnuită. Pentru că, iată, „The Bulletin of the atomic Scientists“ — revistă a savanților atomiști americani — a conceput un ceas nuclear. Dacă ornicul acesta nu are un mecanism ce merge cu rigoarea secunde atomice în schimb, el reflectă ritmul înarmărilor nucleare și implicit momentele care au mai rămas pînă la ora 12 — cea a acumulărilor care explodează — sau ora zero — cea a unui început care ignoră deliberat ceea ce a existat pînă la acest prag. Stabilind o foarte exactă corespondență între orele și, în ultimul timp, minutele ceasului nuclear și producția de arme atomice, orologiul conceput de „The Bulletin of the atomic Scientists“ se afla, încă din anul '60, fixat cu maximum zece minute înaintea orei fatale. Dar, în anul 1963, cînd negocierile privind interzicerea

parțială a experiențelor nucleare s-au finalizat cu succes în Tratatul referitor la această interdicție fragmentară a experimentelor atomice, neobișnuitul ceas nuclear a fost dat înapoi indicînd ora, 12 fără 12 minute dar reflectînd faptul că negocierile, chiar îndelungi, se pot solda — cînd există adevărată comprehensiune reciprocă și sinceritate autentică în intenția ce a condus la masa verde — cu succese care pot fi urmate de altele, în aceleași condiții. Dar, din păcate, după '63, la scurt timp, „minutarul“ ceasului pe cit de imaginari pe atît de exact a trebuit să fină isonul înarmărilor. Și astfel, iarăși, a trecut de limita celor atît de mici ultime 10 minute dinaintea pragului. A pragului dinaintea hăului!

Apoi la exact zece ani după 1963, cînd s-a ratificat Tratatul SALT I din nou ceasul nuclear a fost foarte generos în a se întoarce și a marca 12 minute pînă la miezul nopții, spre satisfacția lumii care a re-respirat ușurată crezînd — și sperînd — într-un mare început fericit care pe cadranul acestui ornic s-ar reflecta prin darea înapoi a minutarului său și nu prin apăsarea pe cronometrul vremii ce ne-a mai rămas. Dar, din păcate, după

'73 la scurt timp, minutarul ceasului, pe cit de imaginari pe atît de exact, a trebuit să bată în ritmul celor ale înarmărilor. Și astfel, iarăși, el a trecut de limita celor atît de mici (sau mari!) ultime 10 minute dinaintea pragului. A celui dinaintea neantului!

În ultimul an, minutarul ceasului nuclear arăta exact 7 minute pînă la miezul mării nopți. Dar, cum Tratatul SALT II n-a fost ratificat, cum în cosmos zboară tot mai mulți sateliți nucleari, cum totalul nuclear este egal cu 1,3 milioane bombe atomice de genul celei care, zvizlîită din avionul „Enola Gay“ a căzut la Hiroshima la 6 august 1945, cum numărul celorlalte arme crește mereu, ceasul nuclear a trebuit să marcheze toate acestea. Acum, arată patru minute pînă la miezul nopții. Dar oamenii, cei buni și mulți cred — sînt chiar convinși — că, pacea bună poate avea și ea orologiul său — chiar nuclear — care să-i marcheze scrupulos timpul care a trecut de cînd ea a izbucnit. Un salt de la conștiința pericolului ce plutește la domnia conștiință a absenței pericolului — iată ce ar marca orgolios orologiul păcii.

DUMITRU CONSTANTIN

Numărul

Întreaga suflare umană, ca parte a Cosmosului, este dominată în mod inexorabil de Număr.

S-ar părea că tot ce ne înconjoară poartă în mod inevitabil un număr, gravitează în jurul numărului, se raportează la un număr.

Viața oricărei ființe se compune, în universul nostru, dintr-un număr de ani, de luni, de zile, așa cum viața unei păduri dintr-un număr de arbori, de specii, de kilometri pătrați. Orasele sînt circumscrie la un număr pe o anumite întindere, țară, continent, poziție față de o zonă geografică pe specificitatea sa. Se mulează și se subordona numerelor, căci dispune de atîtea clădiri vechi sau noi, cartiere rezidențiale sau periferice, insti-

tuții, școli, parcuri, grădini, căi rutiere, de piatră sau de asfalt, bulevarde largi, centrale sau mărginașe, intrări sau ieșiri etc., etc. Exemplele se pot înmulți la infinit, așa cum infinită este viața.

Numărăm, numărăm. Computerele numără, aparatura laboratoarelor numără, impulsurile luminescente numără, planșele, sinopticele și derivatele acestora nu fac altceva decît să numere (vizual sau auditiv), numără întruna, zi și noapte, într-un ritm nestăvilit și infernal căruia un întreg aparat uman cu creiere vii sau mecanice trebuie să-i facă față. Acolada ce unește destinul omenească din clipa nașterii pînă în cea a volatilizării în spațiu stă sub același semn. Pruncul vine pe lume într-o sală mai mică sau mai mare, la un loc cu alți prunci, căpătînd, ca primă identitate, un număr, care figurează la capul patului. Iar cînd omul

închide ochii și trebuie dus spre odihna cea veșnică, alea, parcela lui mormintului poartă, în evidența cimitirului, un număr.

Civilizația umană îmi pare a se afla în această clipă, mai mult ca oricînd, sub dominația numerelor. Mai exact, a unui număr. Marile puteri își măsoară forța pe o balanță tragică, în care tot numărul este hotărîtor: numărul rachetelor, al avioanelor, al tancurilor, al focoselor atomice, al flotelor, al gurilor de tun, al munițiilor de bombe, al cantităților uriașe de exolozibil care — toate — ar face ca, în clipa în care înconștiența umană ar opera în sensul iminenței unui dezastru, întreaga noastră civilizație numerotată să se transforme într-un imens zero, de mărimea globului pămîntesc.

EUGEN TEODORU

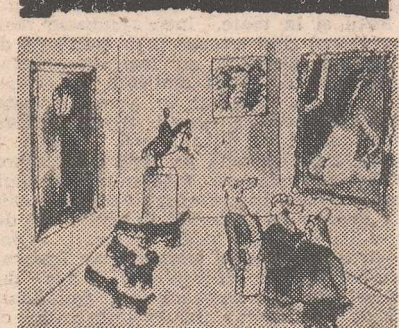
Ochii și urechile lumii

Cîțiva frați

...să mă fi înșelat? În 1978 fuseseră 88, în 1979 — 96; în 1980, brusc, scăzuseră la 66, ca acum, în 1981, să se anunțe că între 1 iunie și 30 septembrie s-au prăpădit în Alpi de Nord 69 de alpiști, cu trei mai mult față de anul precedent. Credeam că vor fi și mai puțini, din ce în ce mai puțini. Dar ce înseamnă trei alpiști, în plus sau în minus, acolo, pe un țărm în care necunoscutul nu se pune în ecuații și nici în morminte...? De ani de zile — cu o pudoare vinovată, cu un scrupol pe care nu încetez să-l suspectez de demagogie, avînd în vedere cîți morți și dispăruți nici nu se mai numără în foamea și măcelurile de pe toate formele de relief, cu o încordare nici ea prea curată, aparținînd unui sedentar rigid care nu vede nimic mai interesant decît peretele din fața sa, pe care a întins harta celor mai înalte virfuri spre care tinde, el, nevolnicul: Caragiale, Malraux Babel — de ani de zile, tin această socoteală a sufletelor moarte în strania urcare pe peretii masivelor muntoase. E probabil ultimul loc în care se mai numără „bob cu bob, om cu om, mortii. E singura irealitate cu aritmetică, cu statistici de triumf și dispariții, în oare eroismul și curajul lui sînt la fel de tăcute, de tari și de evidente ca roca și gheata ei. Să mă înșel? Învinși și învingători, în Mont... sau pe Himalaia, îmi apar la fel de realii și precizii, de inaccesibili și frați. Sînt totuși frații mei — cei care se mai catără încă pe pereti, de stîncă, sau în „calcio vecchio“. Nu vād nici o deosebire între cei doi japonezi morți la 29 septembrie în ascensiunea Gangapurnei (7 455 m) și cei 10, tot niponi, dati doar dispăruți, de la 28 septembrie, în Nanda-Ghat, aflat la 6 411 m față de nivelul mării. Nu vād nici o diferență esențială între doctorul Peter Hackett, americanul care a ajuns singur, la 24 octombrie, chiar pe Everest (8 848 m), petrecîndu-și 30 de minute în virf și făcî teste asupra efectelor presiunii atmosferice în plămîni — și Zygmunt Heinrich, singurul dintre cei trei polonezi care s-a întors la bază, după ce ceilalți doi se prăbuseră mortal în Casmir, după ce învinseră virful Masherbrum, înălțat la 7 806 m față de același nivel. Singurul frate alpinist pe care nu-l consider fictiv — și o mărturisesc cu un anume haz, care-mi aparține în calitate de bucureștean, aflat pe un riu de cîmpie — este acest Reinhold Messner, care, pornind să urce, tot în Himalaia, virful Makalu, la 8 430, a aflat, pe cînd se găsea la peste 7 000, că nevastă-sa, Nena, a născut o fetiță cu 6 săptămîni mai devreme. Messner ăsta, ce-a făcut? Și-a lăsat baltă toate pitoanele și interesele, și s-a întors urgent acasă, să vadă ce-i cu aia mică, spunînd doar atît: „Makalu mai poate să aștepte!“ Așa e, frate-miu, și „vino să te pup“, vorba amicalui Nae, cel care cînd nevastă-sa era cit de cit în „situațiunea“ doamnei Messner, îl trăgea pe tatăl nostru Caragiale „noaptea, după un zăduf de vară, de la o berărie la o simigerie, fiindcă „nu pot, monșer, pentru ca să stau cînd face... mă dîmb asa de colo pînă colo; mai beau o bere, un macmahon, un svart, mai vorbesc cu o prieten, mai trece vremea; și cînd mă întorc... gata...“ „Face greu?“, îl întreba Caragiale. „Stii, nici prea, nici foarte foarte“. Și adică de ce ar fi mai greu să urci Everestul decît să stai noaptea, într-o simigerie, așteptînd să-ți nască nevasta și să discuți, angosant, teribile probleme mondiale? Nici aici nu vād deosebire. Să mă înșel?

RADU COSAȘU

Lumea se amuză

După „Epoca“ — Italia

CARPAȚII NOȘTRI VĂZUȚI DIN AFARĂ

Inima mea se află în munți...

Scritorul sovietic SERGHEI VIȘOTKI, redactor șef adjunct al revistei „Ogoniok”, a fost oaspete al revistei noastre la sfârșitul anului trecut. Notele sale de drum din România, din care reproducem o primă parte, au apărut în revista „Ogoniok”, nr. 15/1981.

Viitorul Carpaților

Doctorul Radu Rey a oprit motorul și noi am ieșit din Dacia lui roșie. Munți, zăpadă, soare. Și liniște. Numai undeva departe, departe, în spatele pădurii, parcă special pentru ca noi să simțim cât de adâncă este liniștea, biziia ușurel, ca o viespe, o mașină în urcuș.

— Vedeți aceste căsuțe? — a arătat Radu spre câteva construcții care se profilau pe o coastă de munte înzăpezită. Dar iată, priviți încă și mai sus!

Căsuța aflată chiar în vîrf părea de aici, din vale, o jucărie. Din horn se ridica, spre cer, un firicel de fum care apoi se unea cu norii. Lângă casă, semănînd cu niște patrule îmbrăcate în cofoace, se aflau câteva stoguri de fin cu acoperisuri de zăpadă. Pe cărare urea un om cu două găleți. De departe nu se deslușea dacă este bărbat ori femeie.

— În căsuța aceea, care se află doar cu o sută de metri mai sus decît cealaltă — a arătat Radu — problemele sînt deja altele. Acum se trăiește mai greu. Nu există confortul cu care sînt obișnuiți locuitorii de la ses, ca să nu mai vorbesc de greutatea prelucrării fiecărui metru pătrat de pămînt. Și-apoi ruina! Este de ajuns doar un an sau doi să-ți lași casa fără supraveghere — și pe urmă este greu ca s-o mai folosești. Și cite pietre a trebuit să cioplească și să clădească pentru fiecare casă miinile tîrînului!

Radu Rey s-a născut aici, în Carpați, într-o casă nu prea mare din orașelul Vatra Dornei. A terminat Facultatea de medicină veterinară din Suceava și de atunci lucrează în permanentă ca medic veterinar județean. Nu este deloc ușor să fii medic veterinar în munți. Aici, nici automobilul nu este de un prea mare ajutor, cu toate că privind la Dacia lui Radu, înțelegi că ea este o bună cunoștință a drumurilor de munte. După ani de muncă, aproape că n-a rămas casă lărănească, chiar și în cele mai abrupte ascenzurii și vîi, pe care Radu să n-o fi vizitat. El nu numai că tratează animalele. Atenț, cu spirit de pătrundere, el a studiat în adîncime modul de viață al tîrînului în munți; mai ales acumulările de veacuri în cultura tîrînului, deschis și binevoitor, netinînd cont de mediul inconjurător aspru în care și-a dus traiul. El a observat cum adesea cei care pleacă să învețe în orașele mari, la ses, niciodată nu se mai întorceau în munți. Doar în concediu mai apăreau, din cînd în cînd, pentru a respira aerul de munte și a se întîlni cu vechile cunoștințe. Casele părăsite încet-încet cad în ruină. În jurul lor începe să crească iarba și tufărișul.

— Ați observat că o casă părăsită moare foarte repede? — mă întrebă Radu Rey. Îmbătrînește vîzînd cu ochii, se prăvălește și moare în absența omului...

Oamenii și-au părăsit casele pentru că viața în munți este mai grea. Aici, în fața omului contemporan, față de necesitățile lui actuale de confort și civilizație, apar o mulțime de probleme.

— În Europa sînt 50 milioane de oameni care trăiesc în munți — spune Radu. Și mersul triumfal al progresului tehnic, în drum spre acești oameni își încetinește viteza. Noi sîntem obișnuți cu apă curentă și cu automobil, cu posibilitatea de a da drumul în orice moment la televizor și de a afla ultimele noutăți. Dar pentru locuitorul din munți toate acestea nu sînt la îndemînă. Condițiile naturale au imprimat un caracter aspru activității omului în munți.

Republica s-a dezvoltat, s-au creat noi întreprinderi, orașe. Pretutindeni este nevoie de mină de lucru, iar locuitorii munților au coborît la ses.

Medicul veterinar județean Radu Rey consideră munții ca pe o bogăție națională.

— Nu uitați că cele mai slabe izvoare din munți ajung riuri! Și cu cit mai de sus își au începutul aceste riuri, cu atît mai curate vor fi ele. În munți s-au păstrat cu mult mai bine tradițiile și obiceiurile populare, portul național, cîntecele, dansurile — tot ceea ce alcătuiește întregul, drag fiecărui, de folclor. În munți

cercat să atragă atenția asupra acestei probleme.

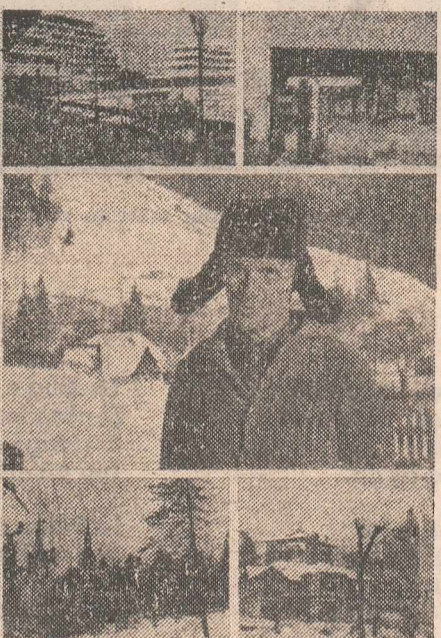
— Greutăți erau multe — povestește el — puțini înțelegeau „specificul montan”. Se considera că oamenii au trăit și vor trăi în munți, dar să aștepti, acolo, succese deosebite din partea agriculturii nu ai de ce. Dar problema constă nu numai în nivelul dezvoltării agriculturii în munți. Aceasta este o problemă generală de cultură, de trai. În prezent situația s-a schimbat. Au apărut multe entuziaști. În economie și în planificare a început să se țină cont tot mai mult de problemele locuitorilor munților.

Mașina noastră înaintează pe o frumoasă sosea de munte. În stînga se zărește panglica întinsecă a unui riulet încă neînghețat, precum și sate curate de munte. În partea dreaptă se înalță peretele dens al unei păduri de conifere. Radu povestește minunat, neuitînd să atragă atenția asupra vreunui amănunt mai deosebit, cum ar fi o casă frumoasă, o gospodărie exemplar organizată.

— Iată un exemplu grăitor, spuse el, oprind din nou mașina. Vedeți stogul care

Facsimilul nostru infățișează 2 din cele 4 pagini în care revista sovietică „OGONIOK” a publicat impresiile de călătorie ale lui Serghei Vișotki, ilustrate cu fotografiile autorului. În imaginea din mijloc — Dumitru Tomoiogă

s-au ascuns de dușmani, în vremuri grele, aici s-au păstrat vechile forme de organizare socială. Munții sînt pentru noi — și nu numai pentru noi! — o rezervă economică și biologică pentru viitor. Va veni și vremea munților? Fără îndoială! Sporirea populației globului nanintesc duce la migrarea spre înălțimi. Oamenii vor căuta acolo nu numai aer curat și recreere, cum se întîmplă astăzi, dar și ceva cu mult mai substanțial: hrana. Pentru că rezervele munților, pînă în prezent încă puțin cercetate, sînt mari. Ascultați ce vă spun eu! În prezent noi vorbim mai mult despre oceanul planetar, dar va veni și timpul munților! Se va crea, fără îndoială, o nouă știință: Montologia.

Radu Rey a început încă de mult să se bată pentru munți. Mai întîi el a în-

are deasupra lui un mic acoperiș? La stogurile obișnuite, fără acoperiș, se pierd 20 la sută din fin. Și cit de mult economisește această construcție simplă, cu totul la îndemînă! A cincea parte din ceea ce se cosește!

Studierea și sistematizarea experienței tîrînești, a tradițiilor zootehniei montane și a agriculturii de munte este o a doua preocupare a doctorului Radu Rey. El a studiat cu mîgălă tot ceea ce s-a acumulat mai rațional, mai economic, timp de veacuri. Și s-a mirat cînd a văzut că literaturile la un kilometru de gospodărie unde din timpuri străvechi erau izvoare capabile să alimenteze casa cu apă, oamenii, neștiind nimic despre aceasta, aduceau apa de departe, de la riu. Dar medicul veterinar județean nu numai că a

adunat și a sistematizat experiența tîrînească, spre a o face pe urmă bun comin. El a urmărit cu atenție toate noutățile tehnicii moderne care ar putea ajuta în mod considerabil la îmbunătățirea zootehniei montane, a gospodăriei forestiere și a ușurării traiului populației montane, le-ar face viața mai plăcută și mai confortabilă.

— În munți sînt tradiții puternice. Rezolvînd aici diferite probleme economice, nu se poate să nu se țină cont de aceste tradiții. Iată de pildă în ceea ce privește animalele. Da, da! Nu zîmbiți! — reacționează el observînd zîmbetul meu. Într-o anumită zonă oamenii se ocupă de veacuri cu creșterea oilor: aici ei știu totul cu privire la oi, și de aceea obțin cele mai bune rezultate. În altă zonă se cresc vaci... Da, zona de munte are mari posibilități.

— Iar acum o să vă fac cunoștință cu un artist foarte interesant — spune doctorul Radu Rey și oprește mașina la marginea drumului, la intrarea într-un sat mare. Pe tablă indicatoare citesc numele lui — Ciocănești. Toate casele care se află mai aproape de noi sînt înfrumusețate cu ornamente — unele sobre, aproape clasice, altele ingenioase și fanteziste. Sînt foarte frumoase mai ales cele sobre realizate din piatră de culoare deschisă.

— Priviți, priviți! — spune Radu. Veți afla ce mari meseri trăiesc în Carpații noștri.

Meșterul, tîrînul în vîrstă Dumitru Tomoiogă, repara acoperișul grajdului. El a coborît fără grabă spre noi și ne-a strîns mîna cu prietenie. Am observat imediat că era veche cunoștință cu Radu Rey.

Tomoiogă nu este prea vorbăreț.

— Ce să vă povestesc! — ridică el din umăr. Priviți, fotografiati, pe urmă intrați în casă. O să fiți primiți ca oaspeți bineveniți.

În casa curată, confortabilă, pereții erau acoperiți cu scoarțe țesute în casă, precum și cu peisaje, desene, pe diferite teme.

— Covoarele și preșurile le țese neavata, spune Tomoiogă; desenele le face fiica mea Silviu. În ceea ce privește ornamentațiile casei, le fac chiar eu.

— În zonă nu există nici o casă fără ornamentele lui, spune zîmbînd Radu Rey. Și nici una din ele nu are desene asemănătoare cu alta.

— Și la celălalt capăt al României, spune Tomoiogă, la granița cu Iugoslavia, se află case ornamentate de mine. Da, cum am început, cu vreo 30 de ani în urmă, să-mi zugrăvesc propria casă, au și început să vină la mine oameni. „Desenează-mi și mie, spuneau ei, dar să fie altfel, nu ca la vecini”.

Pe masă a apărut un vas conținînd suc de fructe de munte, din afine și porumbel, cîrnați de casă.

Seara tîrziu, împreună cu redactorul revistei „Flacăra” Ion D. Goia, așteptam pe peronul gării Vatra Dornei trenul de București. În ultimul moment a apărut doctorul Radu Rey, mi-a întins cartea sa, cu o copertă de culoare deschisă și cu imaginea munților pe ea. Cartea se numește „Viitorul în Carpați”. „Închin această carte locurilor mele natale... — a scris autorul. O închin Carpaților și mai ales minunțiilor săi oameni care au trecut cu curaj prin istoria generației noastre, liberi, iubitori de muncă, bun...”

„Civilizația rurală a Carpaților” la Torino

„Extraordinar, prin varietatea și amplexarea exemplarelor, materialul prezentat: peste 1000 de piese provenite din 12 muzee etnografice din România, care demonstrează viața și spiritualitatea comunităților rurale ale Carpaților” (La Stampa — ziar de mare tiraj din Torino); „Din această lume a muncii condiționată de mediul montan, expoziția prezintă un interesant fragment: a o vizită este ca și cum ai efectua o scurtă dar fascinantă călătorie printr-o lume bogată în culoare, tradiții și istorie” (Stampa Sera); „Incredibile afinități cu cultura alpină” — sub-

titlul unui alt articol publicat în Stampa Sera; „Nu este o cultură conservată sub sticlă, ci una în evoluție armonioasă, după direcții concrete, de la trecut la prezent” (Stampa Sera); „O expoziție unde sînt obiecte de valoare, dar mai ales mărturii ale unei lumi rurale care a conservat o extraordinară unitate culturală” (Giovanni Ferrero, asesorul cultural al regiunii Piemonte).

Am menționat, la începutul rîndurilor noastre, citeva din numeroasele impresii publicate cu precădere în presa torineză, impresii deosebit de favorabile și totodată măgulitoare cu privire la expoziția „Civilizația rurală a Carpaților”, deschisă la Torino între 26 septembrie și 8 noiembrie, rod al conlucrării laborioase dintre Consiliul Cultural și Educației Socialiste, Asesoratul cultural al regiunii Piemonte și Asociația de prietenie Piemonte — România „Vasile Alecsandri” din Torino, al cărui vicepreședinte, Doina Amprimo-Stupeanu, a depus toate eforturile pentru a conjuga în mod armonios dorința de colaborare româno-piemonteză. Succesul presupus dintru început al expoziției, dedicată muncii marilor anonimi ai țării, a fost susținut în orașul italian de o publicitate corespunzătoare în presa locală și la televiziune, de tipărire, în condiții grafice excepționale, a unui catalog menit să familiarizeze pe vizitatorul italian cu principalele fenomene ale culturii populare care s-au manifestat în perimetrul zonei carpatice, și de un ghid al expoziției, primul de acest fel, Asesoratul

cultural intenționînd să continue seria inaugurată cu această ocazie. Manifestarea expozițională, care s-a bucurat de găzduirea atentă a Muzeului Muntelui „Duca degli Abruzzi”, a fost însoțită de o serie de conferințe desfășurate săptămînal la sediul muzeului, ca și de patru mese rotunde care au avut ca tematică „Istoria și civilizația în Carpații românești — continuitate și permanență”, „Limbă, literatură și folclor în spațiul mioritic”, „Patrimoniul cultural al Carpaților — tradiție, conservare și valorificare” și „Protecția mediului natural”. Participarea la aceste mese rotunde a specialiștilor români și italieni a condus la conturarea unei conduite științifice de înalt nivel, aprecierile tuturor celor prezenți depășind tonul ocazional, facilitînd un util schimb de opinii asupra fenomenelor culturale românești.

Una din cele mai mari surprize ale acestei manifestări a fost difuzarea, în ziua ultimei mese rotunde, a volumului „Folclor literar românesc”, tradus de prof. Marco Cugno și prof. Dumitru Loșonți, ambii de la Catedra de limbă română a Universității din Torino. Volumul reproduce, pe 218 pagini, în juxtă, 80 din cele mai reușite creații folclorice românești, însoțite de o prefață argumentată pertinent de prof. M. Cugno și de un aparat critic ajutător întocmit de prof. D. Loșonți (textul muzical al „Mioriței”, Bibliografie, Note lingvistice și Glosar). În totul, un volum de excepție care subliniază contribuția generoasă a celor care, de la catedră, acționează pentru promovarea limbii și literaturii române în străinătate, sau, cum sublinia tot Giovanni Ferrero, un volum necesar „pentru a adăuga imaginilor și obiectelor prezentate în expoziție diversele producții ale aceleiași culturi, pentru a lărgi cu-

noașterea extinzînd-o în profunzime”. Nu putem încheia aceste rînduri fără a aminti cuvintele domnului Germano Benzi, președintele Consiliului regional, de a cărui atenție binevoitoare s-a bucurat întreaga delegație românească pe toată durata șederii sale la Torino: „Expoziția exprimă voința de a fundamenta raportul de colaborare, de a garanta un viitor relațiilor culturale între cele două țări ale noastre, de a lansa raorturile cu România și în alte domenii. Ea exprimă speranța că o mai vie cunoaștere reciprocă și intensificarea schimburilor și a colaborării constituie și un instrument pentru a consolida perspectiva către deschidere între națiuni și o contribuție concretă la prietenia între popoare”.

ROMULUS ANTONESCU

Alba Iulia, imagine nemuritoare din mărețea zi de 1 Decembrie 1918

MAREA NOASTRĂ UNIRE

- FAPTA

ÎNTREGII NAȚIUNI

Nu știm dacă multe generații se pot mindri, în cronică neamului, cu greutatea unei asemenea fapte istorice cum a fost marea Unire a Transilvaniei cu patria-mamă. Nu știm dacă se pot găsi exemple de mai înaltă, mai fericită, mai nobilă adevărată la ceea ce se poate numi sensul istoriei sau al timpului, revelat printr-unul din cele mai vechi și mai fierbinți idealuri ale acestui popor.

Îi prănuim în fiecare an, cu emoție și recunoștință, pe acești mari, neasemuiți bărbați ai generației lui 1918. Îi prănuim pentru că, proclamând acolo, la Alba Iulia, în capitala Viteazului, reînnoirea Transilvaniei la matca originară, vitală a țării Carpaților și a Dunării, ei proclamau, în auzul întregii lumi, renașterea României, deplină și definitivă unitate a neamului, ideal străvechi, tot atât de străvechi ca și neamul, ca și limba pe care-o vorbim, ca și apartenența noastră la țintă. Fericită conjuncție a unor năvalnice aspirații populare, purtate în lungul secolelor, cu o programă de luptă cristalizată într-un prielnic moment istoric, ziua de 1 Decembrie 1918, act cardinal al existenței noastre, a însemnat, astfel, un act definitiv al conștiinței noastre de sine, desemnându-ne locul și rostul pe harta geografică și spirituală a lumii. Profetii de învâțat, încercat cu spada de voievozi, năzuit cu toată ființa de suflarea românească din toate zările, acest act — similar ca greutate și consecințe cu întemeierea Daciei romane — a dat replică peste secole, pe meierii prime, desăvârșind unitatea statului național român, legitimându-ne ca națiune. Se recitorea astfel fapta Viteazului, se revărsau în uralele acelei zile, reverberând din inima Transilvaniei, prea plină și mai sonoră ca bronzul, uralele suind din străfunduri de veac, uralele celor care, la Blaj, pe marea Cîmpie a Libertății, strigaseră „Vrem să ne unim cu Țara!”, se împleteau și se desăvârșeau prin acest act idealurile generației pașoptiste, făuritoarea primei Uniri, cea care, prin glasul Bălcescului, proclamase vibrant în auzul lumii: „Vrem să fim o nație, una puternică și liberă prin dreptul și datoria noastră, pentru binele nostru și al celorlalte nații, căci voim fericirea noastră și avem o misie a împlini în omenire”.

Avem o misie a împlini! Această misie, strălucit purtată de generația revoluției pașoptiste, de generația primei Uniri, de generația Independenței, de generația idealului național împlinit, a ajuns vie până la noi. Continuăm astăzi a o împlini cu sporită fervoare, cu o și mai patetică dăruire, cu o și mai nezdruincată credință în viitorul de aur al țării, înălțat pe umerii faptele ale prezentului. Continuăm să slujim unității noastre, patriei pe care o dorim „puternică și liberă prin dreptul și datoria noastră”, continuăm să luptăm „pentru binele nostru și al celorlalte nații”, această slujire a idealurilor națiunii și societății noastre, ca și a idealurilor de pace, concordie și progres social fiind, pentru noi, suprema misie, nu numai proclamată, ci devenită fapt.

Act epocal al istoriei românești — act care, după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „demonstrează elocvent că formarea statului național unitar român nu este rezultatul unor înțelegeri încheiate la masa tratativilor, ci rodul luptei întregului popor, însuflețit de năzuința seculară a unității, de hotărîrea de a împlini visul pentru care au luptat și s-au jertfit atâtea generații de înaintași” — ziua de 1 Decembrie e prăznuită, astfel, într-o țară și într-o epocă în care idealurile generației Unirii au devenit realitate, exprimând consonanța istorică a socialismului cu aspirațiile străvechi și fundamentale ale poporului, emancipînd principiul unității, al solidarității și frăției tuturor fiilor acestui pămînt, indiferent de naționalitate, ca lege supremă a existenței și devenirii noastre.

ILIE PURCARU

Închinare către Unire

Din două miini ce-n umeri îmi atîrnă
De-ar fi să pun în cumpeni viața mea
Și marea trebuință a Unirii
Eu țării-pe-amindouă i le-aș da.

Aceste miini, aceste două aripi
Cu care am pe-atîtea căi de mers
Pentru Unirea Mare-a României
Le-aș face foc de lemne-n Univers.

Și dacă nici aceasta n-ar ajunge
Cum lemnele din sobe nu ajung,
Picioarele mi le-aș zvirli în flăcări
Ca să rămîn olog, nu numai ciung.

Doar ochii i-aș păstra, ca ei să vadă
Unirea națiunii într-un stat
Și nici o milă n-aș avea de mine
Cînd țara-n vremi atîția ne-au tăiat.

Și dacă Alba Iulia e Mecca
Unui popor etern cu chip rotund,
De la Călugăreni și de la Putna
Sînt alte clopote care-i răspund.

Cine sîntem și Tu și Eu și Ceilalți?
Iluminații unui singur grai
Pe care i-au călcat în tălpi barbarii
Și-au vrut să-i fure-n șeile de cai.

Și-atunci cînd n-a putut să fie-afară
C-au dat-o de pe vatră înapoi,
Unirea noastră s-a mutat în doină,
Sigiliul ei stelar l-avem în noi.

Și parcă de departe se aude,
In Est, in Vest, in miez, in Sud și-n Nord,
Misterios chemarea la Unire
Cu îndărătnicia unui cord.

La Alba e un clopot care bate
Și năvădește-n sunet trei culori,
El stringe din istorie alături
Toți pătimitii noștri frățiori.

La Putna e alt clopot care bate
Și descifrează vechii noștri pași,
Că nu stă pe vertebre moi Moldova
Ci stă pe umeri calzi de uriași.

Călugărenii sînt chiar ei un clopot,
Și Dunărea respiră-n buza lor,
Valahia își povestește cimpul
Cu spirit treaz și-n triumfal umor.

Dar eu, un om al tău, iubită țară,
Cu două miini stringîndu-te la piept,
Spre marea biruință a Unirii
Să ți le dau cuvîntul ți-l aștept.

Că-n fiecare zi se-nfăptuiește
Ceva din vechiul nostru ideal
Și v-adunăm în fiecare suflet,
Valahie, Moldovă și Ardeal.

Eu știu că nimenea nimic nu-nseamnă
Decît fiind un om în țara lui,
De-aceea cînt Unirea tuturor
Ca pe o zi de preț cum alta nu-i.

Fii fericită, Iulia cea Albă,
Fii fericit, prea-zbuciumat popor,
Că iarna lumii soare refuzîndu-ți,
Tu soare ți-ai găsit în tricolor.

Știu că unirea noastră nu e totul,
Dar dacă ei ființa-mi o dedic
E fiindcă știu că fără de unire
Noi toți în lume n-am fi fost nimic.

ADRIAN PAUNESCU

Flacăra. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Gîngore-Mărășanu, Dumitru Elade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Adrian Dohotaru) - 26 00, 25 66; Secția cultură-învățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, George Aron, Cornelia Barbu, Dorin Gherghinescu, Mihai Pelin) - 18 48 75, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Postolache, Marga Nedelea, Mircea Bunea, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu) - 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanițoiu, Dan Bițădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balaciu, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuza, George Cușnăreanu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Măneșan, Olimpia Olaru, Mihai Pinzaru, Sorin Postolache, Victor Socaciu) - 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTACHE - 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIU - 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. BOX 136-137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU